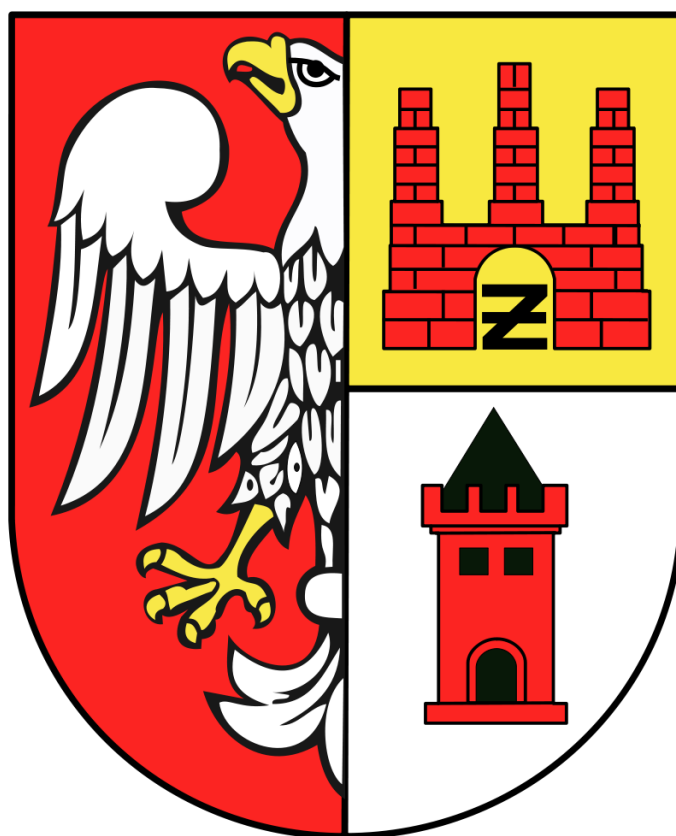

**Prognoza oddziaływania na środowisko
„Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Żyrardowskiego
na lata 2023 – 2026 z perspektywą
na lata 2027-2030”**

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego
na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Zamawiający:
Powiat Żyrardowski

Wykonawca:

Terra Legis Katarzyna Helińska

ul. Kopańskiego 10/10

71 – 050 Szczecin

Autorzy:

mgr Katarzyna Helińska

mgr inż. Aleksandra Kosecka

Data opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko: 27.09.2023 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana **KATARZYNA HELIŃSKA** – kierująca zespołem autorów Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu pn.: „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030” oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 74a ust 2 oświadczam, iż:

- ukończyłam studia wyższe, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
- posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i prognozy oddziaływania na środowisko przy czym uczestniczyłam w więcej niż 5 opracowaniach tego typu.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Szczecin, 27.09.2023

/-/ Katarzyna Helińska

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	6
1.1	Podstawy prawne	6
1.2	Cel sporządzania prognozy	6
1.3	Zakres merytoryczny, stopień szczegółowości i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
1.3.1	Zakres i stopień szczegółowości prognozy	6
1.3.	Informacje o metodach i materiałach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy oraz o metodach analizy skutków realizacji ocenianego dokumentu	7
2	Zawartość i główne cele Projektu oraz powiązanie z dokumentami wyższego rzędu	11
2.1	Zawartość Projektu	11
2.2	Główny cel Projektu	12
2.3	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	13
3	Diagnoza istniejącego stanu środowiska	18
3.1	Charakterystyka Powiatu Żyrardowskiego.....	18
3.1.1	Położenie administracyjne i geograficzne	18
3.1.2	Sytuacja demograficzna.....	19
3.1.3	Gospodarka	19
3.1.4	Infrastruktura budowlana	20
3.2	Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	20
3.3	Zagrożenie hałasem	27
3.4	Pola elektromagnetyczne	30
3.5	Gospodarowanie wodami.....	31
3.6	Gospodarka wodno – ściekowa	37
3.7	Zasoby geologiczne	39
3.8	Gleby.....	41
3.9	Gospodarka odpadami.....	44
3.10	Zasoby przyrodnicze i formy ochrony przyrody.....	48
3.11	Zagrożenia poważnymi awariami	76
3.12	Zabytki i dobra materialne	77
4	Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego	77
4.1	Cele ochrony środowiska wyznaczone z POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego	77
4.2	Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego	78

5 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	80
5.1 Oddziaływanie na Park Krajobrazowy.....	106
5.2 Oddziaływanie na Rezerwaty.....	110
5.3 Oddziaływanie na Użytki Ekologiczne.....	113
5.4 Oddziaływanie na Obszary Natura 2000.....	114
5.5 Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu.....	119
5.6 Oddziaływanie na pomniki przyrody.....	122
5.7 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta.....	123
5.8 Oddziaływanie na ludzi.....	126
5.9 Oddziaływanie na wody.....	128
5.10 Oddziaływanie na powietrze i klimat.....	131
5.11 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	132
5.12 Oddziaływanie na krajobraz.....	134
5.13 Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	135
5.14 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	136
5.15 Oddziaływanie na korytarze ekologiczne.....	136
6 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	137
7 Rozwiązania alternatywne	140
8 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	140
9 Streszczenie w języku niespecjalistycznym	140
Spis tabel.....	148
Spis rysunków	149

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawy prawne

Prognoza wykonana została w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.). Celem tej procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy został określony przez Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zgodnie z art. 51 oraz art. 52 ustawy ooś

Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy ooś.

1.2 Cel sporządzania prognozy

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu oraz jego zmian. W ramach tej procedury określane jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Należy przy tym mieć na uwadze, że SOOŚ nie jest odrębnym dokumentem a procedurą, w trakcie której powstają ściśle określone dokumenty, w tym prognoza oddziaływania na środowisko.

1.3 Zakres merytoryczny, stopień szczegółowości i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

1.3.1 Zakres i stopień szczegółowości prognozy

Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.) oraz z wymaganiami nałożonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i WSSE. Powyższa Prognoza powinna:

- Zawierać:
 - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- określać, analizować i oceniać:
 - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz

sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- przedstawiać:
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3.2 Informacje o metodach i materiałach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy oraz o metodach analizy skutków realizacji ocenianego dokumentu

1.3.2.1 Metody i materiały zastosowane przy sporządzeniu prognozy

W prognozie analizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.) informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego uzgodnili zakres Prognozy zgodnie z art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.). Przedmiotowa prognoza winna spełniać wymogi określone w art. 51 oraz art. 52 ustawy ooś, ze szczególnym uwzględnieniem:

a) Określenia, analizy i oceny:

- Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, z uwzględnieniem istniejącej presji turystycznej,
- Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, z uwzględnieniem możliwego wzrostu presji turystycznej, wynikającego z realizacji przedmiotowego dokumentu,
- Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.),
- Przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego i skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko,

b) Przedstawienia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i integralność tych obszarów.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy Projektu. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie POŚ, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie Powiatu i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości.

Dla przeprowadzenia *Prognozy* wykorzystano następujące dane:

- wyniki i analizy dokumentów dotyczące stanu środowiska na terenie Powiatu Żyrardowskiego,
- przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Głównego Urzędu Statystycznego (GUS),
- dane literaturowe,
- obowiązujące normy prawne w zakresie ochrony środowiska,
- uzyskane z przeprowadzonej ankietyzacji zakładów i innych jednostek/instytucji funkcjonujących na terenie Powiatu Żyrardowskiego.

Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Projektu.

Dyrektywa 2001/42/WE przy sporządzaniu prognozy oddziaływania dokumentów strategicznych kładzie nacisk w szczególności na:

- Zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
 - Przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
 - Wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
 - Konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
 - Monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.
- Procedura oceny oddziaływania obejmowała etapy przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ

Etap SOOS	Cel
Ustalenie kontekstu i celów, określenie aktualnego stanu, zdecydowanie o zakresie	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób Program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOS
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOS
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOS, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOS	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu POŚ na środowisko
Konsultacja zakresu SOOS	Zapewnienie, że SOOS obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
Określenie i doprecyzowanie alternatyw i oszacowanie oddziaływań	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOS	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami Programu i celami SOOS
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań Programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań Programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu Programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
Przygotowanie prognozy oddziaływania	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych Programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
Konsultacja projektu programu i prognozy oddziaływania	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOS
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie Programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
Monitoring znaczących oddziaływań na środowisko wdrożenia planu lub programu	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy Programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

1.3.2.2 Metody analizy skutków realizacji postanowień ocenianego projektu i częstotliwość jej przeprowadzania

Ustala się, iż *Prognoza* powinna obejmować obszar całego Powiatu Żyrardowskiego wraz z obszarami pozostałymi w zasięgu oddziaływania, wynikającego z realizacji zadań „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”. W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach *Projektu* konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany Program Ochrony Środowiska.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia *Programu* w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu *Projektem*,
- podmioty realizujące zadania *Projektu*,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty *Projektu*,
- społeczność Powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań *Projektu*.

Realizacja zadań przyjętych w *Projekcie* to poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Powiatu Żyrardowskim. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie *Projektu* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji *Projektu* w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji *Projektu*.

System monitoringu opracowany został w formie zestawień wskaźników rezultatu oraz produktu. Wskaźniki rezultatu związane są z synergią efektów podejmowanych w Powiecie działań. Monitoring wskaźników rezultatu realizowany będzie co trzy lata. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki rezultatu wybrane w ramach opracowywania niniejszego *Projektu*.

Tabela 2. Wskaźniki realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030

Mierniki osiągnięcia założeń	Jednostka miary	Jednostka odpowiedzialna za przekazanie danych	Wartość bazowa (2022)	Oczekiwana zmiana w 2030 roku
Liczba substancji z przekroczeniami w strefie mazowieckiej	sztuka	PMŚ - GIOŚ	2	spadek
Poziom hałasu L_{eq}	dB	PMŚ - GIOŚ	-	spadek
Wartość poziomu pól elektromagnetycznych	V/m	PMŚ - GIOŚ	0,61	spadek
Liczba jednolitych części wód powierzchniowych w stanie co najmniej dobrym	sztuka	PMŚ - GIOŚ	0	wzrost
Procent ludności korzystającej z kanalizacji	%	GUS	61	wzrost

Mierniki osiągnięcia założeń	Jednostka miary	Jednostka odpowiedzialna za przekazanie danych	Wartość bazowa (2022)	Oczekiwana zmiana w 2030 roku
Procent ludności korzystającej z wodociągów	%	GUS	91	wzrost
Liczba eksploatowanych złóż	sztuka	OUG, Powiat	9	spadek
Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	ha	ODR, powiat	56,43	spadek
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	Gminy Powiatu,	31,1	wzrost
Udział powierzchni zieleni w powierzchni ogółem	%	GUS	42	wzrost
Lesistość	%	GUS	22,6	wzrost
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	GUS	40,3	wzrost
Liczba poważnych awarii na terenie Powiatu	sztuka	WIOŚ	0	utrzymanie

Źródło: Opracowanie własne (dane BDL GUS)

Ocena realizacji *Projektu* prowadzona będzie na podstawie danych pozyskanych z następujących źródeł informacji:

- Główny Urząd Statystyczny;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego;
- Ankietyzacja jednostek realizujących zadania na terenie Powiatu Żyrardowskiego.

2 Zawartość i główne cele Projektu oraz powiązanie z dokumentami wyższego rzędu

2.1 Zawartość Projektu

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Zgodnie z wytycznymi Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego zawiera:

- spis treści,
- wykaz skrótów,
- wstęp,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- ocenę stanu środowiska,
- cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
- system realizacji programu ochrony środowiska,
- spis tabel, rycin, wykresów i załączników.

Wytyczne Ministerstwa Klimatu i Środowiska określiły ponadto, że ocena stanu środowiska na obszarze objętym opracowaniem powinna zostać przeprowadzona w oparciu o analizę wyznaczonych obszarów przyszłej interwencji, do których należą:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno – ściekowa,

- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze
- poważne awarie.

2.2 Główny cel Projektu

Dokument będzie stanowić podstawę rozwoju Powiatu. Głównym celem programu jest:

Zrównoważony rozwój Powiatu Żyrardowskiego dążący do poprawy jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego

W oparciu o charakterystykę stanu środowiska i przeprowadzoną analizę SWOT wyznaczono do realizacji cele. W celu realizacji celów wytyczono kierunki działań, które w oparciu o wytyczone konkretne zadania mają posłużyć realizacji wyznaczonych celów. W Programie zostały wyznaczone cztery cele strategiczne, do których zostały dopasowane cele operacyjne:

Cel I Poprawa jakości powietrza

Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii

Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków

Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie

Kierunek interwencji I.4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu

Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu

Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko

Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód

Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód

Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód

Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią

Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin

Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji - VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego

Kierunek interwencji - VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych

Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów

Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu

Kierunek interwencji - IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej

Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Kierunek interwencji - IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody

Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Kierunek interwencji - X.1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska

2.3 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego do roku 2030 uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
 - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
 - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
 - Strategia Sprawne Państwo 2030,
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
 - Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku),
 - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027,
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Program wodno-środowiskowy kraju,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregocy,
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa mazowieckiego:
 - Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
 - Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2018-2024,
 - Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej,
 - Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do roku 2030,
- dokumenty lokalne:
 - Strategia Powiatu Żyrardowskiego na lata 2015-2025.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego do roku 2030 są spójne z celami dokumentów nadrzędnych

Tabela 3 Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi

Nadrzędny dokument strategiczny		Cele POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	Wszystkie cele dokumentu
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	3. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków na podstawie zaktualizowanego Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK) (SOR) 7. Proekologiczne zarządzanie lokalnymi zasobami wodnymi, obejmujące także kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody (SOR) 23.Realizacja programu identyfikacji gleb zanieczyszczonych (SOR) 41.Ochrona różnorodności biologicznej 47.Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami (SOR) 49.Dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców (SOR) 54.Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do powietrza	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030	KIERUNEK INTERWENCJI 5: OGRANICZENIE NEGATYWNEGO WPŁYWU TRANSPORTU NA ŚRODOWISKO	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	CEL SZCZEGÓŁOWY II POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA, INFRASTRUKTURY I STANU ŚRODOWISKA	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	Wszystkie cele dokumentu
Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie,	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu

Nadrzędny dokument strategiczny		Cele POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	
kultura, kreatywność) 2030		
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku)	Kierunek Interwencji 1 – OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z SEKTORA BYTOWO-KOMUNALNEGO Kierunek Interwencji 2 – OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z SEKTORA TRANSPORTU DROGOWEGO	Cel I Poprawa jakości powietrza
Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej
Krajowy plan gospodarki odpadami 2022	Wszystkie cele dokumentu	Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów	Wszystkie cele dokumentu	Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	Głównym celem programu jest transformacja regionu przy zapewnieniu przestrzeni dla jego rozwoju, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców. Odzwierciedlają one szczególne potrzeby, wyzwania i możliwości stojące przed regionem, wyznaczając drogę do przemyślanych inwestycji w ciągu następnych lat.	Wszystkie cele dokumentu
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	Wszystkie cele dokumentu
Program wodno-środowiskowy kraju	Wszystkie cele dokumentu	Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty	Oś. 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	Wszystkie cele dokumentu
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	Wszystkie cele dokumentu	Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Wszystkie cele dokumentu
Plan Zagospodarowania	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu

Nadrzędny dokument strategiczny		Cele POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	
Przestrzennego Województwa Mazowieckiego		
Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2018-2024	Wszystkie cele dokumentu	Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej	Cel – poprawa jakości powietrza w regionie	Cel I Poprawa jakości powietrza
Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do roku 2030	OP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Cel I Poprawa jakości powietrza
Strategia Powiatu Żyrardowskiego na lata 2015-2025	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu

3 Diagnoza istniejącego stanu środowiska

3.1 Charakterystyka Powiatu Żyrardowskiego

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Powiat Żyrardowski znajduje się w zachodniej części województwa mazowieckiego. Graniczy z pięcioma powiatami: sochaczewskim, grodziskim, grójeckim, skierniewickim i rawskim.

Rycina 1. Powiat Żyrardowski na tle Polski

Źródło: opracowanie własne

Powierzchnia Powiatu wynosi 53 254 ha. Siedzibą Powiatu jest miasto Żyrardów, a gminy wchodzące w jego skład to:

- gmina miejska: Żyrardów,
- gminy miejsko-wiejskie: Wiskitki, Mszczonów,
- gminy wiejskie: Radziejowice, Puszcza Mariańska.

Żyrardów to miasto stanowiące siedzibę Powiatu żyrardowskiego, wchodzące w skład aglomeracji warszawskiej. Graniczy z czterema Gminami - Jaktorów, Radziejowice, Wiskitki i Puszcza Mariańska. W granicach Powiatu Żyrardowskiego znajduje się znaczna część Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, obszaru o dużych walorach przyrodniczych i turystycznych.

Wiskitki to Gmina miejsko-wiejska. Miasto i Gmina graniczy z miastem Żyrardów oraz następującymi Gminami: Puszcza Mariańska, Bolimów, Nowa Sucha, Teresin, Baranów, Jaktorów i Radziejowice.

Radziejowice to Gmina wiejska. Gmina posiada sprzyjające warunki naturalne, walory krajoznawcze oraz dogodne połączenia komunikacyjne, co zachęca do uprawiania turystyki. Obszar Gminy wyróżnia się urozmaiconą rzeźbą terenu, bogactwem lasów, czystymi rzekami i bogatą szatą roślinną.

Puszcza Mariańska to Gmina wiejska. Graniczy z Bolimów, Kowiesy, Mszczonów, Nowy Kawęczyn, Radziejowice, Skierniewice, Wiskitki, Żyrardów. Bardzo interesujące dla turystów są malownicze dolinki rzeczek. Uroczy

jest przełom Pisi Gągoliny (Grzegorzewice, Radziejowice, Korytów) oraz Pisi Tucznej (Petrykozy, Grzmiąca, Ku-
klówka, Jaktorów).

Mszczonów to Gmina miejsko-wiejska. Gminy sąsiednie to Biała Rawska, Błędów, Kowiesy, Pniewy, Puszcza Mariańska, Radziejowice, Żabia Wola. Na terenie Gminy 20 lutego 2020 dokonano otwarcia największego, zadaszonego parku wodnego w Europie Park of Poland

Biorąc pod uwagę zaktualizowany podział fizyczno-geograficzny Polski (Geographia Polonica 2018 Vol. 91, iss. 2), obszar Powiatu określają następujące jednostki:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- Prowincja: Niż Środkowoeuropejski,
- Podprowincja: Niziny Środkowopolskie,
- Makroregion: Nizina Środkowomazowiecka, Wzniesienia Południowomazowieckie,
- Mezoregion: Wzniesienie Łódzkie, Równina Łowicko-Błońska, Wysoczyzna Rawska.

3.1.2 Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2022 roku teren Powiatu Żyrardowskiego zamieszkiwało 75 414 osób, z czego 51,99 % stanowiły kobiety, a 48,01% mężczyźni. W porównaniu do roku 2018 liczba ludności zmalała o 434 osób, a współczynnik feminizacji utrzymywał się na stałym poziomie od roku 2020. Począwszy od analizowanego roku 2021 w Powiecie Żyrardowskim występuje trend ujemnego przyrostu naturalnego. Tabela poniżej przedstawia sytuację demograficzną na terenie Powiatu Żyrardowskiego na przestrzeni lat 2018-2022.

Tabela 4. Liczba mieszkańców Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018-2022

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców ogółem	75 848	75 749	76 141	75 614	75 414
Kobiety	39 587	39 518	39 519	39 289	39 206
Mężczyźni	36 261	36 231	36 622	36 325	36 208
Współczynnik feminizacji	109	109	108	108	108
Przyrost naturalny	-195	-178	-404	-609	-301

Źródło: GUS

3.1.3 Gospodarka

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 7 590 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Najwięcej jednostek działało w sektorze prywatnym (9 216 podmiotów) – było to 96,8 % wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie Powiatu. Sektor prywatny składał się z:

- osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (80,07%)
- spółek handlowych (5,24%)
- spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego (1,28%)
- spółdzielni (0,20%)
- fundacji (0,37%)
- stowarzyszeń i organizacji społecznych (2,38%)

W tabelach poniżej przedstawiono zmiany liczby podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2018– 2022 z podziałem na sektor publiczny i prywatny.

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018-2022 według sektorów własnościowych

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Sektor publiczny	265	266	264	264	263
Sektor prywatny	8 245	8 547	8 775	9 062	9 216

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólnie	8 510	8 813	9 039	9 326	9 479

Źródło: GUS

3.1.4 Infrastruktura budowlana

Według danych GUS na koniec 2022 roku, w powiecie znajdowało się 15 905 budynków mieszkalnych i 32 949 mieszkań. W porównaniu z rokiem 2018 liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 791, natomiast mieszkań o 1 641. Powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w 2022 roku wynosiła 2 382 260 m² i była większa o 247 717 m² w odniesieniu do roku 2018. Na przestrzeni lat wzrosła również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast z roku na rok maleje przeciętna liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie Powiatu Żyrardowskiego lat 2018-2022

Wyszczególnienie	Jednostka	2018	2019	2020	2021	2022
Budynki mieszkalne	szt.	15 114	15 595	15 314	15 681	15 905
Mieszkania	szt.	31 308	31 746	32 160	32 558	32 949
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	2 134 543	2 178 414	2 304 611	2 344 395	2 382 260
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	68,2	68,6	71,7	72,0	72,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	28,1	28,8	30,3	31,0	31,6
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	os.	2,42	2,39	2,37	2,32	2,29

Źródło: GUS

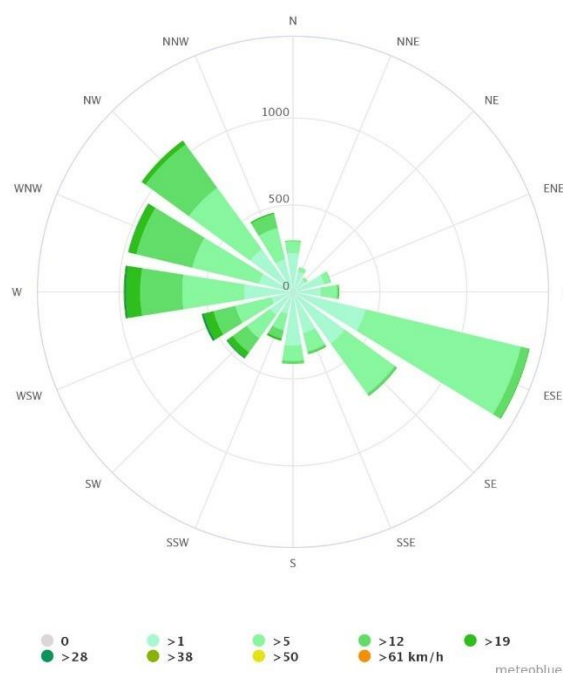
3.2 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

Powiat Żyrardowski położony jest w regionie klimatycznym Środkowopolskim. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, zaś najzimniejszym grudzień. Na analizowanym terenie występuje bardzo krótki okres wegetacyjny, wynoszący średnio 150 dni w roku.

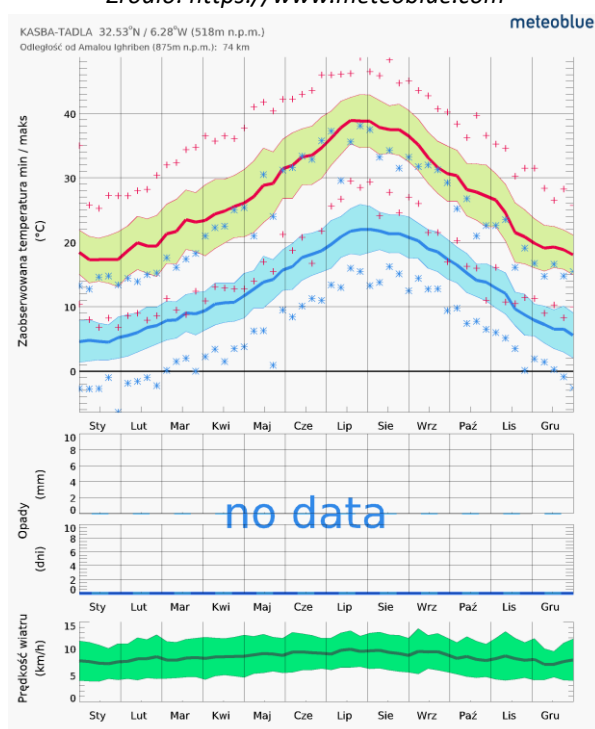
Wykres prędkości wiatru wykazuje, że na terenie Powiatu Żyrardowskiego przeważnie dominują wiatry południowo-wschodnie i zachodnie o prędkości 5-12 km/h.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Rycina 2. Róża wiatrów dla Miasta Żyrardów

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

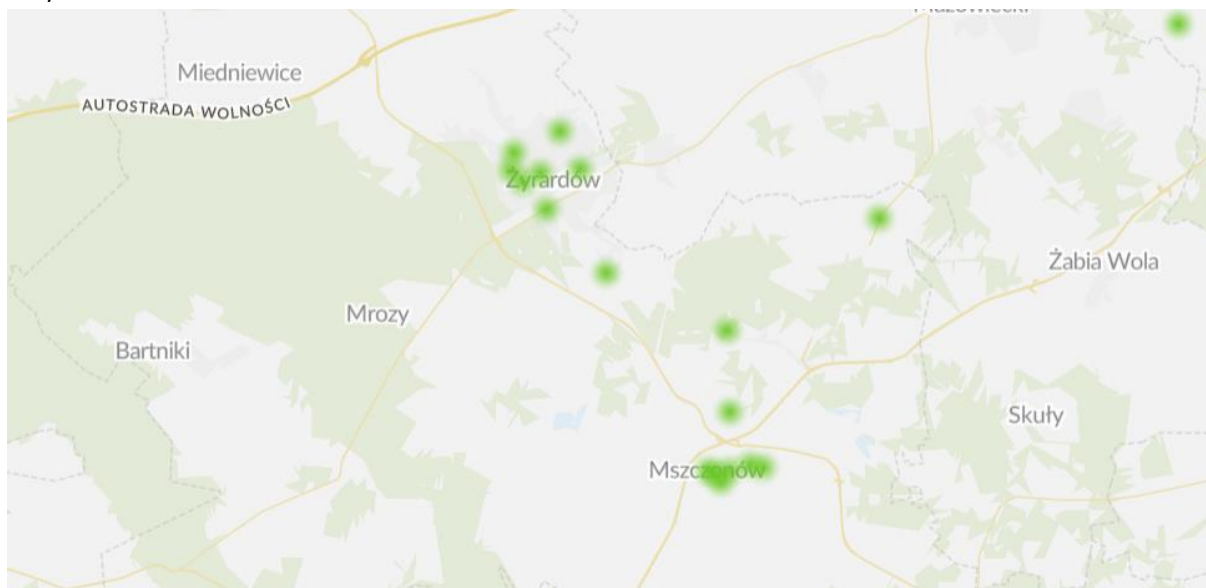
Rycina 3. Meteogram dla stacji pomiarowej w Żyrardów

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Jakość powietrza

Na terenie Powiatu znajduje się czujnik Airly Sensory, który monitoruje jakość powietrza. W Gminie Radziejowice został uruchomiony system monitoringu jakości powietrza airly wraz z publicznym udostępnianiem informacji. Zainstalowano 3 czujniki, które zapewniają pomiar stężenia szkodliwych pyłów PM 2,5 i PM 10, a także temperatury, wilgotności powietrza i ciśnienia atmosferycznego. Czujniki znajdują się na budynku Szkoły

Podstawowej w Radziejowicach, w Korytowie A i Kuklówce Radziejowickiej. Czujniki są zlokalizowane również w Żyrardowie i Mszczonowie.

Rycina 4. Lokalizacja czujnika Airly Sensory na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: <https://airly.org/map/pl>

Mieszkańcy Powiatu mogą sprawdzić jakość powietrza poprzez aplikację MyAirly lub wchodząc na stronę <https://airly.org/map/pl/>. Dane dla wybranego punktu monitoringu prezentowane są w czasie rzeczywistym, ale możliwe jest również zapoznanie się z danymi historycznymi.

Powiat Żyrardowski należy do mazowieckiej strefy oceny jakości powietrza. Do pomiarów w 2022 w roku na terenie województwa wykorzystano dane z 11 stanowisk pomiarów automatycznych. Na terenie Powiatu Żyrardowskiego nie jest zlokalizowana stacja pomiarowa.

W poniższej tabeli przedstawiono klasyfikację strefy mazowieckiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie. W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2022.

Tabela 7. Klasyfikacja strefy mazowieckiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia za rok 2022

Strefa mazowiecka	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM10	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
	2022											
	A	A	A	A	A1	A	C	A	A	A	A	A (D2)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2022

Wyniki oceny jakości powietrza wskazują na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu w strefie mazowieckiej.

W związku z tym, że na poszczególnych stacjach strefy odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji, co kolejno skutkuje obowiązkiem monitorowania stężeń na obszarach przekroczeń, a także konsekwentnym realizowaniem zadań mających na celu utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych/docelowych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach.

W sezonie grzewczym stan jakości powietrza w powiecie odczuwalnie się pogarsza, zwłaszcza w dni o małym przewietrzaniu, wysokim zachmurzeniu i niskiej temperaturze, kiedy to mieszkańcy ogrzewają gospodarstwa

domowe. Szansą na ograniczenie emisji pochodzącej z indywidualnych kotłowni jest zmiana sposobu ogrzewania budynków z pieców węglowych na ogrzewanie gazowe lub olejowe, jak również wymiana przestarzałych systemów grzewczych, a także przyłączenie budynków do sieci ciepłej. Spalanie paliw w takich kotłach powoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym nie powoduje emisji zanieczyszczeń pyłowych. Wykorzystanie energii słonecznej jako alternatywy zamiast ogrzewania mieszkań źródłami energii nieodnawialnej zwiększy szanse redukcji emisji substancji szkodliwych.

Tabela 8. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2022

Strefa mazowiecka	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃
	2022		
	A	A	A (D2)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2022

Strefa mazowiecka została sklasyfikowana jako A pod kątem wszystkich zanieczyszczeń badanych pod kątem oceny roślin dla poziomów dopuszczalnych i docelowych. Zarówno stężenia średnioroczne SO₂ jak i NO_x były poniżej poziomu dopuszczalnego określonego dla tych wskaźników, a ozon był poniżej poziomu docelowego. Jednocześnie strefa ta została sklasyfikowana jako D2 pod kątem ochrony roślin ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego.

Działania podejmowane w celu poprawy jakości powietrza

Uchwałą nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. uchwalono program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu. Program ochrony powietrza określa się w celu osiągnięcia w strefie mazowieckiej poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu.

Zanieczyszczenie powietrza jest obecnie jednym z najpoważniejszych wyzwań środowiskowych na świecie i stanowi także istotny problem w krajach UE. Problem smogu w Polsce występuje co najmniej od kilkadziesiąt lat. Zanieczyszczenia pochodzące z gospodarstw domowych, które ogrzewane są przez spalanie niskiej jakości paliw są główną przyczyną występowania smogu w naszym kraju. Od 1 lipca 2021 roku zostanie uruchomiona Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków. Celem stworzenia centralnej bazy (tj. CEEB – Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków) jest poprawa jakości powietrza – likwidacja głównej przyczyny zanieczyszczeń – emisji substancji powodujących smog. CEEB będzie ważnym narzędziem wspierającym wymianę starych kotłów grzewczych, będzie również miejscem gdzie dostępne będą informacje na temat wszystkich programów finansowania wymiany pieców. Dzięki szczegółowym danym o budynkach będziemy wiedzieć o wiele więcej na temat sytuacji w mieszkalnictwie. CEEB stanowić będzie również narzędzie dla organów administracji centralnej i samorządowej do realizacji polityki niskoemisyjnej. Dla obywateli zostaną uruchomione usługi, które przyczynią się do poprawy stanu technicznego budynków w zakresie bezpieczeństwa, np. zamówienie przeglądu kominiarskiego czy inwentaryzacji budynku. Celem zbierania informacji o budynkach jest stworzenie kompletnej bazy danych, na podstawie której Gmina będzie mogła wnioskować o fundusze w celu poprawy jakości powietrza.”

W ramach działań zmierzających do udzielenia dofinansowania do wymiany kotłów węglowych Gminy Powiatu Żyrardowie na mocy porozumienia z WFOŚiGW w Warszawie prowadzą punkty informacyjno-konsultacyjne w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze. Dofinansowanie w ramach programu może być wykorzystywane m.in. na wymianę źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. W ramach przedmiotowego programu beneficjenci mogą składać wnioski za pośrednictwem punktu, jak również samodzielnie poprzez portal beneficjenta. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez WFOŚiGW w Warszawie:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- liczba wniosków złożonych od roku 2018 do 07.07.2023 r. w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze na terenie Powiatu Żyrardowskiego złożono 1 189 wniosków o dofinansowanie.
- Od ogłoszenia naboru wniosków w 2018 roku do 07.07.2023 roku WFOŚiGW w Warszawie zawarł 1 001 umów na realizację 986 przedsięwzięć.
- Łączna kwota dotacji wyniosła 18 786 905,13 zł.
- Kwota pożyczki wyniosła 480 709,20 zł.

Rada Gminy Radziejowice w dniu 27.06.2018r. podjęła uchwałę nr LVI/270/2018 w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Radziejowice oraz sposobu jej rozliczenia. Dofinansowaniem objęto m.in. realizację inwestycji polegającej na wymianie pieca lub kotła wykorzystującego paliwa stałe na kocioł gazowy lub olejowy.

- 2022- 1 – kwota dotacji 3.000,00 zł. wartość inwestycji – 7.400,00 zł,
- 2021- 4 - kwota dotacji 10 454,14 zł wartość inwestycji – 34 218,90 zł,
- 2020 – 6 - kwota dotacji 20.193,94 zł wartość inwestycji – 50.160,50 zł,
- 2019 – 4- kwota dotacji 9.943 zł wartość inwestycji – 20.886,00 zł .

Miasto Żyrardów prowadzi dofinansowania do wymiany kotłów węglowych.

- 2017 r. brak dofinansowania
- 2018 r. – wymiana 67 pieców – kwota dofinansowania – 303 998,37 zł,
- 2019 r. – wymiana 65 pieców – kwota dofinansowania – 295 046,70 zł,
- 2020 r. – wymiana 51 pieców – kwota dofinansowania – 251 277,14 zł,
- 2021 r. – wymiana 67 pieców – kwota dofinansowania – 299 360,88 zł,
- 2022 r. – wymiana 43 pieców – kwota dofinansowania – 209 890,62 zł.

Odnawialne źródła energii

Energia wiatru

Jednym ze źródeł OZE jest energia wiatru. Jest ona przekształcana w energię elektryczną za pomocą turbin wiatrowych, jak również wykorzystywana jako energia mechaniczna w wiatrakach i pompach wiatrowych. Lokalizacja elektrowni wiatrowych głównie zależy od dwóch czynników tj. od zasobu energii wiatru oraz od uwarunkowań przyrodniczo-przestrzennych. Przyjmuje się, że strefy I - III charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Najlepsze warunki do wykorzystania energii wiatru na wysokości 30 m n.p.g. w Polsce występują na Wybrzeżu oraz Suwalszczyźnie. Dość dobre również w środkowej Polsce oraz lokalnie bardzo korzystne warunki występują także w górach i w pasie Przedgórze Sudeckiego i Pogórza Karpackiego. Analiza potencjału wiatru na wysokości 10 m n.p.g. prowadzi do korekt w klasyfikacji regionów Polski. Charakteryzując Polskę należy wyróżnić obszar północny – nadmorski i pas Pojezierzy Mazurskiego i Zachodniosuwalskiego jako bardzo dogodny. Niewiele gorsze warunki panują w centralnej Polsce w pasie przebiegającym od zachodniej granicy między Wartą i Odrą, przez Pojezierze Wielkopolskie (z najkorzystniejszymi warunkami między Poznaniem a Płockiem), aż po centralną część Niziny Mazowieckiej.

Analizując mapę prędkości wiatru na wysokości 30 m Powiat Żyrardowski znajduje się w II strefie – korzystnej.

Na terenie Gminy Wiskitki znajduje się jedna farma wiatrowa – Wola Miedniewska dz. o nr ewid. 288, 165. Dodatkowo we Mszczonowie znajdują się 2 instalacje wiatrowe o mocy znamionowej po 2000 kW, natomiast w Podlindowie zlokalizowana jest instalacja słoneczna o mocy znamionowej 999 kW.

Energia słoneczna

Energia słoneczna już od tysięcy lat służyła ludziom do suszenia ubrań i żywności, rozniecania ognia czy ogrzewania pomieszczeń, jednak dopiero od niedawna wykorzystywana jest do wytwarzania prądu elektrycznego. Energię tą można wykorzystywać na trzy główne sposoby:

- zamiana bezpośrednia energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną (konwersja fotowoltaiczna),

- zamiana energii promieniowania słonecznego na energię ciepłą w kolektorach słonecznych (konwersja fototermiczna),
- pośrednia zamiana tej energii w energię elektryczną w piecach słonecznych lub wykorzystanie jej do celów przemysłowych.

Słońce to źródło taniej i nieograniczonej energii cieplnej, której wykorzystanie niesie za sobą korzyści ekonomiczne i ekologiczne. Z powierzchni słońca mającego temperaturę około 6 000 K, dociera do kuli ziemskiej promieniowanie o całkowitej mocy $1,75 \times 10^{17}$ W. Jest to 15 000 razy więcej niż aktualne zapotrzebowanie mocy na naszym globie. Energia słoneczna może być wykorzystana w kolektorach słonecznych do ogrzewania budynków lub podgrzewania wody lub w ogniwach fotowoltaicznych do wytwarzania energii elektrycznej. W eksploatacji słonecznych instalacji grzewczych, bardzo ważny jest rozkład dawek napromieniowania w ciągu roku. Panuje powszechny pogląd, że w krajowych warunkach klimatycznych, energię słoneczną warto pozyskiwać w sezonie ciepłym tj. od kwietnia do października. Preferowane są zatem instalacje do podgrzewania wody lub wspomagające ogrzewanie zimowe.

Dane dotyczące realizacji programu Mój Prąd w Powiecie Żyrardowskim przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Dane dotyczące realizacji programu Mój Prąd w Powiecie Żyrardowskim

Nabór	Liczba wniosków	Suma mocy instalacji [kW]	Suma kosztów całkowitych [zł]	Suma kosztów kwalifikowalnych [zł]	Suma dotacji [zł]
I	64	342,825	1634087,35	1549242,48	312415
II	412	2319,619	10716802,41	10709041,42	2060000
III	346	1992,57	9203161,21	9203161,21	1038000
IV	227	1383,19	n/d	7305683,27	1177000
V	111	672,07	n/d	3540273,37	674800
Suma	1160	6710,274	21554050,97	32307401,75	5262215

Źródło: NFOŚiGW

Na terenie Gminy Wiskitki występują dwie farmy fotowoltaiczne:

- Feliksów dz. o nr ewid. 88/2, 89/2,
- Nowy Drzewicz dz. o nr ewid. 201/5, 203/2.

W latach 2019 - 2020 Gmina Radziejowice realizowała w Radziejowicach, przy ul. Kubickiego 1, inwestycję pn. "Zapewnienie pełnej dostępności do edukacji przedszkolnej w Gminie Radziejowice poprzez budowę nowoczesnego przedszkola w Radziejowicach". W ramach realizacji ww. inwestycji został wybudowany budynek przedszkola wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. plac zabaw, parking). Na dachu budynku została zamontowana i uruchomiona instalacja fotowoltaiczna o mocy 8,8 kW. W roku 2019 w ramach inwestycji pn. Rozbudowa Szkoły Podstawowej w m. Korytów A zamontowano i uruchomiono instalację fotowoltaiczną o mocy 9,6 kW.

Na terenie Gminy Puszcza Mariańska występują następujące instalacje OZE:

- instalacja fotowoltaiczna w obiekcie budynku Urzędu Gminy w Puszczy Mariańskiej,
- instalacja fotowoltaiczna w obiekcie oczyszczalni ścieków w Bartnikach,
- instalacja fotowoltaiczna w obiekcie stacji uzdatniania wody w Bartnikach,
- instalacja fotowoltaiczna w budynkach komunalnych w Studzieńcu.

Mikroinstalacje na budynkach użyteczności publicznej należących do Gminy Mszczonów:

- Szkoła Podstawowa w Piekarach, ul. Piekarska 47 – fotowoltaika, mikroinstalacja o mocy 5,22 kW,
- Szkoła Podstawowa w Osuchowie, ul. Szkolna 1 – fotowoltaika, mikroinstalacja o mocy 5,1 kW,
- Budynek komunalny ul. Piekarska 2, Osuchów – fotowoltaika, mikroinstalacja o mocy 5,1 kW,
- OSP Mszczonów – fotowoltaika, mikroinstalacja o mocy 10kW,
- Szkoła Podstawowa Lutkówka - fotowoltaika, mikroinstalacja o mocy 5kW,
- Mszczonowski Ośrodek Kultury - fotowoltaika, mikroinstalacja o mocy 29,7 kW.

Zgodnie z informacją z dnia 11.08.2023 uzyskaną od PGE Dystrybucja na terenie miasta Mszczonów znajduje się łącznie 136 sztuk mikroinstalacji o mocy przyłączeniowej łącznej 1071,2 kW, zaś na terenach wiejskich znajduje się 268 sztuk mikroinstalacji o mocy przyłączeniowej 2382,8 kW.

Istniejące odnawialne źródła energii elektrycznej na terenie Gminy Puszcza Mariańska:

- instalacja fotowoltaiczna w obiekcie budynku Urzędu Gminy w Puszczy Mariańskiej,
- instalacja fotowoltaiczna w obiekcie oczyszczalni ścieków w Bartnikach,
- instalacja fotowoltaiczna w obiekcie stacji uzdatniania wody w Bartnikach,
- instalacja fotowoltaiczna w budynkach komunalnych w Studzieńcu.

Biomasa i biogaz

Biomasa to najczęściej wykorzystywane źródło energii odnawialnej. Wykorzystanie biomasy pozwala spożytkować odpady oraz zagospodarować nieużytki. W zależności od stopnia przetworzenia biomasy, wyodrębnić można następujące rodzaje surowców:

- surowce energetyczne pierwotne: drewno, słoma, rośliny energetyczne,
- surowce energetyczne wtórne: gnojowica, obornik, inne produkty dodatkowe i odpady organiczne, osady ściekowe,
- surowce energetyczne przetworzone: biogaz, bioetanol, biometanol, estry olejów roślinnych (biodiesel), biooleje, biobenzyna i wodór.

Potencjalne zasoby energetyczne biomasy można podzielić w zależności od kierunku pochodzenia na trzy grupy:

- biomasa pochodzenia leśnego,
- biomasa pochodzenia rolnego,
- odpady organiczne.

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Duże zasoby terenów rolniczych otaczają miasto Żyrardów, stwarzają możliwość stosowania biomasy w energetyce ciepłej. Biomasa może być używana do produkcji energii cieplnej na indywidualne potrzeby mieszkańców.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Gminy Powiatu Żyrardowskiego, na ich obszarze nie znajdują się żadne instalacje wykorzystujące biogaz lub biomasę.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest najtrudniejszym do pozyskania rodzajem odnawialnego źródła energii. Najbardziej wydajne złoża gromadzą się bowiem głęboko pod powierzchnią ziemi w postaci gorącej wody, pary lub suchych gorących skał. Zasoby te można wykorzystać do generowania energii elektrycznej w elektrowniach geotermalnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych dlatego na terenie omawianej Gminy nie ma wystarczającego rozpoznania zasobów wód geotermalnych pozwalającego ocenić opłacalność ich wykorzystania. Na terenie Polski występują naturalne baseny sedymentacyjno-strukturalne, wypełnione gorącymi wodami podziemnymi o zróżnicowanych temperaturach, których bezwzględna wartość zdeterminowana jest powierzchniowymi zmianami intensywności strumienia ciepłego ziemi. Temperatury tych wód wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają ponad 100°C.

Na terenie województwa gęstość strumienia ciepłego wynosi około 50–60 mW/m². Województwo mazowieckie ma duży potencjał, jeśli chodzi o rozwój tzw. geotermii płytkiej, czyli pomp ciepła.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego w Gminie Mszczonów znajduje się geotermalny system ciepłowniczy.

Energia wodna

Energia wodna to wykorzystywana gospodarczo energia mechaniczna płynącej wody. Współcześnie energię wodną zazwyczaj przetwarza się na energię elektryczną (hydroenergetyka, często oparta na spiętrzeniach

uzyskanych dzięki zaporom wodnym). Można ją także wykorzystywać bezpośrednio do napędu maszyn – istnieje wiele rozwiązań, w których płynąca woda napędza turbinę lub koło wodne.

Obecnie na terenie nie wykorzystuje się potencjału energetycznego przepływających tam cieków wodnych.

3.3 Zagrożenie hałasem

Hałas to każdy dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza.

Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej a wartością ciśnienia atmosferycznego zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. W związku z faktem, że słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB).

Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq} D Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq} N przedział czasu odniesienia równy 8 h	L _{Aeq} D przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	L _{Aeq} N przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. Tereny zabudowy zagrodowej c. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 112.)

Hałas drogowy

Hałas drogowy powstający podczas ruchu pojazdów jest generowany przez silnik i układ napędowy pojazdu, oddziaływanie opon z nawierzchnią, uderzające o siebie elementy pojazdów głównie ciężarowych a także przewożony ładunek. Jednym ze źródeł hałasu na terenie Powiatu Żyrardowskiego jest hałas komunikacyjny, który powstaje na drogach wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. W celu zmniejszenia emisji hałasu nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie. Ciche nawierzchnie charakteryzujące się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15%, nawierzchnie drogowe o zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu. Na wielkość emisji hałasu wpływa także prędkość przejeżdżających pojazdów. Zmniejszenie prędkości ruchu jest efektywną metodą redukcji hałasu drogowego. Dużym problemem jest skuteczna egzekucja prędkości ruchu pojazdów samochodowych. W tym celu stosuje się fotoradary, progi spowalniające, ronda, wyniesione skrzyżowania, przewężenia jezdni (np. wysepki), fragmenty ulic z nawierzchnią w innym kolorze lub innym rodzajem nawierzchni (np. z kostki brukowej).

O poziomie hałasu komunikacyjnego decydują także inne parametry ruchu takie jak natężenie ruchu, płynność ruchu, struktura pojazdów, stan techniczny pojazdów. Średni poziom głośności różnych źródeł hałasu komunikacyjnego w dB wynosi:

- samochód osobowy – 40-80,
- hałas ulicy – 60-105,
- autobus – 65-104,
- samochód ciężarowy – 64-92.

W ostatnich latach nie były prowadzone pomiary hałasu drogowego w ramach monitoringu środowiska na terenie Powiatu Żyrardowskiego. GDDKiA co 5 lat przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na drogach krajowych i wojewódzkich. Pomiary na drogach wojewódzkich w latach 2020-2021 były w dużej części (ponad 50%) zrealizowane z wykorzystaniem metod wideorejestracji, co stanowiło ogromny postęp jakościowy w stosunku do poprzednich pomiarów generalnych. Dzięki odpowiedniej organizacji pomiarów oraz metodom zastosowanym w procesie przetwarzania i obliczania wyników, zminimalizowano wpływ okresów, w których wystąpiły największe ograniczenia w mobilności uczestników ruchu drogowego spowodowane pandemią COVID-19. Niezbędne było wprowadzenie zmian w kalendarzu wykonywania pomiaru generalnego, tak, aby zapewnić odpowiednią jakość i przydatność zebranych danych. Dodatkowo, dla lepszej korelacji i porównywalności wyników pomiarów na drogach wojewódzkich, które w całości zrealizowano w roku 2020, z pomiarami na drogach krajowych, które były realizowane również w II połowie 2021 r., zastosowano odpowiednie współczynniki rozszerzające uzyskane wyniki. W rezultacie uzyskane wyniki pomiarów zostały podsumowane jako Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 (GPR 2020/21), a dane wynikowe będą mogły być wykorzystywane między innymi do podejmowania decyzji o budowie nowych dróg, oceny potrzeb utrzymaniowych istniejącej sieci dróg wojewódzkich, zarządzania ruchem, analiz ekonomicznych i środowiskowych oraz analiz bezpieczeństwa ruchu drogowego.¹ Punkty pomiarowe na terenie Powiatu Żyrardowskiego były zlokalizowane na drogach wojewódzkich 519 i 777 oraz na drodze krajowej nr 50. Największy średni dobowy ruch roczny został odnotowany na odcinku SŁABOMIERZ /UL. ŻYRARDOWSKA/ - W. MSZCZONÓW /S8/.

Tabela 11. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych na drogach wojewódzkich w Powiecie Żyrardowskim

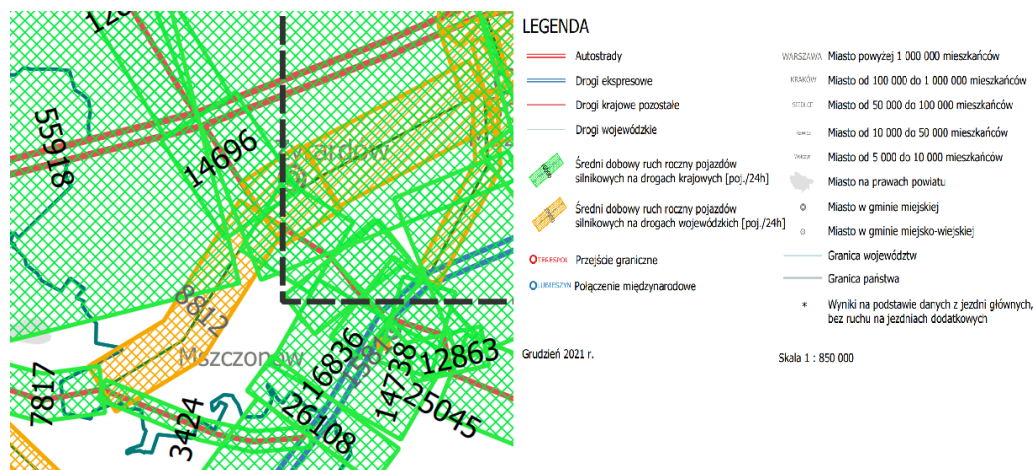
Nr odcinka pomiarowego	Nr drogi	Opis odcinka				SDRR poj. silnik. ogółem [poj./dobę]
		Pikietaż		Długość [km]	Nazwa odcinka	
		Pocz.	Końc.			
14163	719	35,300	46,500	11,200	Grodzisk Maz. /Dw579/ - Żyrardów /Gr. Miasta/	11499
14164	719	46,500	50,600	4,100	Żyrardów /Przejście: Gr. Miasta - Dk50/	12655

¹ Synteza wyników GPR 2020/21 na zamiejskiej sieci dróg krajowych, GDDKiA

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Nr odcinka pomiarowego	Nr drogi	Opis odcinka				SDRR poj. silnik. ogółem [poj./dobę]
		Pikietaż		Długość [km]	Nazwa odcinka	
		Pocz.	Kończ.			
14165	719	50,600	65,200	14,600	Żyrardów /Dk50/ - Kamion /Dk70/	8812
14233	779	0,000	1,000	1,000	Mszczonów /St. Kol. - Dk50/	1581
10913	50f	1,400	8,798	7,398	Żyrardów /Obwodnica 1: W. Wiskitki (A2) - Dw719/	14696
10914	50f	8,798	13,714	4,916	Żyrardów /Obwodnica 2: Dw719 - Rondo/	13763
10926	50f	13,714	15,100	2,967	Żyrardów /Obwodnica/ - Słabomierz /Ul. Żyrardowska/	20174
	50	117,546	118,500			
	50a	0,000	0,627			
10971	50a	0,627	2,920	2,293	Słabomierz /Ul. Żyrardowska/ - W. Mszczonów /S8/	16836
10927	50a	2,920	6,400	3,480	Mszczonów /Obwodnica 1: W. Mszczonów (S8) - W. Tarczyńska/	14738
10932	50a	6,400	8,813	2,413	Mszczonów /Obwodnica 2: W. Tarczyńska - Ul. Grójecka/	12863
10928	50	126,973	139,440	12,467	Mszczonów /Ul. Grójecka/ - Pniewy	14072

Źródło: GDDKiA

Rycina 5. Mapa Średniego Dobowego Ruchu Rocznych pojazdów silnikowych na drogach wojewódzkich i krajowych w GPR 2020/21 na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: GDDKiA

Hałas przemysłowy

Źródłem hałasu mogą być zakłady przemysłowe i odbywające się w nich procesy technologiczne. Poziom hałas przemysłowy jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od rodzaju maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych, prowadzonych procesów technologicznych oraz od funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nimi terenów. Specyfiką hałasu przemysłowego jest jego długotrwałość występowania (zmianowy charakter pracy), a także czasowe krótkotrwałe duże natężenia.

Hałas kolejowy

Organizatorem przewozów kolejowych na terenie Powiatu Żyrardowskiego jest dla przewozów dalekobieżnych PKP Intercity S.A., zależne od Ministerstwa Infrastruktury oraz przewozów lokalnych POLREGIO, zależne od urzędów marszałkowskich, w tym od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Za utrzymanie infrastruktury kolejowej, w tym torowisk, peronów, urządzeń sterujących ruchem oraz za przygotowanie rozkładów jazdy, odpowiedzialne są PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Właścicielem dworca kolejowego na terenie miasta Żyrardów jest samorząd Gminy miejskiej Żyrardów. Przez Powiat Żyrardowski przebiegają linie:

- 1 – Warszawa Centralna – Katowice,

- 4 – Grodzisk Mazowiecki – Zawiercie,
- 12 – Skierniewice – Łuków.

W ostatnich latach na terenie Powiatu Żyrardowskiego nie były prowadzone przez WIOŚ pomiary hałasu kolejowego.

Hałas lotniczy

Lotnisko Chopina w Warszawie jest oddalone o ok. 50 km od Powiatu Żyrardowskiego. Na rok 2027 planuje się otwarcie Centralnego Portu Komunikacyjnego, który miałby się znajdować m.in. na terenie Gminy Wiskitki.

Komunikacja rowerowa

Zgodnie z danymi GUS przez teren Powiatu Żyrardowskiego przebiegało w 2021 roku 45,4 km dróg dla rowerów, w tym:

- 32,6 km dróg rowerowych było pod zarządem gmin,
- 6,2 km dróg rowerowych było pod zarządem Starostwa Powiatowego,
- 6,6 km dróg rowerowych było pod zarządem Urzędu Marszałkowskiego.

3.4 Pola elektromagnetyczne

Gmina miejska Żyrardowskiego jest w pełni zelektryfikowana, a na jej terenie infrastruktura elektroenergetyczna składa się z:

- stacji elektroenergetycznej GPZ,
- linii elektroenergetycznej 110 kV,
- linii elektroenergetycznej 15 kV,
- linii elektroenergetycznej 0,4 kV,
- stacji transformatorowych SN/nn.

Linii elektroenergetyczne występujące na terenie Powiatu Żyrardowskiego to m.in.:

- 220 kV Janów – Ołtarzew
- 2x110 kV Teresin-Bielnik / Sochaczew-Żyrardów

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonuje oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego kraju, w tym na terenie województwa mazowieckiego. Zgodnie z danymi GIOŚ, w 2021 pomiary wartości składowej elektrycznej na terenie Powiatu Żyrardowskiego były prowadzone w 3 punktach: dwa z nich znajdowały się w Żyrardowie, natomiast jeden na terenie miejscowości Mszczonów.

Tabela 12. Zestawienie wyników pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w 2021 roku

Miejscowość	Ulica	Współrzędne punktu pomiarowego		Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME (z obliczeń)	Średnia dla kategorii obszaru [V/m]
Mszczonów	Morelowa	20,52358	51,97494	<0,28	0,02	0,49
Żyrardów	1 Maja/ Limanowskiego	20,43683	52,05735	0,4	0,03	0,61
	Skwer przy ul. Łubieńskiego i ul. Wysockiego	20,44617	52,05544	<0,28	0,03	

Źródło: GIOŚ: Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2021

Od 2021 roku funkcjonuje System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne SI2PEM, utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 884). System SI2PEM pozwala na bezpośredni dostęp do danych pomiarowych wszystkich zarejestrowanych w nim stacji bazowych, dzięki czemu można uzyskać informacje dotyczące poziomu pola elektromagnetycznego od roku 2018.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku jako poziom dopuszczalny składowej elektrycznej dla częstotliwości podlegających monitoringowi wskazuje przedział wartości od 28 do 61 V/m. Należy również zauważyć, że do 2019 roku obowiązywały inne normy PEM w środowisku. Dla danych z lat 2008, 2011, 2014 i 2017 poziomem dopuszczalnym dla składowej elektrycznej E była wartość 7 V/m.

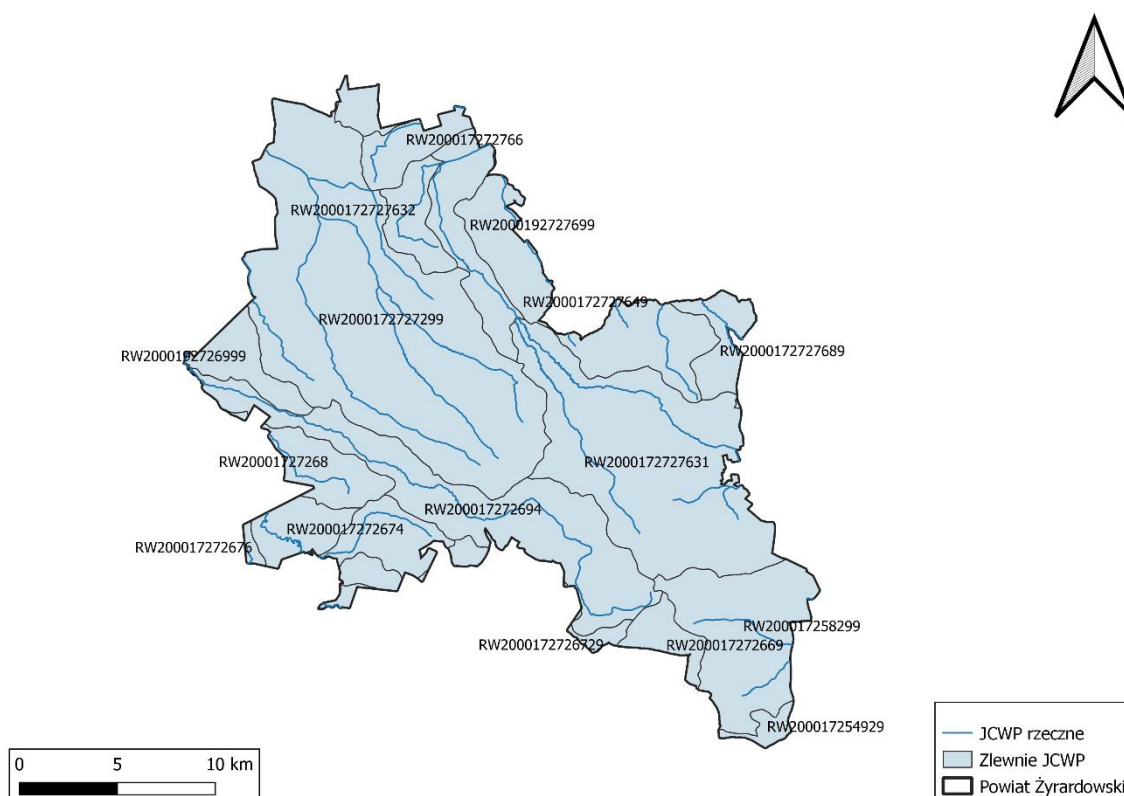
3.5 Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Powiat Żyrardowski położony jest w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym środkowej Wisły – RZGW Warszawa.

Powiat Żyrardowski charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną. Przez teren przebiegają dwie główne rzeki – Rawka i Jeziorka. Rawka przepływa zachodnio-południowej części Powiatu, a Jeziorka w południowej części.

Na obszarze Powiatu znajduje się 15 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych. Ich charakterystyka została opisana w tabeli poniżej, a lokalizacja przedstawiona na mapie.

Rycina 6. JCWP na terenie Powiatu Żyrardowskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

Tabela 13. Charakterystyka JCWP rzecznych na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Typ JCWP	Status
1	Rokita	RW20001727268	17	naturalny
2	Jeziorka od źródeł do Kraski	RW200017258299	17	naturalny
3	Dopływ z Biernika Włociańskiego	RW200017272674	17	naturalny
4	Dopływ w Samicach	RW200017272676	17	naturalny
5	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	RW200019272693	19	naturalny
6	Korabiewka	RW200017272694	17	naturalny
7	Dopływ z Nowego Orszewa	RW200017272766	17	naturalny
8	Chojnarka	RW2000172726729	17	naturalny
9	Rawka od Korabiewki do ujścia	RW2000192726999	19	naturalny
10	Sucha	RW2000172727299	17	naturalny
11	Pisia Gągolina od źródeł do Okrzeszy z Okrzeszą	RW2000172727631	17	naturalny
12	Dopływ spod Wiskitek	RW2000172727632	17	naturalny
13	Głęboka Struga	RW2000172727649	17	naturalny
14	Pisia Tuczna	RW2000172727689	17	naturalny
15	Pisia od Okrzeszy do ujścia	RW2000192727699	19	naturalny

Źródło: ISOK

Monitoring jakości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Stan JCWP ocenia się uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan ekologiczny określa się dla wód typu naturalnego, potencjał ekologiczny dla wód uznanych jako sztuczne lub silnie zmienione. Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego JCWP składają się elementy biologiczne, wspierające ich ocenę wskaźniki fizykochemiczne wraz z grupą substancji specyficznych i hydromorfologiczne. Klasyfikuje się je na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych. Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się przez przypisanie jej jednej z pięciu klas jakości. Potencjał ekologiczny klasyfikuje się poprzez przypisanie JCWP czterech klas jakości (klasy I i II tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego). Kolejnym osobnym elementem oceny JCWP jest stan chemiczny, klasyfikowany na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń. Środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń nie uwzględniają typologii wód. Są to stężenia pojedynczego wskaźnika lub grupy wskaźników w wodzie, osadach wodnych lub w organizmach wodnych, które nie powinny być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1475 ze zm.).

Ostatnie wyniki monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych znajdujących się na terenie Powiatu Żyrardowskiego przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Jak wynika z poniższej tabeli stan JCWP rzecznych, znajdujących się na obszarze Powiatu Żyrardowskiego jest zły.

Tabela 14. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2014-2019 na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Lp.	Kod JCWP	Nazwa oceniającej JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
1	PLRW200017258299	Jeziorka od źródeł do Krański	5	>2	2	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2	PLRW200017272674	Dopływ z Bienia Włosciańskiego	3	>2	2	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
3	PLRW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	4	>2	2	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
4	PLRW200017272694	Korabiewka	2	>2		umiarkowany stan ekologiczny		zły stan wód
5	PLRW200017272766	Dopływ z Nowego Oryszewa	brak klasyfikacji	>2		brak możliwości klasyfikacji		brak możliwości wykonania oceny
6	PLRW2000172726729	Chojnarka	3	>2	2	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
7	PLRW2000192726999	Rawka od Korabiewki do ujścia	3	2	2	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
8	PLRW2000172727299	Sucha					stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
9	PLRW2000172727631	Pisia Gągolina od źródeł do Okrzeszy z Okrzeszą	2	>2		umiarkowany stan ekologiczny		zły stan wód
10	PLRW2000172727632	Dopływ spod Wiskitek	brak klasyfikacji	>2		brak możliwości klasyfikacji		brak możliwości wykonania oceny

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Kod JCWP	Nazwa ocenia- nej JCWP	Klasa ele- mentów bio- logicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne za- nieczyszczenia syntetyczne i nie- syntetyczne	Stan/potencjał ekolo- giczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
11	PLRW2000172727649	Głęboka Struga	3	>2		umiarkowany stan ekolo- giczny		zły stan wód
12	PLRW2000172727689	Pisia Tuczna	2	>2		umiarkowany stan ekolo- giczny		zły stan wód
13	PLRW2000192727699	Pisia od Okrze- szy do ujścia	3	>2		umiarkowany stan ekolo- giczny		zły stan wód

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu - tabela

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

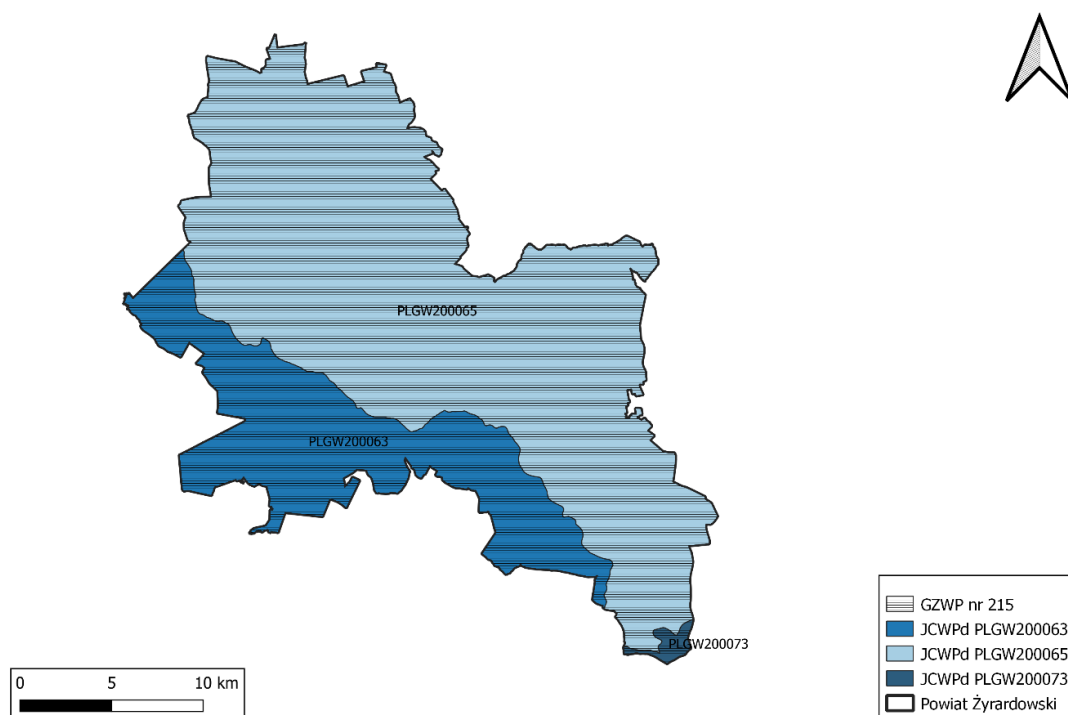
Wody podziemne

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie jest od 1 stycznia 2018 roku głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną, działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2023 r. poz. 1478 t.j.) oraz statutu nadanego w ramach Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie (t.j. Dz.U. 2017 poz. 2506 ze zm.). Wody Polskie są państwową osobą prawną (art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.) w skład której wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie;
- regionalne zarządy gospodarki wodnej z siedzibami w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Gliwicach, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu;
- 50 zarządów zlewni;
- 330 nadzorów wodnych.²

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego za gospodarkę wodną odpowiedzialne są Zarząd Zlewni w Warszawie, Piotrkowie Trybunalskim oraz Łowiczu. Na terenie Powiatu żyrardowskiego nie ma budowli hydrotechnicznych będących w administrowaniu PGW WP.

Teren Powiatu znajduje się w zasięgu trzech JCWPd, wśród których wyróżniono: PLGW200065, PLGW200063 oraz PLGW200073. Cały obszar Powiatu Żyrardowskiego znajduje się na GZWP numer 215.

Rycina 7. JCWPd i GZWP na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

PLGW200063: Całkowita powierzchnia JCWPd wynosi 5352,20 km². Struktura JCWPd 63 jest złożona z siedmiu poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami słabo przepuszczalnymi lub lokalnie pozostającymi w więzi hydraulicznej. Cztery poziomy wydzielone w dwu piętrach mezozoicznych wchodzących w skład trzech niezależnych struktur geologicznych (dwa poziomy kredowe występują niezależnie w dwu odrębnych strukturach: niecce

² Wody Polskie

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

mazowieckiej i niecce łódzkiej) nie nakładają się na siebie, w danym punkcie występują co najwyżej dwa poziomy danego piętra mezozoicznego, stąd w pionie w danym punkcie występuje od trzech do pięciu poziomów wodonośnych (2 do 5 kenozoicznych i 1 – 2 mezozoiczne). Każdy z poziomów kenozoicznych charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu, w poziomach mezozoicznych układ ten jest zbliżony. Obszar JCWPd 63 nie stanowi obiektu zamkniętego w sensie hydrogeologicznym. Wody poziomów mezozoicznych dopływają lateralnie spoza obszaru jednostki i odpływają poza jej obszar. Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych, natomiast wody podziemne są drenowane przez wszystkie ciekі powierzchniowe. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

PLGW200065: Całkowita powierzchnia JCWPd wynosi 3184,30 km². W niecce mazowieckiej dla ilustracji systemu krążenia wód i oceny zasobów użytkowych poziomów wodonośnych zwykle dokonuje się agregacji występujących licznie warstw i przewarstwień utworów wodonośnych i wydziela się na całym obszarze badań ograniczoną liczbę poziomów wodonośnych tj.: poziom wód gruntowych i poziom wód głębszych. Poziom wód gruntowych istnieje w obszarach, gdzie w strefie przypowierzchniowej występują gliny zwałowe lub mady. Jest to poziom o zwierciadle swobodnym, lokalnie napiętym. Przypowierzchniowa warstwa ujmowana jest zwykle płytkimi studniami wierconymi lub przez nieliczne już studnie kopane. Zasilanie tego poziomu odbywa się za pomocą bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych i dodatkowo w dolinach rzek drenażem z niżej położonych poziomów wodonośnych. Drenaż naturalny odbywa się przez rzeki, małe ciekі i zbiorniki powierzchniowe. Poza dolinami rzek drenaż następuje przez niżej występujący poziom wodonośny.

PLGW200073: Całkowita powierzchnia JCWPd wynosi 2299,9 km². Zasilanie odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Części zachodniej południowej granicy JCWPd na odcinku, gdzie biegnie ona wzdłuż południowej granicy subregionu hydrogeologicznego Środkowej Wisły-niziny mają miejsce dopływy i odpływy boczne. Pozostałe granice są hydrodynamiczne i biegną po działach wód podziemnych, które z pewnym przybliżeniem pokrywają się z działami wód powierzchniowych, a wschodnią granicę stanowi rzeka Wisła. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciekі powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Pilica, a w najbardziej wschodniej części terenu Wisła. Funkcję drenażu pełnią także liczne ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane). Kierunki krążenia wód podziemnych są często bardzo skomplikowane ze względu na zróżnicowaną przepuszczalność warstw wodonośnych i występowanie pomiędzy nimi utworów półprzepuszczalnych. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych odpływają do naturalnych stref drenażu.

Monitoring jakości wód podziemnych

Monitoring jakości wód podziemnych w ramach sieci krajowej realizowany był przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Badania chemizmu wód podziemnych wykonywane były zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020”.

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód (JCWPd) w poszczególnych punktach badawczych dokonano w oparciu o obowiązujące rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2148 ze zm.), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości

oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego monitoringu środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych (art. 102 ust.4 i art. 155a ust.5).

Tabela 15. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego

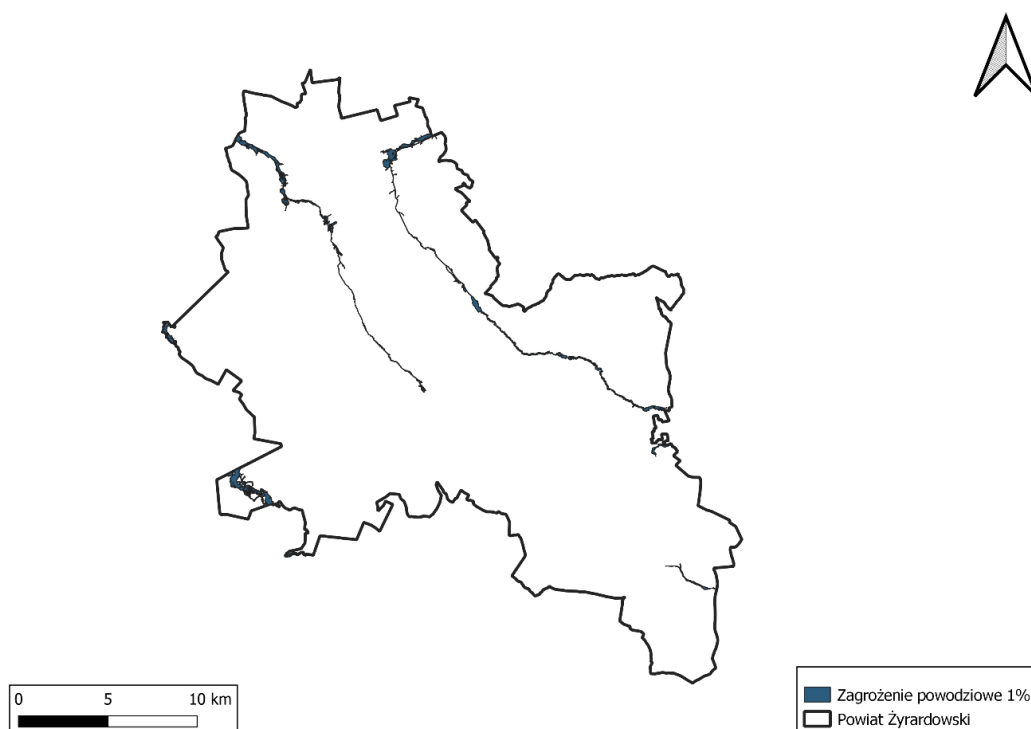
Nr JCWPd	Końcowa stan
63	Dobry
65	Dobry
73	Dobry

Źródło: 2019 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny

Jak wynika z powyższej tabeli dla pobranej próbki wód podziemnych mają dobry stan.

Ochrona przed powodzią

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego zagrożenie powodziowe 1% występuje wzdłuż rzeki Sucha, Pisia Gągolina, Jeziorka i Rawka.

Rycina 8. Mapa zagrożenia powodziowego dla Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK

3.6 Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągową stanowi układ połączonych ze sobą przewodów, których zadaniem jest przesył wody od ujęcia do odbiorcy. Sieć wodociągowa składa się z przewodów magistralnych, przewodów rozdzielczych i przyłączy.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018-2022. Kompletność danych pozwala na dokonanie analizy porównawczej poszczególnych elementów na przestrzeni lat.

Tabela 16. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	859,0	865,8	867,6	877,9	b.d.
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	13 480	13 781	14 042	14 574	15 127
Awarie sieci wodociągowej [szt.]	169	143	142	139	106
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]	69 419	69 426	69 186	68 856	b.d.
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³ /os.]	34,6	35,6	34,8	33,9	35,5
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dm ³]	2 629,9	2 697,6	2 654,7	2 572,5	2 682,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka ściekowa

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajdują się liczne oczyszczalnie ścieków, których charakterystyka została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 17. Wykaz oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Lp.	Wyszczególnienie	Rodzaj	Przepustowość [m ³ /d]	Ilość ścieków oczyszczonych [tys. m ³ /rok]	Odbiornik ścieków	Gmina
1.	Oczyszczalnia w Grabcach Józefpolskich	biologiczna	3000,0	629 640,0	b.d.	Mszczonów
2.	Oczyszczalnia ścieków w Bartniku	biologiczna	b.d.	196 093	Rzeka Korabiewka, Rawka	Puszcza Mariańska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, informacji UG

Najdłuższa sieć kanalizacyjna na terenie Powiatu znajduje się w mieście Żyrardów, natomiast najmniejsza w Gminie Mszczonów. We wszystkich Gminach, dla których udostępnione zostały dane, rośnie z roku na rok ilość ścieków wytworzonych.

Tabela 18. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Jednostka administracyjna	Długość sieci kanalizacyjnej [km]				Ilość ścieków wytworzonych [m ³]	
	2019	2020	2021	2022	2021	2022
Żyrardów	101,8	102,1	109,7	111,7	b.d.	b.d.
Mszczonów	39,5	40,2	40,2	40,4	b.d.	b.d.
Puszcza Mariańska	54,54	55,76	61,81	61,81	202,53 tys.	196,09 tys.
Wiskitki	68,7	68,7	70,3	72,9	344,952 tys.	345,096 tys.
Radziejowice	60,3	60,3	60,3	60,6	110,8 tys.	111,9 tys.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, informacji UG

Ścieki bytowe, które nie trafiają do oczyszczalni odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych lub poprzez przydomowe oczyszczalnie do gruntu. Szczelny zbiornik bezodpływowy służy do gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych na działkach niewyposażonych w sieć kanalizacji sanitarnej. W swojej funkcji zbiornik ten spełnia jedynie rolę magazynową i musi sukcesywnie być opróżniany z zawartości przez specjalistyczną firmę

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

świadczącą usługi asenizacyjne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2022 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U z 2022 poz. 1225), zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe mogą być stosowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich stosowania na obszarach chronionych, narażonych na powódzie oraz zalewanych wodami opadowymi. Dla procesu budowy zbiorników bezodpływowych odnoszą się przepisy regulujące proces inwestycyjny małych przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zmiany ilości przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych na terenie Powiatu przedstawia tabela poniżej.

Tabela 19. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Powiatu Żyrardowskiego

	2018	2019	2020	2021
zbiorniki bezodpływowe	5 713	6 612	5 894	6 671
przydomowe oczyszczalnie	261	202	286	299

Źródło: GUS

3.7 Zasoby geologiczne

Zasoby geologiczne to ogólna kategoria określania zasobów złóż i potencjalnych złóż kopalin lub wystąpień mineralnych.

Powiat Żyrardowski jest zasobny w kopaliny, a na jego terenie dominują piaski i żwiry.

Tabela 20. Wykaz zasobów złóż kopalin w Powiecie Żyrardowskim (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)

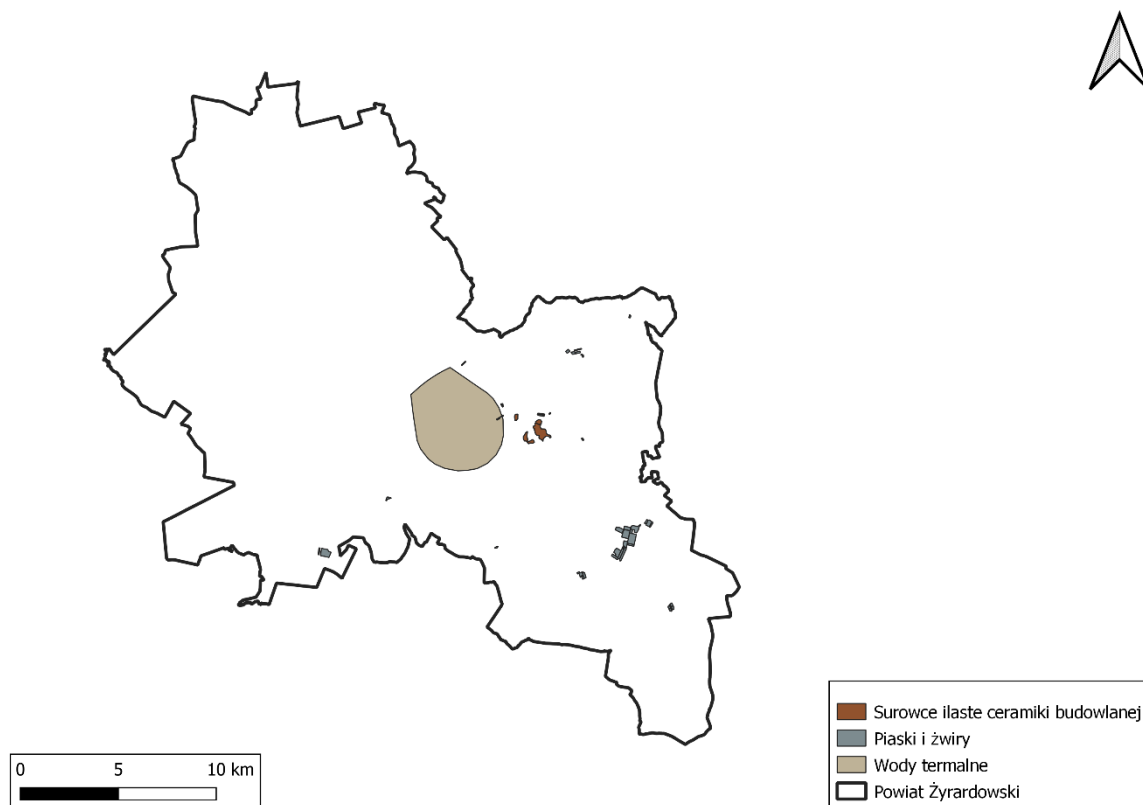
Lp.	Nazwa złoża	Zasoby		Stan zagospodarowania
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Piaski i żwiry [tys. t]				
1.	Adamowice	131	-	T
2.	Budy Mszczonowskie IV	237	-	R
3.	Budy Nowe II	-	-	Z
4.	Budy Nowe IX	87	-	z
5.	Budy Nowe VII	179	-	Z
6.	Budy Nowe VIII	251	251	Z
7.	Budy Strzyże	5 455	-	R
8.	Dębiny Osuchowskie 1	560	-	T
9.	Dębiny Osuchowskie 2	338	-	T
10.	Dębiny Osuchowskie 3	477	-	E
11.	Dębiny Osuchowskie 4	241	-	Z
12.	Dębiny Osuchowskie V	809	-	T
13.	Dębiny Osuchowskie VI	803	-	E
14.	Korabiewice	131	-	Z
15.	Korytów A	20	-	Z
16.	Kowiesy	79	-	Z
17.	Krzyżówka 2	49	-	Z
18.	Kukłówka	91	-	Z
19.	Kuranów	12	-	Z
20.	Łajszczew	1 045	1 045	T
21.	Łajszczew II	111	-	T
22.	Marianka	6 608	-	R
23.	Pieńki	4 274	4 274	E
24.	Pieńki-Strzyże III	2 235	2 235	E
25.	Pieńki-Strzyże IV	315	315	R
26.	Pieńki-Strzyże V	2 970	-	R
27.	Słabomierz II	-	-	Z

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Nazwa złoża	Zasoby		Stan zagospodarowania
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	
28.	Zbiroża - pole A	933	-	Z
29.	Zbiroża II	9 250	9 250	E
30.	Zbiroża III	1 483	1 483	E
31.	Zbiroża VI	3 881	3 309	R
32.	Zbiroża X	12 093	7 471	R
33.	Zbiroża XI	2 217	-	R
34.	Zimna Woda	469	-	E
35.	Zimna Woda II	257	-	E
36.	Zimna Woda III	407	-	E
Wody termalne				
37.	Wręcza	-	150 m ³ /h	T
Surowce ilaste ceramiki budowlanej [tys. m³]				
38.	Budy Mszczonowskie II(P)	13	-	Z
39.	Budy Mszczonowskie	7 649	1 161	E
40.	Budy Mszczonowskie III	42	-	Z
41.	Słabomierz	58	-	R
42.	Budy Mszczonowskie II	794	-	Z

Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane, T – złożo zagospodarowane, eksploataowane okresowo, E – złożo eksploataowane, R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce stan na 31.12.2022 r.

Rycina 9. Złoża na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGI

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Żyrardowie, na terenie Powiatu w latach 2018-2022 znajdowało się 56,43 ha terenów wymagających rekultywacji. Natomiast tereny zrehabilitowane we wskazanych latach na terenie Powiatu wyniosły 14,06 ha.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Osuwiska

Osuwiska należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie kraju. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska co roku przynoszą ogromne straty, ale przede wszystkim zagrażają bytowi, a nawet życiu mieszkańców.³

Zgodnie z Rejestrem terenów zagrożonych osuwiskami, sporządzonym dla województwa Mazowieckiego określono tereny osuwiskowe. Na terenie Powiatu Żyrardowskiego wyznaczono jedno osuwisko oraz trzy obszary predysponowane o łącznej powierzchni 1,855 km².

3.8 Gleby

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę użytkowania gruntów na terenie Powiatu żyrardowskiego. Powierzchnia użytków rolnych w 2020 roku w powiecie wynosiła 21 142,40 ha.

Tabela 21. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Grunty	Powierzchnia [ha]
Użytki rolne	21 142,40
Uprawy trwałe	3 025,87
Łąki trwałe	3 035,99
Pastwiska trwałe	403,82
Lasy i grunty leśne	1 426,77

Źródło: GUS, 2020

W celu kontroli zanieczyszczenia gleb konieczne jest prowadzenie kontroli jej jakości. Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian gleb użytkowanych rolniczo, a szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych reprezentatywnych dla pokrywy glebowej kraju. Ostatnia edycja Monitoringu przypadła na rok 2020. Badania monitoringowe były realizowane na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska a środki na realizację programu pochodziły z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W ramach Monitoringu oznaczane są parametry glebowe decydujące o ich jakości i zdolności do wypełniania funkcji produkcyjnych i środowiskowych (m.in. odczyn, zawartość materii organicznej, zasolenie, zawartość pierwiastków śladowych i zanieczyszczeń organicznych i wiele innych). Zgromadzone w latach 1995-2020 dane pozwalają na ocenę zmian i identyfikację potencjalnych zagrożeń dla jakości i wielofunkcyjności gleb.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego nie był zlokalizowany punkt pomiarowy. Najbliżej położony punkt znajdował się w miejscowości Michałowice. W miejscowości Michałowice (Gmina Michałowice) w 2020 roku pobrano próbkę gleby:

- typ Ar: gleby rdzawe,
- klasa bonitacyjna IVb,
- kompleks żytnej dobry (5).

Wyniki uzyskane z pomiarów przedstawiają poniższe tabele.

³ Państwowy Instytut Geologiczny - PIB

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Tabela 22. Odczyn gleb ornych w punkcie pomiarowych w miejscowości Michałowice

Odczyn	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Odczyn pH w zawiesinie H ₂ O	pH	6,0	6,4	6,4	6,2	5,3	7
Odczyn pH w zawiesinie KCl	pH	4,8	5,5	5,3	4,8	4,2	6,5

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

Odczyn gleb w zawiesinie KCl na badanym terenie w ostatnich latach ulegał wahaniom, w 2020 roku pH wynosiło 7 natomiast w roku 2010 było to 5,3. Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2, mierzone w 1M KCl. Odczyn gleb w zawiesinie H₂O na przestrzeni 20 lat ulegał zmianom, a najwyższą jego wartość uzyskano w roku 2020, zaś najniższą w roku 2015.

Tabela 23. Zawartość substancji organicznej w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Próchnica	%	1,55	1,76	1,46	2,07	0,73	2
Węgiel organiczny	%	0,89	1,02	0,85	1,2	0,43	1,16
Azot ogólny	%	0,082	0,097	0,081	0,093	0,04	0,1
Stosunek C/N	-	10,8	10,5	18,5	12,9	10,6	11,6

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

Poziom próchnicy na przestrzeni ostatnich lat wykazuje tendencję spadków i wzrostów. Na przestrzeni 5 lat między rokiem 2015 a 2020 wartość wzrosła o 1,27%. Niska zawartość próchnicy w glebie prowadzi do spadku jej właściwości fizykochemicznych, zaburzeń w pobieraniu składników pokarmowych, osłabieniu zdolności gromadzenia wody z opadów atmosferycznych, a w następstwie ograniczenia wzrostu i plonowania roślin uprawnych. Porównanie wartości węgla organicznego w poszczególnych latach pozwala zauważyć, że jego poziom waha się w poszczególnych odstępach czasowych. Najwyższa zawartość została odnotowana w roku 2020 (1,16%). Tendencja wzrostowa została odnotowana w roku 2005 oraz 2015. Jest to korzystna zmiana, ponieważ wzrost próchnicy powoduje zwiększenie produkcyjnych funkcji gleb. Spośród czynników antropogenicznych na zawartość materii organicznej, w tym próchnicy, w glebie w największym stopniu wpływają: sposób użytkowania ziemi (tzn. rolniczy, łąkowy, leśny), intensyfikacja rolnictwa, dobór roślin uprawnych oraz poziom nawożenia organicznego.

Tabela 24. Właściwości sorpcyjne gleb ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Kwasowość hydroli-tyczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	3,38	2,51	2,03	3,23	2,55	2
Wapń wymienny (Ca ₂₊)	cmol(+)*kg ⁻¹	1,37	2,63	2,87	2,41	1,05	4,9
Magnez wymienny (Mg ₂₊)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,14	0,26	0,36	0,35	0,25	0,57
Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,03	0,06	0,01	0,17	0,01	<0,10
Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,29	0,36	0,55	0,46	0,24	0,39
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	1,83	3,31	3,79	3,39	1,55	5,86
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	5,21	5,82	5,82	6,62	4,1	11,4
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	35,12	56,87	65,12	51,17	37,75	51,4

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

W przedziale czasowym objętym programem monitoringu poziom kwasowości hydrolitycznej ulegało spadkowi w latach 2010-2020 i w 2020 wynosiła $2 \text{ cmol}(+) \cdot \text{kg}^{-1}$. Praktyczne zastosowanie parametru kwasowości hydrolitycznej polega na określeniu na jej podstawie dawki wapna, równoważnej dawce czystego CaO w t/ha, niezbędnej do neutralizacji kwasowości związanej z obecnością jonów wodoru obecnych w roztworze glebowym jak i w kompleksie sorpcyjnym. Przyjmuje się, że powstaje konieczność wapnowania gleb, w przypadku których dawka wapna CaO wyliczona na podstawie kwasowości hydrolitycznej przekracza 1 t ha^{-1} , z czego wynika potrzeba wapnowania gleb na badanym terenie.

Wielkość pojemności sorpcyjnej gleby jest w zasadzie cechą malejącą i nie ulega zasadniczym zmianom o ile nie dochodzi do znacznego nagromadzenia materii organicznej (np. nawożenie organiczne) lub wyraźnej zmiany odczynu. Pewnym zmianom podlegać może proporcja pomiędzy udziałem jonów kwasowych i zasadowych.

Gleby w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice, w przedziale czasowym objętym programem monitoringu charakteryzowały się zmienną zawartością fosforu przyswajalnego z najwyższym poziomem w 2020 roku – 25,9 mg/100g. Niedobór fosforu jest niekorzystny, ponieważ ogranicza wzrost roślin, obniża wysokość plonu i jego jakość. Zaledwie część fosforu glebowego, obecna w roztworze glebowym w postaci jonowej jest dostępna dla roślin.

Tabela 25. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice

Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Fosfor przyswajalny	$\text{mg P}_2\text{O}_5 \cdot 100\text{g}^{-1}$	10,7	12,5	23,4	13,2	10,6	25,9
Potas przyswajalny	$\text{mg K}_2\text{O} \cdot 100\text{g}^{-1}$	10,3	13,8	24,2	16,1	11,9	31,9
Magnez przyswajalny	$\text{mg Mg} \cdot 100\text{g}^{-1}$	1,5	2,8	2,6	4,5	2,1	6,1
Siarka przyswajalna	$\text{mg S-SO}_4 \cdot 100\text{g}^{-1}$	1,38	1,13	1,5	0,91	0,39	2,4

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

Zawartości metali śladowych zostały ocenione w oparciu o Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 1395 ze zm.), oraz wytycznych IUNG (1993), opartych na całkowitych zawartościach metali i właściwościach gleby (odczyn, zawartość części spławialnych, zawartość próchnicy). Rozporządzenie określa zawartości progowe dla gleb użytkowanych rolniczo w $\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$. Wynoszą one: cynk - 300, kadm - 4, miedź - 150, nikiel - 100, ołów - 100, chrom - 150. W punkcie pomiarowym w miejscowości Dubliny nie odnotowano przekroczenia zawartości dopuszczalnych pierwiastków śladowych.

Tabela 26. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice

Całkowita zawartość pierwiastków śladowych	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Kadm	$\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$	0,27	0,29	0,21	0,21	0,09	<0,50
Miedź	$\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$	18,8	14,0	20,5	19,6	5,7	21,2
Chrom	$\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$	6,0	7,8	7,0	6,2	4,2	8,37
Nikiel	$\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$	5,3	6,1	6,7	4,7	3,4	6,45
Ołów	$\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$	88,0	81,0	79,0	61,5	11,3	51,8
Cynk	$\text{mg} \cdot \text{kg}^{-1}$	51,7	51,7	58,2	67,9	22,9	92,7

Źródło: www.gios.gov.pl, Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

3.9 Gospodarka odpadami

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami to strategiczny dokument dla gospodarki odpadami. Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach (t.j. Dz. U. 2022 poz. 699), do dnia 6 września 2019 r. funkcjonowały regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w Gminach oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1579) wprowadziła zniesienie zasady regionalizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego obowiązuje Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024.

Istniejący system gospodarowania odpadami komunalnymi w gminach województwa mazowieckiego opiera się na znowelizowanej w lipcu 2011 roku ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Znowelizowana ustawa wprowadziła podział zadań dla poszczególnych uczestników systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ustanowiła jednolite zasady finansowania, odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie całego kraju. Najważniejsza reforma dotyczyła przejęcia pełnej odpowiedzialności przez Gminy za odpady komunalne wytwarzane na ich terenie.

Każda z Gmin Powiatu Żyrardowskiego we własnym zakresie rozwiązała zagadnienie gospodarki odpadami. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 t.j.) nałożyła nowe obowiązki zarówno na mieszkańców, osoby prawne, jednostki organizacyjne, jak i samorządy. Zgodnie z tą ustawą Gminy odpowiedzialne są za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniowiec/właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto Gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne. Gminy wyłoniły w ramach przetargu przedsiębiorcę, odbierającego odpady od właścicieli nieruchomości. System ten został zorganizowany w zamian za opłatę, którą mieszkańcy są zobligowani wносить do urzędu Gminy. System naliczania opłat i stawkę jednostkową każda z Gmin ustaliła indywidualnie, na podstawie analizy lokalnych warunków gospodarki odpadami. Wysokość opłat zależy również od tego czy dana osoba zadeklarowała chęć segregacji odpadów czy oddawanie odpadów zmieszanych oraz od tego czy nieruchomość jest zamieszkała czy też nie. W ramach zorganizowanego systemu odpady odbierane są bezpośrednio od mieszkańców, według harmonogramu odbioru odpadów.

Wójt Gminy Puszcza Mariańska poinformował, że została zawarta z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej „Żyrardów” Sp. z o.o., 96-300 Żyrardów, ul. Czysta 5 umowa dot. Funkcjonowania i obsługi Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych dla mieszkańców Gmin Powiatu. PSZOK jest zlokalizowany w:

- Żyrardowie, ul. Czysta 5,
- Słabomierz- Krzyżówka.

PSZOK przyjmuje wyłącznie odpady zebrane selektywnie oraz dostarczone w sposób umożliwiający ich selektywne odebranie, zważenie i samodzielne rozładowanie w miejscu wskazanym przez obsługę. Obsługa PSZOK ma obowiązek zażądać od osoby dostarczającej odpady, dowodu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ważnej na dany rok kalendarzowy, jako potwierdzenie przynależności do systemu gospodarowania odpadami na terenie Gmin wraz z dowodem tożsamości. Umowa dot. PSZOK zawarta jest na czas określony od 02.01.2021r. do 31.12.2023r.

Na terenie Gminy Puszcza Mariańska nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. W 2021 roku odbiorem i zagospodarowaniem odpadów na terenie Gminy zajmuje się wyłoniona w drodze przetargu firma – Eneris Suroce S.A. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim. W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Puszcza Mariańska.

Tabela 27. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Puszcza Mariańska w 2021 roku

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	40,60
15 01 02	Opakowanie z tworzyw sztucznych	185,700
15 01 07	Opakowanie ze szkła	181,260
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	1849,740
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	178,920
16 01 03	Zużyte opony	23,50
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	161,560
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne o elektroniczne	3,474

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Puszcza Mariańska za rok 2021

W 2020 roku uruchomiono PSZOK na terenie oczyszczalni w Guzowie (ul. Fabryczna 2).

W 2020 roku odbiorem i zagospodarowaniem odpadów na terenie Gminy Wiskitki zajmuje się wyłoniona w drodze przetargu firma – Eneris Suroce S.A. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim. W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Wiskitki.

Tabela 28. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Wiskitki w 2020 roku

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	22,20
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	392,635
15 01 07	Opakowanie ze szkła	147,88
16 01 03	Zużyte opony	11,96
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	56,00
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	9,98
20 01 02	Szkło	45,20
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,303
20 01 04	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,06
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	1 730,49
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	74,28

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wiskitki za rok 2020

W 2021 roku działają następujące PSZOK, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy Radziejowice:

- Słabomierz-Krzyżówka,
- Żyrardów ul. Czysta 5,

W 2021 roku odbiorem i zagospodarowaniem odpadów na terenie Gminy Radziejowice zajmuje się wyłoniona w drodze przetargu firma – EKO-Hetman Sp. z o. o. W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Radziejowice.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Tabela 29. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Radziejowice w 2021 roku

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	15 01 01
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06
15 01 07	Opakowanie ze szkła	15 01 07
16 01 03	Zużyte opony	12,48
20 02 01	Biodpady	339,01
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	848,28
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	121,24

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Radziejowice za rok 2021

W 2021 roku mieszkańcy Gminy Mszczonów korzystali z PSZOK znajdującego się w Gminie Radziejowice, w miejscowości Słabomierz-Krzyżówka.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Wiskitki.

Tabela 30. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Mszczonów w 2021 roku

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	150,72
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	20,114
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	345,72
15 01 07	Opakowanie ze szkła	374,01
16 01 03	Zużyte opony	32,68
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	221,36
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,46
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	3310,3020
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	159,78

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Mszczonów za rok 2021

W 2021 działał PSZOK w Żyrardowie na ul. Czystej 5.

W 2020 roku odbiorem i zagospodarowaniem odpadów na terenie Gminy Wiskitki zajmuje się wyłoniona w drodze przetargu firma – Hetman Sp. z o.o. i EKO-Hetman Sp. z o.o. W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Żyrardowa.

Tabela 31. Odpady komunalne zebrane na terenie Żyrardowa w 2021 roku

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	231,0
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1 757,1
15 01 07	Opakowanie ze szkła	675,0
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	47,8

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	718,9
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	499,5

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Żyrardowa za rok 2021

Według danych GUS na terenie Powiatu Żyrardowskiego w roku 2020 zebrano 18 888,48 t odpadów ogółem. W roku 2020 liczba ta była większa o 2 293,48 t odpadów, natomiast w 2022 roku wyniosła 20 788,8 t.

Tabela 32. Odpady komunalne zebrane na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2020-2022

Jednostka administracyjna	Odpady zebrane w ciągu roku [t]		
	2020	2021	2022
Powiat Żyrardowski	18 888,48	21 182,06	20 788,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wymagane poziomy recyklingu i odzysku

Jednym z głównych celów wdrażanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie. Gminy były zobowiązane osiągnąć w roku 2020 następujące poziomy:

- przygotowania do ponownego użycia i recyklingu następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Gminy są zobowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Poziomy recyklingu i odzysku osiągnięte przez Gminę Puszcza Mariańska w 2021 roku:

- Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 34%.
- Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100%.
- Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – 22,98%.

Poziomy recyklingu i odzysku osiągnięte przez Gminę wiejską Wiskitki w 2020 roku:

- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła : 51,74%.
- Poziom przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi odpadów budowlanych i rozbiórkowych: 100%.

Uzyskany dla Żyrardowa poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na 2021 r. wynosi 33,25 (wymagany poziom na 2021 r., który wynosi 20% został osiągnięty).

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia z uwzględnieniem odpadów odbieranych oraz zbieranych wyniósł dla Gminy Mszczonów w 2020 r. 49,99%.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Wyroby azbestowe

Jednym z głównych priorytetów w gospodarce odpadami niebezpiecznymi w Polsce, ze względu na troskę o zdrowie ludzi i ochronę środowiska, jest systematyczne usuwanie, nadal użytkowanych w znacznych ilościach, wyrobów azbestowych. Do roku 2032 z obszaru kraju powinny zostać usunięte wszystkie wyroby zawierające azbest. W dokumencie Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 roku, jako jedno z zadań samorządu terytorialnego zostało wymienione tworzenie programu usuwania azbestu.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego według stanu na 14.08.2023 r. w Bazie Azbestowej wpisane jest jako zinwentaryzowane 21 290 694 kg wyrobów azbestowych, a do unieszkodliwienia pozostało 18 358 633 kg wyrobów azbestowych. Najwięcej zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych opisano w: Gminie Wiskitki, zaś najmniej w Gminie Żyrardów. Analogicznie najwięcej do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych pozostało w Gminie miejskiej Wiskitki, a najmniej w Żyrardów.

Tabela 33. Masa wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia na terenie Gmin Powiatu Żyrardowskiego (stan na 14.08.2023 r.)

Masa wyrobów azbestowych		
Gmina	Zinwentaryzowane [kg]	Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]
Wiskitki	8 507 624	7 737 305
Puszcza Mariańska	4 769 409	4 025 296
Żyrardów	738 418	380 062
Mszczonów	4 243 784	3 755 759
Radziejowice	3 031 459	2 460 212

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Bazy Azbestowej

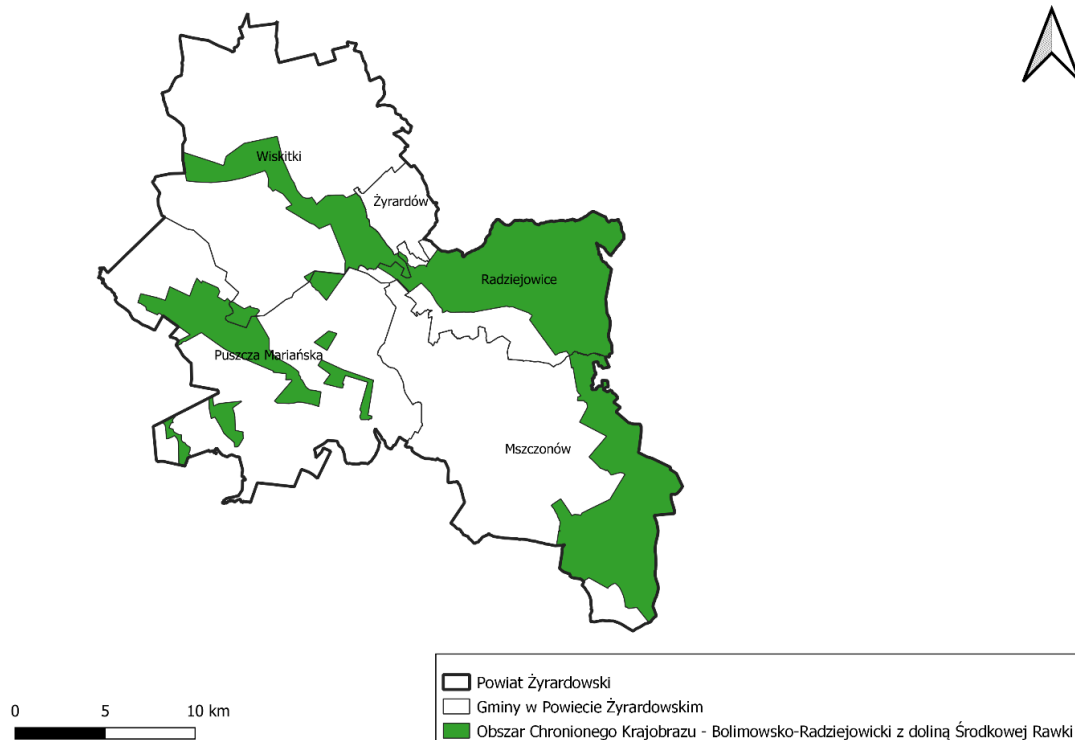
3.10 Zasoby przyrodnicze i formy ochrony przyrody

Obszar Powiatu Żyrardowskiego objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r., poz. 1336) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie w/w ustawy są następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na rycinach poniżej przedstawiono formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie Powiatu Żyrardowskiego.

Obszary Chronionego Krajobrazu

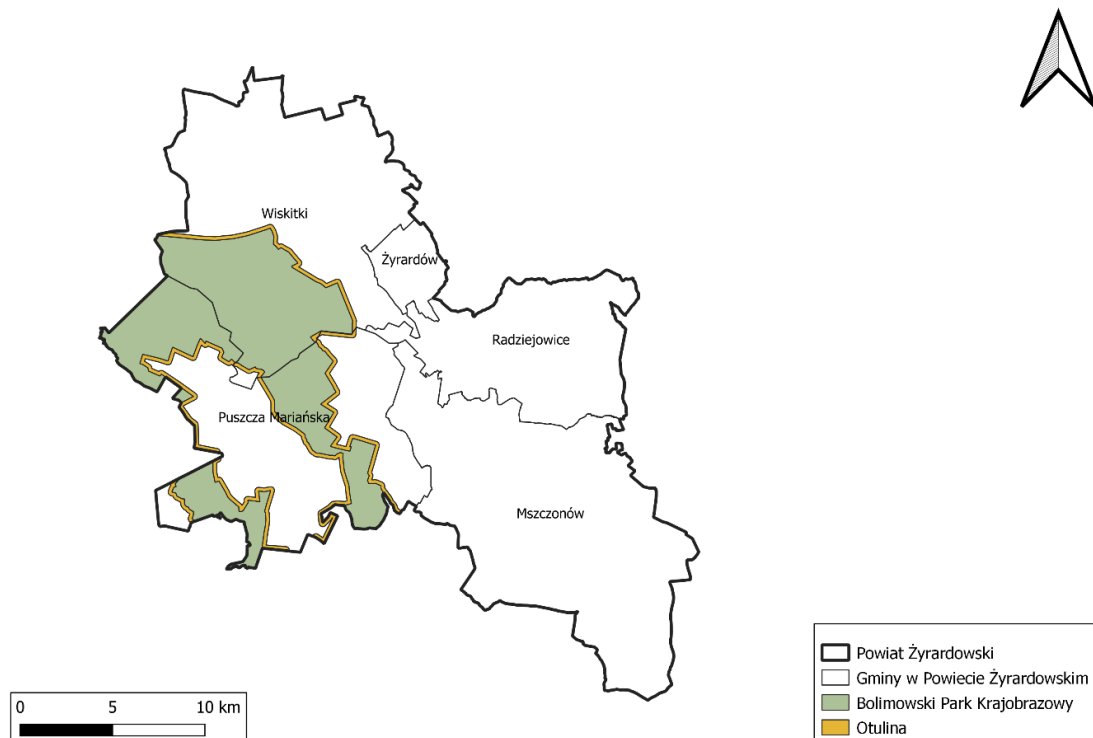

Rycina 10. Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Obszar Chronionego Krajobrazu Bolimowsko-Radziejowicki z doliną Środkowej Rawki – całkowita powierzchnia wynosi 25 753 ha, położony na części obszaru Gmin Jaktorów, Mszczonów, Puszcza Mariańska, Radziejowice i Wiskitki w województwie mazowieckim. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar został ustanowiony na mocy uchwały Nr XIV/93/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach z dnia 26 września 1986 r., a następnie istniał na mocy rozporządzenia Wojewody Skierniewickiego z 1997 r.

Parki krajobrazowe

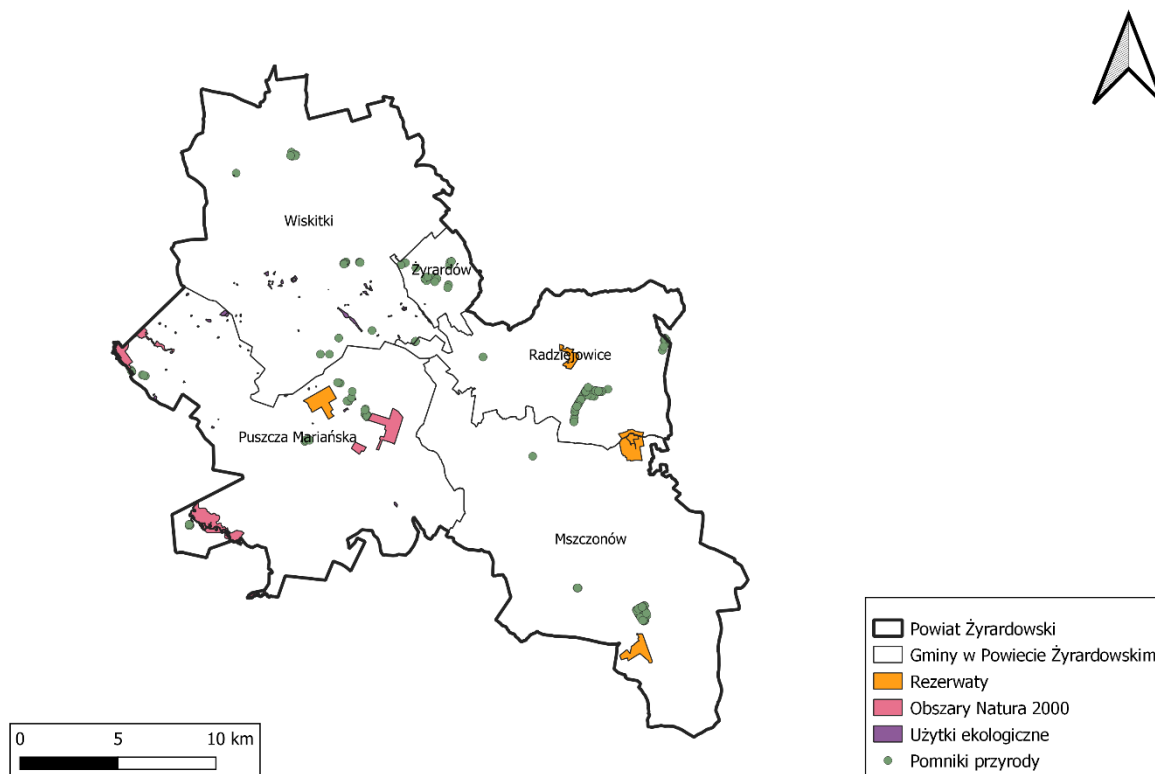
Rycina 11. Park Krajobrazowy na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Bolimowski Park Krajobrazowy - Park został utworzony w 1986 roku, uchwałą Nr XIV/93/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach z dnia 26 września 1986 r. w sprawie utworzenia Bolimowskiego Parku Krajobrazowego i obszarów krajobrazu chronionego. Po kilku powiększeniach obejmuje obecnie obszar o powierzchni 20 512,32 ha, a otulina 3102,43 ha. Bolimowski Park Krajobrazowy obejmuje kompleks lasów Puszczy Bolimowskiej, rozciągającej się pomiędzy Skierniewicami, Łowiczem, Bolimowem i Żyrardowem. Lasy te są ostatnią pozostałością historycznych puszczy: Bolimowskiej, Wiskickiej, Miedniewickiej, Korabiewskiej oraz Jaktorowskiej i stanowią cenną przyrodniczo enklawę wśród wylesionych terenów rolniczych. Przez środek Puszczy przepływa rzeka Rawka, która zachowała naturalny charakter silnie meandrującej rzeki nizinnej, a jej dolina stanowi ważny korytarz ekologiczny i objęta jest ochroną w ramach rezerwatu przyrody Rawka. W krajobrazie parku dominuje lekko falista równina polodowcowa, a rzeźbę terenu urozmaicają wcięte w kilkanaście metrów doliny Rawki i jej większych dopływów, terasy oraz nieliczne wydmy piaszczyste.⁴

⁴ <http://www.e-zwierzyniec.pl/park/bolimowski-park-krajobrazowy/64/>

Rezerваты, Obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i pomniki przyrody

Rycina 12. Rezerваты, Obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i pomniki przyrody na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Rezerwat – Stawy Gnojna im. Rodziny Bieleckich – utworzony w 2004 roku Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Stawy Gnojna im. rodziny Bieleckich". Faunistyczny rezerwat przyrody znajdujący się na terenie wsi Ciemno-Gnojna w Gminie Mszczonów. Rezerwat obejmuje obszar dawnych stawów rybnych PGRyb w dolinie Pisi Gągoliny, które obecnie nie są eksploatowane i są częściowo zarośnięte, oraz przyległe do nich łąki. Otulinę stanowi pas gruntów o szerokości 700 m. Zadania ochronne zostały wyznaczone Zarządzeniem nr 3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 04 marca 2021 r. ws ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Stawy Gnojna. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych stawów rybnych stanowiących miejsce rozrodu i regularnego występowania ptaków w szczególności siewkowatych i blaszkodziobych wraz z występującymi na tym terenie zbiorowiskami roślinnymi.

Rezerwat – Grądy Osuchowskie – utworzony w 1982 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Leśny rezerwat przyrody na terenie leśnictwa Osuchów w powiecie żyrardowskim. Zajmuje powierzchnię 99,75 ha. Położenie na Wysoczyźnie Rawskiej w najwyższym punkcie Niziny Mazowieckiej sprawia, że panuje tu swoisty mikroklimat, zbliżony do warunków w niższych partiach Sudetów. Zadania ochronne zostały wyznaczone Zarządzeniem nr 35 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Grądy Osuchowskie”.

Rezerwat – Puszcza Mariańska – ustanowiony w 1983 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22 kwietnia 1983 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Dwie trzecie powierzchni rezerwatu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

zajmuje las z dominującą sosną. Występują tu też stare, okazałe dęby, brzoza, olsza czarna, wiąz, topola osika. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie około 320 gatunków roślin, w tym chronionych takich jak m.in.: lilia złotogłów, przylaszczka pospolita, bluszcz pospolity, kopytnik pospolity. Zadania ochronne zostały wyznaczone Zarządzeniem nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Puszcza Mariańska.

Rezerwat – Rawka – ustanowiony w 1984 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Krajobrazowy rezerwat przyrody o powierzchni 487 ha. Rezerwat obejmuje koryto rzeki Rawki od źródeł po ujście do Bzury (ok. 97 km), a także dolne odcinki prawobrzeżnych dopływów (Krzemionki, Korabiewki, Rokity i Grabianki), starorzecza oraz pasy gruntów przylegające do brzegów o szerokości 10 m. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych w naturalnym stanie typowej rzeki nizinnej średniej wielkości wraz z krajobrazem jej doliny oraz środowiska życia wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Rezerwat – Dąbrowa Radziejowska – ustanowiony w 1984 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lipca 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Luźny drzewostan stanowi dąb z domieszką brzozy i topoli osiki. Podszyt jest słabo wykształcony, co sprawia, że promienie słoneczne docierają do dna lasu i oświetlają je. Powierzchnia rezerwatu wynosi 51,71 ha. Plan ochronny został wyznaczony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowa Radziejowska.

Obszar Natura 2000 – Łąki Żukowskie – powierzchnia wynosi 335,5 ha. Utworzony w 2011 roku Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Obszar leży na skłonie Wysoczyzny Rawskiej ku Kotlinie Warszawskiej, na wschodnim skraju Puszczy Bolimowskiej. Są to pola, łąki i pastwiska (wraz z zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi oraz oczkami wodnymi) pomiędzy wioskami: Studzieniec, Żuków i Huta Nowa. Łąki te są najcenniejsze i najlepiej zachowane w Polsce Środkowej. Występuje tu wiele chronionych gatunków roślin charakterystycznych dla łąk wilgotnych i świeżych oraz fauny związanej z tymi siedliskami. Obszar ten jest ekstensywnie użytkowany (tradycyjne metody koszenia i suszenia siana, wypas bydła, koni, kóz) co umożliwiło przetrwanie wielu zbiorowisk roślinnych nie występujących gdzie indziej w tym regionie.

Obszar Natura 2000 – Dolina Rawki – powierzchnia wynosi 2525,4 ha. Utworzona w 2009 roku Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE). Ostoja zlokalizowana jest w centralnej Polsce i obejmuje głównie głęboką i szeroką dolinę rzeki Rawki powstałą w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Charakteryzuje się ona naturalnym, meandrującym korytem i licznymi starorzeczami. Średnia szerokość koryta Rawki wynosi ok. 10 m, a głębokość 1,5 m. Brzegi porasta roślinność łęgową i łąkową. Rzeka Rawka na odcinku 42 km przepływa przez środek Puszczy Bolimowskiej, która wraz z otaczającymi ją ubogimi polami, rozsianymi starymi puszczańskimi wioskami stanowi Bolimowski Park Krajobrazowy. Obszar chroniony jest ze względu na bogatą różnorodność siedlisk i związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt. W dolinie występują gleby bagienne, mułowo-bagienne, torfowe i murszowe. Liczne starorzecza i zagłębienia są miejscem występowania interesującej roślinności: wodnej, bagiennej, szuwarowej i zaroślowej. Z cennych siedlisk wymienić należy zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska, bory i lasy bagienne oraz liczne łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Plan zadań ochronnych obowiązuje Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 1 lipca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015.

Obszar Natura 2000 – Grabinka – powierzchnia wynosi 45,8 ha. Utworzony w 2011 roku Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Obszar w całości położony na terenie Lasów Państwowych i podlega nadleśnictwu Radziwiłłów. Obejmuje niewielki ciek (Grabinka), wraz z wąską doliną i

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

fragmentami terenów przylegających. Grabinka prowadzi wodę głównie wczesną wiosną od marca do maja. W latach gorących, suchych, z małą ilością opadów, Grabinka jest prawie całkowicie wyschnięta, a niewielkie ilości wody stagnują w obniżeniach w pobliżu tam bobrów. Zręby dzisiejszej rzeźby terenu całego regionu ukształtowane zostały w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego (stadiał Warty). Dolina Grabinki wycięta jest w utworach zbudowanych z piasków i żwirów holoceniowych. Dno doliny i w mniejszym stopniu jej stoki, wypełniają żyzne gleby brunatne i gleby rdzawe, a miejscami torfowe. Gospodarka leśna w rejonie doliny Grabinki jest eksten-sywna.

W samej dolinie nie prowadzono prac leśnych mogących pogorszyć stan gatunków lub siedlisk leśnych. Lasy w dolinie należą do grupy lasów ochronnych.

Obszar Natura 2000 – Dąbrowa Radziejowska – powierzchnia wynosi 52,2 ha. Utworzony w 2008 roku Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE). Ostoja obejmuje obszar rezerwatu, który ma na celu zachowanie dąbrowy świetlistej z chronionymi gatunkami roślin. Celem ochrony jest zachowanie fragmentów zbiorowiska świetlistej dąbrowy, oraz stanowisk lilii złotogłów i konwalii majowej. Luźny drzewostan stanowi dąb z domieszką brzozy i topoli osiki. Podszyt jest słabo wykształcony, co sprawia, że promienie słoneczne docierają i oświetlają dno lasu. W warstwie podszytu występują jarząb pospolity, gruska dzika, głóg jednoszyjkowy i dwuszyjkowy, szakłak pospolity, berberys zwyczajny, tarnina pospolita. W warstwie runa leśnego rosną lilia złotogłów, konwalia majowa, pięciornik biały, miodunka wąskolistna, dzwonek brzoskwiniowy i biedrzyca mniejsza. Uroczysko Radziejowice znajduje się na północnych krańcach Wysoczyzny Rawskiej. Warstwa runa zielonego jest bujna i wielogatunkowa, pokrywa całą powierzchnię.

Użytki ekologiczne

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajduje się 80 użytków ekologicznych.

Tabela 34. Użytki ekologiczne na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Kod	Nazwa	Rodzaj użytku nazwa	Wartość przyrodnicza	Powierzchnia [ha]	Gmina
PL.ZIPOP.1393.UE.1438011.772	Żyrardów 52g	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	0.2200	Żyrardów
PL.ZIPOP.1393.UE.1438011.780	Żyrardów 66b	bagno	zbiorowisko łąkowe z kępami storczyków, ostoja owadów, płazów, gadów	1.2800	Żyrardów
PL.ZIPOP.1393.UE.1438011.783	Żyrardów 53k	bagno	zbiorowisko łąkowe z kępami storczyków, ostoja owadów, płazów, gadów	0.7300	Żyrardów
PL.ZIPOP.1393.UE.1438023.850	Puszcza Mariańska 240 l	bagno	teren okresowo zalewany wodą, miejsce lęgowe kaczek	0.3300	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438023.851	Prochowy Młynek 244 d	bagno	teren okresowo zalewany wodą, częściowo zadrzewiony z licznymi stanowiskami roślin chronionych, ostoja zwierzyny	1.7400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.813	Białe Błoto 174 b	bagno	teren częściowo zadrzewiony z kępami roślin chronionych	0.5000	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.814	Białe Błoto 176 j	bagno	obniżenie terenu częściowo zalewanego wodą	0.5600	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.815	Białe Błoto 184 m	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych, ostoja owadów, płazów, gadów i ptaków	5.7400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.816	Białe Błoto 186 f	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	2.5400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.817	Białe Błoto 187 d	bagno	teren częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych	0.4600	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.818	Białe Błoto 197 f	bagno	teren silnie wilgotny z dużą ilością roślin chronionych	0.7800	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.819	Białe Błoto 197 g	bagno	teren silnie wilgotny z dużą ilością roślin chronionych	0.3300	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.820	Białe Błoto 198 a	bagno	teren silnie wilgotny z dużą ilością roślin chronionych, ostoja zwierząt	2.2600	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.821	Białe Błoto 198 i	bagno	teren częściowo zakrzewiony z licznymi stanowiskami płazów	0.4400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.822	Białe Błoto 200 m	bagno	teren częściowo zakrzewiony, okresowo zalewany wodą, ostoja płazów	0.5700	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.823	Białe Błoto 207 c	bagno	teren podmokły częściowo zadrzewiony	0.3400	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.824	Białe Błoto 211 h	bagno	teren podmokły częściowo zadrzewiony, ostoja płazów i gadów	0.5200	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.825	Białe Błoto 214 f	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych, ostoja zwierzyny	0.4200	Puszcza Mariańska

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Nazwa	Rodzaj użytku nazwa	Wartość przyrodnicza	Powierzchnia [ha]	Gmina
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.826	Białe Błoto 217 n	bagno	teren okresowo zalewany wodą częściowo zadrzewiony z dużą ilością roślin chronionych, ostoja zwierzyny	0.2600	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.827	Bolimów 149 k	bagno	teren silnie podmokły z kępami wierzby, ostoja zwierzyny	0.8400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.828	Bolimów 150 h	bagno	teren silnie podmokły z kępami wierzby, ostoja zwierzyny	0.2800	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.832	Prochowy Młyn 154 d	bagno	teren częściowo zadrzewiony, ostoja zwierzyny	0.8500	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.833	Prochowy Młyn 156 g	bagno	teren podmokły, częściowo zadrzewiony	0.2800	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.834	Prochowy Młyn 165 d	bagno	teren podmokły, częściowo zadrzewiony, ostoja płazów	0.3400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.835	Prochowy Młyn 167 c	bagno	teren okresowo zalany wodą z licznymi stanowiskami roślin chronionych, ostoja zwierzyny	2.1300	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.836	Prochowy Młyn 191 d	bagno	teren okresowo zalany wodą z licznymi stanowiskami roślin chronionych, ostoja zwierzyny	0.9000	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.837	Prochowy Młyn 193 i	bagno	teren częściowo zadrzewiony z licznymi stanowiskami roślin chronionych oraz licznymi płazami	0.4600	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.838	Prochowy Młyn 203 gx	bagno	teren okresowo zalany wodą, częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych, ostoja płazów i ptaków	0.3200	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.839	Prochowy Młyn 204 Ac	bagno	teren okresowo zalany wodą, częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych, ostoja płazów i ptaków	0.9100	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.840	Prochowy Młyn 205 d	bagno	teren silnie wilgotny, częściowo zadrzewiony, ostoja zwierzyny	0.3800	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.841	Prochowy Młyn 205 g	bagno	teren okresowo zalany wodą, częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych, ostoja płazów i ptaków	2.2800	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.842	Prochowy Młyn 205 Ag	bagno	teren okresowo zalewany wodą z licznymi stanowiskami roślin chronionych, ostoja płazów	0.1000	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.844	Prochowy Młyn 522 dx	bagno	teren okresowo zalewany wodą, ostoja płazów	0.0400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.845	Prochowy Młyn 224 g	bagno	teren silnie podmokły, częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych	0.2900	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.846	Prochowy Młyn 225 d	bagno	teren silnie podmokły, częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych	0.6000	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.847	Prochowy Młyn 227 b	bagno	teren silnie podmokły, okresowo zalewany wodą, częściowo zadrzewiony ze stanowiskami roślin chronionych	0.8000	Puszcza Mariańska

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Nazwa	Rodzaj użytku nazwa	Wartość przyrodnicza	Powierzchnia [ha]	Gmina
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.848	Prochowy Młyn 230 j	bagno	niedostępne obniżenie terenu, częściowo zadrzewione, z licznymi płazami	0.3200	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.849	Prochowy Młyn 235 o	bagno	teren okresowo zalewany wodą, miejsce lęgowe kaczek	0.2800	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438032.852	Puszcza Mariańska 265 l	bagno	teren wilgotny z licznymi stanowiskami roślin chronionych, ostoja płazów, gadów, owadów	2.2400	Puszcza Mariańska
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.769	Żyrardów 42c	bagno	teren podmokły z kępami turzyc, kosaciec żółty, rdest, tojeść pospolita	0.5400	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.770	Żyrardów 42 f	bagno	teren częściowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych, miejsca lęgowe ptactwa	1.8600	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.771	Żyrardów 55c	bagno	teren zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych, miejsca lęgowe ptactwa	1.3000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.773	Żyrardów 54 i	bagno	teren okresowo zalewany wodą	0.4000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.774	Żyrardów 57d	bagno	obniżenie terenu okresowo zalewanego	0.2800	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.775	Żyrardów 57 f	bagno	teren okresowo zalewany wodą	0.2000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.776	Żyrardów 58a	bagno	teren okresowo zalewany wodą	0.2700	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.777	Żyrardów 60 i	bagno	teren porośnięty brzozą, wierzbą, ostoja płazów	0.4600	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.778	Żyrardów 70d	bagno	teren zabagniony okresowo zalewany wodą	0.3000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.779	Żyrardów 62b	bagno	zbirowisko łąkowe z kępami storczyków, ostoja owadów, płazów, gadów	1.2000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.781	Żyrardów 66c	bagno	zbirowisko łąkowe z kępami storczyków, ostoja owadów, płazów, gadów	2.4100	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.782	Żyrardów 53 f	bagno	zbirowisko łąkowe z kępami storczyków, ostoja owadów, płazów, gadów	1.0200	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.784	Żyrardów 53 l	bagno	zbirowisko łąkowe z kępami storczyków, ostoja owadów, płazów, gadów	0.9700	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.785	Żyrardów 21g	bagno	teren okresowo zalewany wodą, ostoja płazów i gadów	0.0200	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.786	Żyrardów 26g	bagno	teren częściowo zadrzewiony, okresowo zalewany wodą	0.5200	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.787	Żyrardów 26 i	bagno	teren podmokły częściowo zadrzewiony	0.8100	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.788	Żyrardów 27 l	bagno	teren podmokły częściowo zadrzewiony, ostoja ptaków, płazów i gadów	2.1100	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.789	Żyrardów 28d	bagno	teren okresowo zalewany wodą	0.4400	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.790	Żyrardów 38d	bagno	teren podmokły częściowo porośnięty brzozą	0.2600	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.791	Żyrardów 38 f	bagno	teren podmokły okresowo zalewany wodą	0.2200	Wiskitki

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Nazwa	Rodzaj użytku nazwa	Wartość przyrodnicza	Powierzchnia [ha]	Gmina
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.792	Żyrardów 515 jx	bagno	teren okresowo zalewany wodą	0.0100	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.793	Żyrardów 35b	bagno	wtórne zabagnienie, częściowo porośnięte samosiewem brzoźowym, ostoja ptactwa, płazów i gadów	0.7000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.794	Żyrardów 27 r	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	1.5000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.795	Żyrardów 49c	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	7.2900	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.796	Żyrardów 39g	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	8.3000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.797	Guzów 15c	bagno	zagłębienie terenu zalewanego wodą, ostoja płazów i ptaków	0.1900	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.798	Guzów 82f	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	0.4400	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.799	Guzów 82g	bagno	teren okresowo zalewany wodą z dużą ilością roślin chronionych	0.2600	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.800	Guzów 85d	bagno	teren zakrzewiony, ostoja ptaków i płazów	2.5700	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.801	Guzów 85i	bagno	teren okresowo zalewany wodą z licznymi gatunkami płazów i ptaków	0.8800	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.802	Guzów 92d	bagno	teren podmokły, zbiorowisko płazów	0.5500	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.803	Guzów 92i	bagno	teren podmokły, zbiorowisko płazów	0.3400	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.804	Guzów 92m	bagno	teren podmokły, zbiorowisko płazów	0.2600	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.805	Guzów 92n	bagno	teren okresowo zalewany wodą, ostoja ptaków i płazów	1.7000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.806	Guzów 93i	bagno	teren podmokły, częściowo zalany wodą, ostoja ptaków i płazów	1.6900	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.807	Guzów 96d	bagno	teren podmokły, częściowo zalany wodą, ostoja ptaków i płazów	1.7000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.808	Guzów 97a	bagno	teren podmokły, częściowo zalany wodą, ostoja ptaków i płazów	0.9400	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.809	Guzów 97g	bagno	teren podmokły, częściowo zakrzewiony, ostoja ptaków i płazów	1.5500	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.810	Guzów 98b	bagno	teren częściowo zakrzewiony, ostoja ptaków i płazów	1.1000	Wiskitki
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.811	Guzów 102 m	bagno	obniżenie terenu okresowo zalewane wodą, ostoja płazów	0.4300	Wiskitki

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Nazwa	Rodzaj użytku na- zwa	Wartość przyrodnicza	Powierzchnia [ha]	Gmina
PL.ZIPOP.1393.UE.1438052.812	Guzów 113 a	bagno	teren okresowo zalewany wodą	0.3600	Wiskitki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP oraz Urzędów Gmin

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są (według ustawy) pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Biorąc pod uwagę wieloobektowe pomniki na terenie Powiatu żyrardowskiego wyróżnia się 141 pomników przyrody.

Tabela 35. Pomniki przyrody na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4228	2009-07-31	park Dittricha w Żyrardowie, nr ewi. działki 1638/2	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4229	2009-07-31	-	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4231	2009-07-31	-	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4232	2009-07-31	Żyrardów ul. Czysta 5	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie pnia 345 cm i wysokości 20 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4233	1985-10-22	Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego pod wezw. Matki Bożej Pocieszenia w Żyrardowie.	Jednoobiektowy	Klon pospolity (Acer platanoides) o obwodzie pnia 330 cm i wysokości 27 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4234	2009-07-31	Żyrardów Aleja Partyzantów, zarządca i użytkownik Polskie Koleje Państwowe	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie pnia 355 cm i wysokości 23 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4235	2009-07-31	Żyrardów ulica Bohaterów Warszawy 34	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie pnia 310 cm i wysokości 23 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4236	2009-07-31	Żyrardów ulica Bohaterów Warszawy 34	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie pnia 300 cm i wysokości 17 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4237	2009-07-31	Żyrardów ulica Młyńska 9	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie 335 cm i wysokości 17 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4238	2009-07-31	Żyrardów ulica Akacyjowa 28	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie pnia 465 cm i wysokości 26 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4239	2009-07-31	Urząd Miasta Żyrardowa w północno-zachodnim narożniku parku, 18m od ogrodzenia przy ul. Dittricha.	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4240	2009-07-31	Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego pod wezw. Matki Bożej Pocieszenia w Żyrardowie w północnej części cmentarza od północy 30m od ogrodzenia cmentarza.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie 440 cm i wysokości 30 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4242	2009-07-31	Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego pod wezw. Matki Bożej Pocieszenia w Żyrardowie w północno-wschodniej części cmentarza, od zachodu znajduje się ogrodzenie cmentarza w odl. 20m.	Jednoobiektowy	topola biała (Populus alba) o obwodzie pnia 400 cm i wysokości 28 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4243	1985-10-22	Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego pod wezw. Matki Bożej Pocieszenia w Żyrardowie na cmentarzu przy głównej alejce cmentarnej na południe brama wejściowa w odl. 55m.	Jednoobiektowy	Klon pospolity (Acer platanoides) o obwodzie pnia 265 cm i wysokości 24 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4245	2009-07-31	Urząd Miasta Żyrardowa w odl. ok 25m w kierunku zachodnim od strony ul. Limanowskiego znajduje się ogrodzenie parku.	Jednoobiektowy	Brak danych

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4246	2009-07-31	Urząd Miasta Żyrardowa w odl. ok 7m w kierunku południowym znajduje się mostek na kanale.	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4247	2009-07-31	Urząd Miasta Żyrardowa w odl. ok 2.5m w kierunku północno-wschodnim znajduje się budynek garaży.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obwodzie pnia 335 cm i wysokości 22 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438023.4222	1980-07-21	właśc. Skarb Państwa, zarządca Zarząd Dróg Publicznych w Żyrardowie (dawniej w Rawie Maz.), użytkownik Dyrekcja Okręgowa Dróg publicznych w Warszawie/suma drzew (200 szt.), zabudowa zagrodowa i grunty rolne wsi Osuchów; I odc.- (86 szt. drzew)początek w pobliżu pojedynczych zabudowań na ptn. Od Osuchowa przy drodze do Lutkówki a kończy w okolicy skrzyżowania z drogą Osuchów-Mszczonów, dł. 450 m; II odc.- (116 szt. drzew) wzdłuż głównej drogi przez wieś w kierunku Mszczonowa, dł. 700 m; III odc.- (22 szt.) jednostronne zadrzewienie w sąsiedztwie kościoła, dł. Ok. 100 m	Wieloobiektowy	Aleja składająca się z: lipa drobnolistna (143 szt.); kasztanowiec biały (27 szt.); jesion wyniosły (13 szt.); topola biała i czarna (9 szt.); grab pospolity (4 szt.); dąb szypułkowy (3 szt.); brzoza (1 szt.)
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4208	1997-01-15	w oddz 21 c	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 550, wys. [m]31
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4209	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na zachód ogrodzenie w odległości ok. 6m. Zieleń parkowa zaniedbana. Potencjalna roślinność naturalna – gądy subkontynentalne odmiana środkowopolska.	Jednoobiektowy	Grab pospolity (Carpinus betulus) o obwodzie pnia 225 cm i wysokości 20 m. Pień rozwidlony na wys. 2,5m, zdrowy.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4210	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na północ stajnia w odległości 8m. Zieleń parkowa zaniedbana. Potencjalna roślinność naturalna – gądy subkontynentalne odmiana środkowopolska.	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (Ulmus laevis) o obwodzie pnia 335 cm i wysokości 23 m. Pień rozwidlony na wys. 5m, wypróchniały, ubytek kominowy od podstawy do wys. 5m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4214	1988-02-24	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na wschód w odl. 40m staw. Zaniedbana zieleń parkowa. Potencjalna roślinność naturalna – grądy subkontynentalne odm. środkowopolska.	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) o obwodzie pnia 310 cm i wysokości 26 m. Pień rozwidlony na wys. 7m, zdrowy.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4215	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na wschód w odl. 50m staw. Zaniedbana zieleń parkowa. Potencjalna roślinność naturalna – grądy	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (Ulmus laevis) o obwodzie 340 cm i wysokości 27 m. Pień rozwidlony na wys. 4m, zdrowy, zarośnięte pęknięcia poniżej rozwidlenia.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
		subkontynentalne odm. środkowopolska – przekształca się w miejscach niepielęgowanych		
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4216	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na wschód w odl. 20m staw. Zaniedbana zieleń parkowa. Potencjalna roślinność naturalna – grądy subkontynentalne odm. środkowopolska – przekształca się w miejscach niepielęgowanych w	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia 305 cm i wysokości 27 m. Pień rozwidlony na wys. 7m, zdrowy.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4217	1988-02-24	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na wschód 5m od budynku. Drzewo rośnie w ogródku koło domu, w zasięgu korony chodnik z płyt i ogródek przydomowy.	Jednoobiektowy	pień rozwidlony na wys. 2m, uszkodzony, pęknięty w rozwidleniu.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4219	1997-01-15	oddz. 18 i	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 345 wys. [m]27
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4230	1997-01-15	oddz. 18 k	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm], 300wys. [m]27
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4241	1997-01-15	oddz 18 k	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy, Obwód na wys. 1,3 m [cm]260, wys. [m]26
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4248	1997-01-15	oddz. 18 k	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy, Obwód na wys. 1,3 m [cm]330, wys. [m]28
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4249	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na zachód dwór w odl. 30m. Zieleń parkowa zaniedbana. Potencjalna roślinność naturalna – gądy subkontynentalne odmiana środkowopolska.	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obwodzie pnia 370 cm i wysokości 25 m. Pień rozwidlony na wys. 3m, zdrowy.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4250	1994-01-18	dz nr ew 104/2; w bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na południowy-wschód dwór w odl. 12m. Zieleń parkowa zaniedbana. Potencjalna roślinność naturalna – grądy subkontynentalne odmiana środkowopolska	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obwodzie 250 cm i wysokości 18m. Pień rozwidlony na wys. 2,5m, nachylony pod kątem 5° w kierunku południowym, wypróchniałe pęknięcie od rozwidlenia w dół.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4251	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na północny-zachód 5m od narożnika dworu. Zieleń parkowa zaniedbana. Potencjalna roślinność naturalna – gądy subkontynentalne odmiana środkowopolska.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 380 cm i wysokości 26 m. Pień pojedynczy, nachylony pod kątem 15° w kierunku zachodnim, uszkodzony/wypróchniał, ubytek wgłębny

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
				po odłamanej odnodze. Drzewo wymaga pilnych zabiegów.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4252	1994-01-18	W bezpośrednim sąsiedztwie pomnika (kierunek, odległość) znajduje się: na zachód dwór w odległości ok. 40m. Zieleni parkowa zaniedbana. Potencjalna roślinność naturalna – gądy subkontynentalne odmiana środkowopolska.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 380 cm i wysokości 27 m. Pień pojedynczy, nachylony pod kątem 25° w kierunku wschodnim, zdrowy, możliwy ubytek wewnętrzny – ślady zarastania.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4270	2009-07-31	w miejscowości Radziejowice przy ulicach Kubickiego, Głównej, Henryka Sienkiewicza oraz w miejscowości Radziejowice Parcel przy Alei Lipowej	Wieloobiektowy	177 szt. drzew pomnikowych - głównie z gat. lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) – 95 szt. (w tym jeden wywrot), klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>) – 23 szt., kasztanowiec zwyczajny – 12 szt. (<i>Aesculus hippocastanum</i>) oraz jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) - 11. szt. Gatunki towarzyszące (uzupełniające) alei to: dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) – 2 szt., grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>) – 6 szt., grusza polna (<i>Pyrus pyraeaster</i>) – 6 szt., jarząb szwedzki (<i>Sorbus intermedia</i>) – 3 szt., klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>) – 1 szt., klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>) – 1 szt., klon tatarski (<i>Acer saccharinum</i>) – 1 szt., klon tatarski 'Ginalla' (<i>Acer saccharinum</i> 'Ginalla') – 2 szt., olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>) – 4 szt., robinia akacjowa (<i>Robinia pseudoacacia</i>) – 4szt., topola czarna 'Italica' (<i>Populus nigra</i> 'Italica') – 2 szt., topola kanadyjska (<i>Populus x canadensis</i>) – 1 szt., wierzba biała (<i>Salix alba</i>) – 3 szt. i wierzba krucha (<i>Salix x fragilis</i>) – 1 szt. oraz młode, istniejące nasadzenia

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
				zastępcze w ilości 4 szt. - lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i> Mill.).
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4271	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski	Jednoobiektowy	Miłorząb dwukłapowy (<i>Ginkgo biloba</i> L.) o obwodzie pnia 255 cm i wysokości 22 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4272	2009-07-31	Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego w Radziejowicach/cmentarz grzebalny.	Jednoobiektowy	klon pospolity <i>Acer platanoides</i> o obwodzie pnia 250 cm i wysokości 20 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4273	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Kasztanowiec pospolity <i>Aesculus hippocastanum</i> o obwodzie pnia 305 cm i wysokości 19 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4274	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski	Jednoobiektowy	Modrzew europejski <i>Larix europaea</i> o obwodzie 290 cm i wysokości 20 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4275	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski; w odl. ok. 10 m w kierunku zach. od narożnika pałacu	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> o obwodzie 380 cm i wysokości 22 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4276	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> o obwodzie 320 cm i wysokości 25 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4277	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> o obwodzie pnia 250 cm i wysokości 20 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4278	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> o obwodzie pnia 265 cm i wysokości 24 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4280	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> o obwodzie pnia 270 cm i wysokości 21 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4281	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> o obwodzie pnia 250 cm i wysokości 19 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4283	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie pnia 300 cm i wysokości 26 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4284	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	kasztanowiec pospolity (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie pnia 320 cm i wysokości 18 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4285	2009-07-31	Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, fragment lasu	Jednoobiektowy	Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>) o obwodzie pnia 340 cm i wysokości 19 m

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4289	2009-07-31	Guzów ul. Ogińskiego 3	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia 310 cm i wysokości 30 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4290	2009-07-31	Guzów; ul. Ogińskiego 3; w odl. ok. 15 m w kierunku południowym znajduje się pałac	Jednoobiektowy	Kasztanowiec biały (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie 255 cm i wysokości 18 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4291	2009-07-31	Guzów ul. Ogińskiego 3; w odl. ok. 50 m w kierunku wschodnim znajduje się staw.	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia 290 cm i wysokości 27 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4292	2009-07-31	Żyrardów ul. Dittricha 1 Urząd Miasta Żyrardowa/w odl. ok. 14 m w kierunku północno-	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia 375 cm i wysokości 30 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4294	2009-07-31	Adamów ulica Brzozokalska 2	Jednoobiektowy	Kasztanowiec pospolity (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie pnia 285 cm i wysokości 4 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4295	2009-07-31	Adamów ulica Brzozokalska 2	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 525 cm i wysokości 26 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438024.4296	2009-07-31	Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Mszczonowie, ul. Kościelna 6, cmentarz grzebalny, w otoczeniu nagrobków.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 365 cm i wysokości 19 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4297	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 375 cm i wysokości 19 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4298	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 335 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4299	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie 330 cm i wysokości 26 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4300	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 10 m w kierunku pn. znajduje się ogrodzenie hydroforni.	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie pnia 285 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4301	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 10 m w kierunku pn. znajduje się ogrodzenie hydroforni.	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie pnia 340 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4302	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 3 m w kierunku zach. znajduje się narożnik budynku hydroforni (w ogrodzeniu hydroforni)	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie pnia 320 cm i wysokości 25 m.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4303	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 395 cm i wysokości 27 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4304	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 530 cm i wysokości 24 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4306	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>) o obwodzie pnia 285 cm i wysokości 24 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4307	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 27 m w kierunku pn. znajduje się narożnik pałacu.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 330 cm i wysokości 26 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4308	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 4 m w kierunku pd. znajduje się narożnik pałacu.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 275 cm i wysokości 18 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4309	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 365 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4310	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 450 cm i wysokości 27 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4311	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 3 m w kierunku zach. znajduje się narożnik budynku hydroforni (w ogrodzeniu hydroforni).	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie pnia 320 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4312	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Platan klonolistny (<i>Platanus acerifolia</i>) o obwodzie pnia 470 cm i wysokości 23 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4313	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia 600 cm i wysokości 17 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4314	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 700 cm i wysokości 26 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4315	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 330 cm i wysokości 26 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4316	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 3 m w kierunku pd. Znajduje się zbiornik wodny.	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obwodzie pnia 355 cm i wysokości 25 m.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4317	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. Ok. 9 m w kierunku zach. Znajduje się zbiornik.	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obwodzie pnia 340 cm i wysokości 20 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4318	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 4 m w kierunku zach. Znajduje się zbiornik wodny.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 305 cm i wysokości 20 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4319	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. Ok. 4 m w kierunku pd. znajduje się narożnik pałacu.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 525 cm i wysokości 19 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438025.4320	2009-07-31	właśc. Skarb Państwa, użytkownik Centralny Ośrodek Szkoleniowy ZUS w Warszawie/park dworski, w odl. ok. 14 m w kierunku półn.-wsch. znajduje się narożnik ogrodzenia hydroforni	Jednoobiektowy	Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>) o obwodzie pnia 370 cm i wysokości 26 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4321	2009-07-31	Zakład Poprawczy w Studzieńcu/na terenie Zakładu Poprawczego, w odl. ok. 10 m na półd. Od budynku z czerwonej cegły w pobliżu hydroforni, w obrębie placu o nawierzchni z polbruk.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 285 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4322	2009-07-31	Zakład Poprawczy w Studzieńcu/pomiędzy pawilonami w półd. Części Zakładu Poprawczego, ok. 10 m na półd. Od drogi żwirowej.	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obwodzie pnia 320 cm i wysokości 20 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4323	2009-07-31	Zakład Poprawczy w Studzieńcu/we wsch. Części parku w odl. Ok. 25 m na zach. od kaplicy	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 390 cm i wysokości 27 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4324	2009-07-31	Zakład Poprawczy w Studzieńcu/we wschodniej części parku w pobliżu ogrodzenia (wew.) w odl. Ok. 30 m na półd.-wsch. Od kaplicy	Jednoobiektowy	Kasztanowiec pospolity (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie pnia 390 cm i wysokości 15 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4325	2009-07-31	Zakład Poprawczy w Studzieńcu/w pobliżu wsch. ogrodzenia terenu zakładu (od strony boiska sportowego), oraz ok. 40 m w kierunku półn. od kaplicy	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 320 cm i wysokości 18 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4326	2009-07-31	Zakład Poprawczy w Studzieńcu/w odl. Ok. 4 m na półd. Od pawilonu Nr 2, w sąsiedztwie głównego klombu, na skraju drzewo-stanu parkowego	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 340 cm i wysokości 25 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4327	2009-07-31	właśc. I zarządca Kuratorium Oświaty w Skierniewicach, użytkownika Szkoła Podstawowa, 96-105 Kamion k/Skierniewic	Jednoobiektowy	Brzoza brodawkowata (<i>Betula verrucosa</i>) o obwodzie pnia 200 cm i wysokości 20 m.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4328	2009-07-31	Właśc. i zarządca Kuratorium Oświaty w Skierniewicach, użytkownik Szkoła Podstawowa w Kamionie k/Skierniewic/na terenie parku podworskiego, w odl. 50 m na południe od szkoły.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 405 cm i wysokości 22 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4329	2009-07-31	właśc. I zarządca Kuratorium Oświaty w Skierniewicach, użytkownik Szkoła Podstawowa w Kamionie k/Skierniewic/na klombie przy dojeździe do dworu (obecnie szkoła podstawowa), w odl. Ok. 40 m na poł. od budynku.	Jednoobiektowy	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>) o obwodzie pnia 370 cm i wysokości 24 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4330	2009-07-31	właśc. I zarządca Kuratorium Oświaty w Skierniewicach, użytkownik Szkoła Podstawowa w Kamionie k/Skierniewic/na klombie przy podjeździe w odl. ok. 50 m na poł.-zach. Od szkoły (dawny dwór)	Jednoobiektowy	Kasztanowiec biały (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie 375 cm i wysokości 20 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4331	2009-07-31	właśc. I zarządca Kuratorium Oświaty w Skierniewicach, użytkownik Szkoła Podstawowa w Kamionie k/Skierniewic/w odl. ok. 50 m na półn.-zach. Od szkoły (dawny dwór), na skarpie koło stawu.	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obwodzie pnia 340 cm i wysokości 27 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4477	1998-03-24	oddz. 12 h	Jednoobiektowy	buk pospolity o obw. 267 cm i wysokości 31 m
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4478	2009-07-31	oddz. 60 b	Jednoobiektowy	Drzewo z gatunku dęb szypułkowy o wymiarach: obwód na wys. 1,3 m [cm] 355, wys. [m]16
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4479	2009-07-31	oddz.64 c	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 360, wys. [m]21
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4480	2009-07-31	oddz. 117 j	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 474, wys. [m]27
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4481	1999-01-15	oddz. 170 A k	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4482	1999-01-15	w oddz. 170 A l	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 270, wys. [m]30
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4483	1999-01-15	oddz. 170 A l	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 260, wys. [m]30
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4484	1999-01-15	w oddz. 183 g	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna Obwód na wys. 1,3 m [cm] 329, wys. [m]18
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4485	1999-01-15	oddz 183 g	Wieloobiektowy	grupa 6 dębów szypułkowych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4486	1999-01-15	oddz.183 h	Jednoobiektowy	Świerk pospolity

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4487	1998-03-24	oddz. 228 a	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 300, wys. [m]26
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4488	1998-03-24	oddz. 228 a	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 290, wys. [m]23
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4489	1998-03-24	oddz. 228 a	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 300, wys. [m]26
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4490	1998-03-24	oddz. 235 c	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 345, wys. [m]27
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4491	1998-03-24	oddz. 235 i	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 320, wys. [m]28
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4492	1998-03-24	oddz. 235 i	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 310, wys. [m]29
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4493	1998-03-24	oddz. 235 i	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 330, wys. [m]30
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4494	2009-07-31	oddz. 235 j	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 400, wys. [m]32
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4495	2009-07-31	oddz. 235 j	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 385, wys. [m]30
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4496	2009-07-31	oddz. 236 f	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 380, wys. [m]31
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4497	2009-07-31	oddz. 243 o	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 340, wys. [m]23
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4498	2009-07-31	oddz. 243 o	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 315, wys. [m]27
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4499	1998-03-24	oddz. 250 k	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 342, wys. [m] 30
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4500	1998-03-24	oddz. 250 k	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 367, wys. [m] 29
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4501	1998-03-24	oddz. 250 k	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 400, wys. [m] 28
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4502	1998-03-24	oddz. 250 n	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy Obwód na wys. 1,3 m [cm] 340, wys. [m] 27
PL.ZIPOP.1393.PP.1438032.4503	1998-03-24	oddz. 250 n	Jednoobiektowy	Sosna pospolita grupa 19 drzew

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4505	2016-06-25	zlokalizowany w miejscowości Działki Gmina Wiskitki, numer ewidencyjny działki 74/1200 stanowiącej własność Nadleśnictwa Radziwiłłów. Przedmiotowy dąb zlokalizowany jest w południowym obrzeżu działki (przy granicy z gm. Radziejowice) około 70m od drogi gminnej (dz. nr dz.51 gm. Radziejowice).	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie pierśnicy (130 cm od ziemi): 210cm Wiek drzewa około 35 lat, wysokość ok. 16 m, pierśnica (130 cm od ziemi): 66 cm. Stan zdrowotny: dobry
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4509	2016-06-25	w miejscowości Działki Gmina Wiskitki numer ewidencyjny działki 74/1200 stanowiącej własność Nadleśnictwa Radziwiłłów. Przedmiotowy dąb zlokalizowany jest w południowym obrzeżu działki (przy granicy z gm. Radziejowice ok. 50m od drogi gminnej (dz. nr ew. 51 gm. Radziejowice)	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie pierśnicy (130 cm od ziemi): 290 cm Wiek drzewa ok.45 lat, wysokość ok. 18 m, pierśnica (130 cm od ziemi): 92 cm. Stan zdrowotny: dobry
PL.ZIPOP.1393.PP.1438052.4510	2016-06-25	w miejscowości Działki Gmina Wiskitki, numer ewidencyjny działki 74/1200 stanowiącej własność Nadleśnictwa Radziwiłłów. Przedmiotowy dąb zlokalizowany jest w południowym obrzeżu ok. 40m od drogi gminnej (dz.nr ew. 51 gm. Radziejowice)	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie pierśnicy (130 cm od ziemi): 280cm Wiek drzewa około 44 lat, wysokość 18 m, pierśnica (130 cm od ziemi): 90 cm. Stan zdrowotny: dobry
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4583	2009-07-31	Adamów Wieś, ul. Brzozokalska 7, nr ew. dz. 191/16	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4584	2009-07-31	Adamów Wieś, ul. Leśna, nr ew. dz. 207/6	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4585	2009-07-31	Adamów Wieś, ul. Leśna 7, nr ew. dz. 206/4	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4586	2009-07-31	Adamów Wieś, ul. Leśna, nr ew. dz. 207/2	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4587	2009-07-31	Adamów Wieś, ul. Brzozokalska 5, nr ew. dz. 191/15	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4588	2009-07-31	Korytów, ul. Dębowa, nr ew. dz. 208/2	Jednoobiektowy	Poz. 65 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4622	2009-07-31	Adamów Brzozokalska 2	Jednoobiektowy	Poz. 46 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4623	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Dar od Prezydenta Ignacego Mościckiego ze Spały. Posadzony w 1930 r Poz. 47 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4626	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Posadzona ok. 1935r. Poz. 51 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4627	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Posadzony przed 1900r. Poz. 52 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4628	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Dar od Prezydenta Ignacego Mościckiego ze Spały. Posadzony w 1930 r. Poz. 53 z załącznika do rozporządzenia

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kod	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4629	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Posadzona ok. 1905r drzewo alejowe. Sadzonka z Lasu Radziejowickiego Poz. 54 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4630	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Poz. 55 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4631	2009-07-31	Adamów działka prywatna przy ul. Brzozokalskiej	Jednoobiektowy	Poz. 64 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4632	2009-07-31	Radziejowice właśc. Skarb Państwa, użytkownik Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, frag- ment lasu	Jednoobiektowy	Poz. 70 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4633	2009-07-31	Radziejowice właśc. Skarb Państwa, użytkownik Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki/park dworski, frag- ment lasu	Jednoobiektowy	Poz. 72 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4648	2009-07-31	Adamów Wieś ul. Dębowa 1 , nr ew. dz. 191/9	Jednoobiektowy	Poz. 61 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438042.4649	2009-07-31	Adamów Wieś ul. Dębowa nr ew. dz. 205/1	Jednoobiektowy	Poz. 60 z załącznika do rozporządzenia
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4887	2018-06-20	Rośnie na terenie boiska Zespołu Szkół Publicznych nr 2 przy ul. Narutowicza 37 w Żyrardowie nr ewid. działki 4005	Jednoobiektowy	drzewo gatunku dąb szypułkowy (Quer- cus robur)
PL.ZIPOP.1393.PP.1438011.4888	2018-06-20	Rośnie w pasie drogowym nr ewid. 1624 ul. Armii Krajowej 10 w Żyrardowie	Jednoobiektowy	drzewo gatunku platan klonolistny (Platanus acerifolia)
PL.ZIPOP.1393.PP.1438023.4912	2009-07-31	Piekary 5 P. Zbigniew Marczewski/na terenie porośniętym trawą	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438023.4913	2009-07-31	Piekary 5 P. Zbigniew Marczewski/na terenie zadrzewionym, porośnię- tym trawą	Jednoobiektowy	Brak danych
PL.ZIPOP.1393.PP.1438023.4914	2009-07-31	Piekary 5 P. Zbigniew Marczewski/na terenie zadrzewionym, porośnię- tym trawą	Jednoobiektowy	Brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP oraz Urzędów Gmin

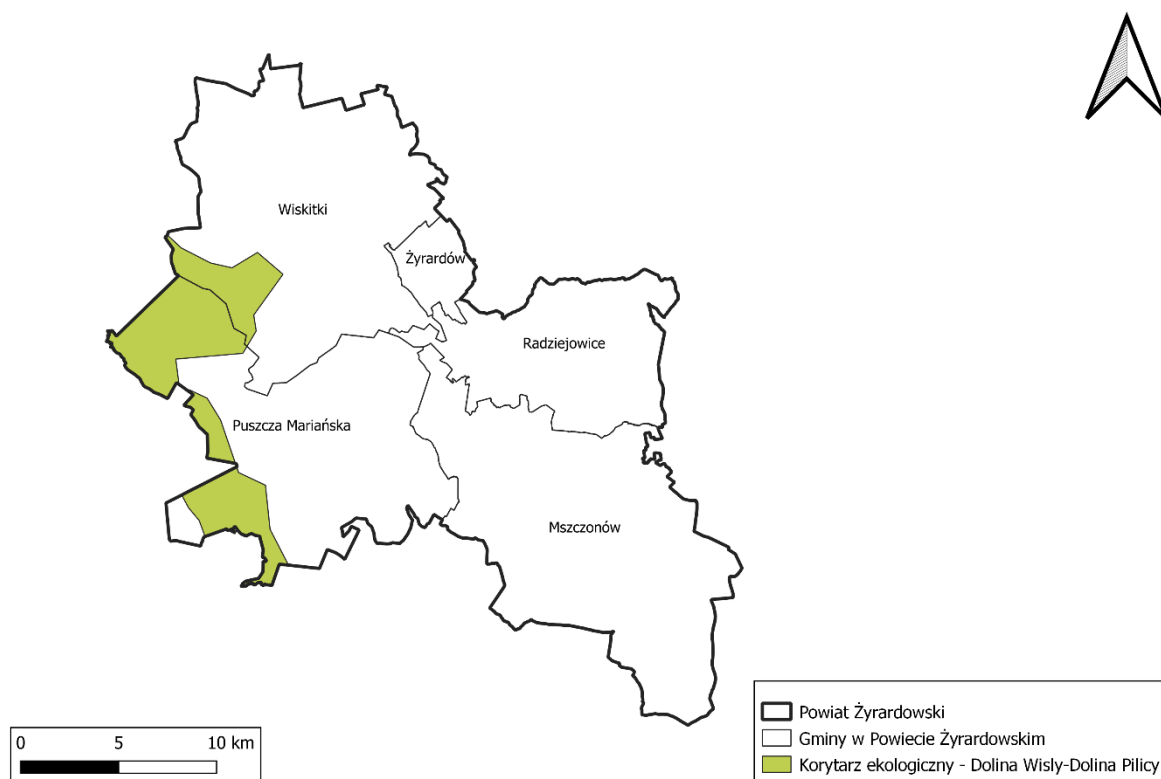
Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Korytarze ekologiczne

Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) opracował mapę przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce. Wytyczenie odpowiednich map zostało podzielone na 2 etapy:

- etap I – w 2005 roku Ministerstwo Środowiska zleciło opracowanie mapy sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II – w 2011 roku wspólnie z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) została opracowana kompletna mapa korytarzy ważnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno – błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego wyznaczono korytarz - Dolina Wisły – Dolina Pilicy.

Rycina 13. Korytarz ekologiczny na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Lasy

Wskaźnik lesistości dla Powiatu Żyrardowskiego wynosił w 2022 roku – 22,6%. Największym wskaźnikiem lesistości w analizowanym roku charakteryzowała się Gmina Puszcza Mariańska – 34,6%, najmniejszym zaś Gmina miejska Żyrardów – 5,1%.

Tabela 36. Lesistość w Gminach Powiatu Żyrardowskiego w roku 2022

Gmina	Lesistość [%]
Puszcza Mariańska	34,6
Wiskitki	20,0
Żyrardów	5,1
Radziejowice	25,3
Mszczonów	16,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

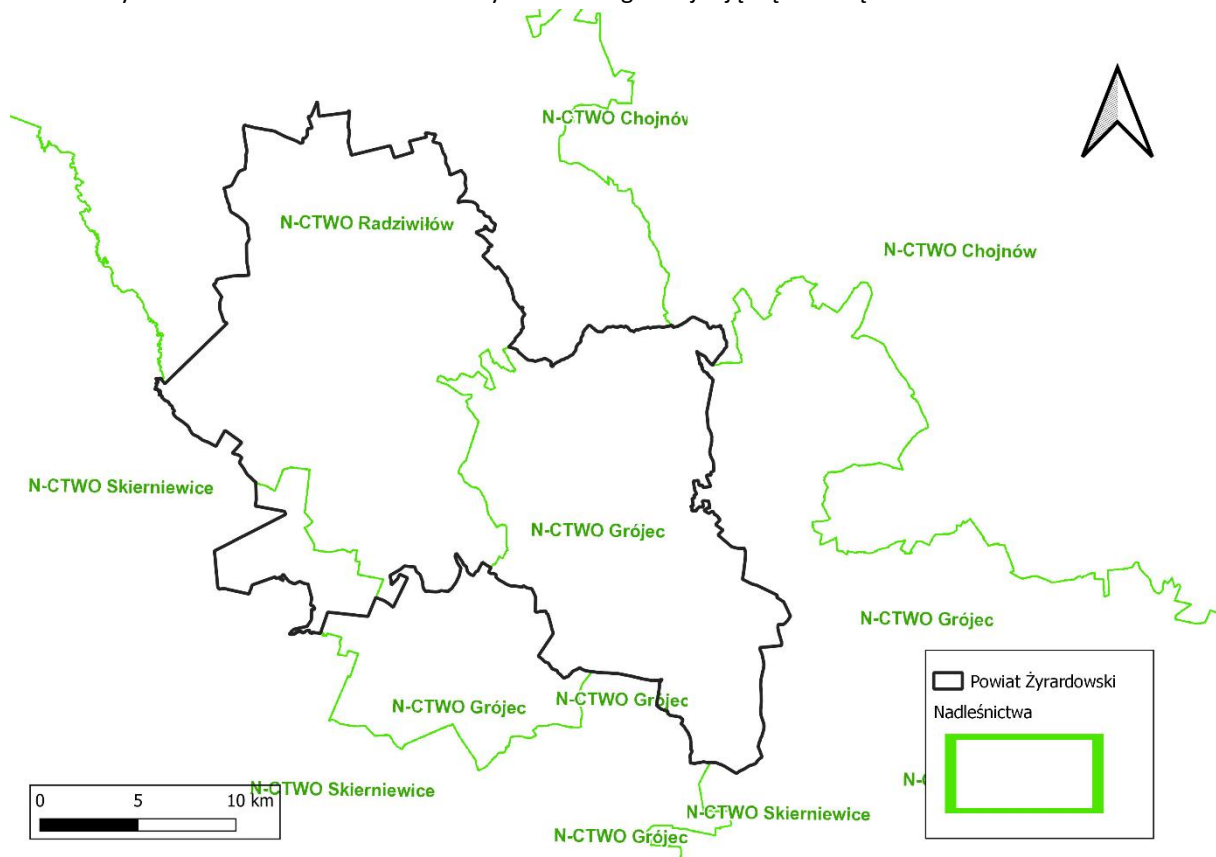
Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego przygotowano szczegółowe zestawienie powierzchni lasów na obszarze Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018 – 2022 (tabela poniżej). W roku 2018 ogólna powierzchnia lasów wyniosła 3 278,00 ha, natomiast w roku 2022 było o 12 ha mniej. Lasy publiczne gminne stanowią jedną z podgrup lasów publicznych.

Tabela 37. Powierzchnia lasów na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018 - 2022

Rok	Lasy ogółem [ha]	Lasy publiczne gminne [ha]	Lasy prywatne ogółem [ha]
2018	3 285,00	6,00	3 278,00
2019	3 289,11	12,11	3 277,00
2020	3 280,11	12,11	3 268,00
2021	3 280,11	12,11	3 268,00
2022	3 278,11	12,11	3 266,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Lasy Państwowe na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajdują się w zarządzie 3 Nadleśnictw.

Rycina 14. Nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL lasy

1. Nadleśnictwo Radziwiłów

Tabela 38. Dane dotyczące Nadleśnictwa Radziwiłów

Nadleśnictwo Radziwiłów	
Powierzchnia lasów w zarządzie nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	2018 - 5 724,94 ha 2019 - 5 724,95 ha 2020 - 5 724,94 ha 2021 - 5 724,59 ha 2022 - 5 724,60 ha

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Nadleśnictwo Radziwiłłów	
Zasięg nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	Białe Błoto, Puszcza Mariańska
Struktura wiekowa lasów na terenie Powiatu Żyrardowskiego	I 1-20: 13,46% II 21-40: 14,57% III 41-60: 15,41% IV 61-80: 22,01% V 81-100: 17,52% VI 101-120: 6,21% VII i st. >121: 1,73%
Typy siedliskowe lasów w zarządzie Nadleśnictwa	Bśw – 12,87% Bw – 2,36% BMśw – 25,78% BMw – 20,08% BMb – 0,12% LMśw – 13,78% LMw – 17,46% LMb – 0,03% Lśw – 3,77% Lw – 2,74% Ol – 0,33% Olj – 0,68%
Obwody łowieckie na terenie Powiatu Żyrardowskiego	978 - K.Ł. "TUR BRWINÓW" 887 - WKŁ NR 108 BÓBR 914 - K.Ł. "KROGULEC" 986 - ROBOTNICZE K.Ł. "DZIK" 989 - KŁ KUROPATWA 833 - K.Ł. "CIETRZEW" 980 - PZŁ Zarząd Główny OHZ "GRADÓW" 797 - KŁ GRUNWALD 981 - WOJSK. K.Ł. NR 134 "PRZYSZŁOŚĆ" 982 - K.Ł. "STRUGA" 979 - KŁ ORZEŁ 984 - K.Ł. "BZURA"

Źródło: Nadleśnictwo Radziwiłłów

2. Nadleśnictwo Skierniewice

Tabela 39. Dane dotyczące Nadleśnictwa Skierniewice

Nadleśnictwo Skierniewice	
Powierzchnia lasów w zarządzie nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	416,98 ha
Zasięg nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	24,55 km ²
Struktura gatunkowa i wiekowa lasów na terenie Powiatu Żyrardowskiego	0-9: 5,69 ha 10-19: 2,74 ha 20-29: 6,59 ha 30-39: 3,45 ha 40-49: 29,22 ha 50-59: 69,77 ha 60-69: 97,61 ha 70-79: 163,47 ha 80-89: 33,81 ha 90-99: 6,62 ha 100-109: 1,22 ha 110-119: 0 ha 120-129: 0,40 ha

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Nadleśnictwo Skierniewice	
	Ak – 0,34 ha Czm – 0,15 ha Kl – 0,03 ha Kru – 0,61 ha Lp – 0,85 ha So – 39 845 ha Tp – 1,61 ha Wb – 0,08 ha Brz – 10,47 ha Ol – 9,08 ha

Źródło: Nadleśnictwo Skierniewice

3. Nadleśnictwo Grójec

Tabela 40. Dane dotyczące Nadleśnictwa Grójec

Nadleśnictwo Grójec	
Powierzchnia lasów w zarządzie nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	2022 r. – 2649,58 ha
Zasięg nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	Mszczonów, Radziejowice
Struktura gatunkowa i wiekowa lasów na terenie Powiatu Żyrardowskiego	I 1-20: 12,3% II 21-40: 14,1% III 41-60: 19,7% IV 61-80: 21,4% V 81-100: 15,9% VI 101-120: 6,9% VII i st. >121: 3,7% So – 53,32% Db – 19,76% Brz – 9,63% Ol – 7,93% Gb – 4,27% Os – 1,89% Inne – 3,10%
Obwody łowieckie na terenie Powiatu Żyrardowskiego	Kł Rogacz - 413 Kł Lis - 424 Kł Dzik - 423

Źródło: Nadleśnictwo Grójec

Tereny zieleni urządzonej

W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę zieleni urządzonej w roku 2021 w Gminach Powiatu Żyrardowskiego.

Tabela 41. Zieleń urządzona na terenie Powiatu Żyrardowskiego w 2021 roku

Gmina	parki spacerowo – wypoczynkowe		zieleńce		zieleń uliczna	tereny zieleni osiedlowej	cmentarze	
	obiekty [szt.]	pow. [ha]	obiekty [szt.]	pow. [ha]	pow. [ha]	pow. [ha]	obiekty [szt.]	pow. [ha]
Żyrardów	7	27,00	17	10,10	7,00	47,81	3	13,90
Mszczonów	0	0	9	3,37	0,30	2,32	6	7,20
Puszcza Mariańska	0	0	0	0,00	0,00	0,21	5	4,30
Radziejowice	2	23,60	7	2,19	66,00	0,05	2	2,90
Wiskitki	0	0	1	0,30	0,60	0,00	5	7,50
Powiat łącznie	9	50,60	34	15,87	73,90	50,39	21	35,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.11 Zagrożenia poważnymi awariami

Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 824 ze zm.) należy:

- 1) kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- 2) prowadzenie szkoleń dla organów administracji oraz podmiotów, o których mowa w pkt 1,
- 3) badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
- 4) prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.

W przypadku wystąpienia poważnej awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii Inspekcja Ochrony Środowiska współdziała w akcji ich zwalczania z organami właściwymi do jej prowadzenia (głównie Państwową Strażą Pożarną ale również OSP) oraz sprawuje nadzór nad usuwaniem skutków tych awarii.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.), mówiąc o:

a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.

b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”. Jak wynika z definicji poważnej awarii, jej źródłami mogą być:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych.

W celu przeciwdziałania poważnym awariom organy Inspekcji Ochrony Środowiska:

- prowadzą kontrole podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- prowadzą szkolenia dla organów administracji oraz podmiotów, o których mowa w pkt. 1,
- badają przyczyny powstawania oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
- prowadzą rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,
- prowadzą rejestr poważnych awarii.

Ponadto organy Inspekcji Ochrony Środowiska współdziałają w akcji zwalczania poważnej awarii z Państwową Strażą Pożarną oraz sprawują nadzór nad usuwaniem skutków tej awarii. Na terenie Powiatu Żyrardowskim, zgodnie z danymi WIOŚ Warszawa występuje jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej - GAZGROD PLUS Sp. z o.o. oraz jedna o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej - EKONIP Sp. z o.o. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę kontroli prowadzonych przez WIOŚ na terenie Powiatu Żyrardowskiego.

Tabela 42. Charakterystyka przeprowadzonych kontroli przez WIOŚ

Liczba decyzji pokontrolnych	96
Liczba wystawionych mandatów	24
Liczba udzielonych pouczeń	34
Liczba wystąpień pokontrolnych	88
Liczba zaleceń pokontrolnych	1
Liczba zarządzeń pokontrolnych	54

Źródło: WIOŚ

3.12 Zabytki i dobra materialne

Obiekty zabytkowe o istotnym znaczeniu dla regionu zostały wpisane do rejestru zabytków, który na terenie Województwa Mazowieckiego prowadzi zgodnie z kompetencjami Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków. W powiecie Żyrardowskim występuje łącznie 479 zabytków. W Powiecie Żyrardowskim do rejestru wpisanych jest zabytków. W poszczególnych Gminach występuje:

- Gmina Wiskitki: 51,
- Gmina Puszcza Mariańska: 13,
- Miasto Żyrardów: 362,
- Gmina Radziejowice: 22,
- Gmina Mszczonów: 31.

4 Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego

4.1 Cele ochrony środowiska wyznaczone z POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego

Cel I Poprawa jakości powietrza

Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii

Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków

Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie

Kierunek interwencji I.4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu

Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu

Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko

Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód

Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód

Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód

Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodziami

Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin

Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji - VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego

Kierunek interwencji - VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych

Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów

Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kierunek interwencji - IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej

Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Kierunek interwencji- IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody

Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Kierunek interwencji - X.1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska

4.2 Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Żyrardowskiego

Pod każdą z charakterystyk dziesięciu obszarów interwencji przeprowadzona została analiza SWOT, mająca na celu określenie największych zagrożeń środowiska, słabych i mocnych stron istniejącego stanu środowiska oraz wskazanie dążeń w tych obszarach i szans na jego poprawę.

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska w Powiecie Żyrardowskim i przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 43 Problemy ekologiczne w Powiecie Żyrardowskim

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym.	Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii, Wymiana indywidualnych źródeł ciepła, Budowanie świadomości ekologicznej wśród społeczeństwa, w tym promowanie wśród mieszkańców alternatywnych źródeł energii w ramach funduszy UE, Kontrole WIOŚ pod kątem spalania odpadów.
Hałas	Brak pomiarów natężenie hałasu, Zbyt duży udział indywidualnego transportu samochodowego w całości transportu na terenie Powiatu.	Pomiary natężenia hałasu, Stałe modernizacje i rozbudowa dróg, Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, Rozwój i pielęgnacja zieleni miejskiej, w tym zadrzewień, zakrzewień przydrożnych, które pełnią funkcję izolacyjną, Budowa infrastruktury dróg gminnych na nowo powstających osiedlach mieszkaniowych.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
		poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi, Kontrola obecnych oraz potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.
Zanieczyszczenia wód	Zły stan wód powierzchniowych, Występowanie obszarów zagrożonych powodzią.	Propagacja rolnictwa ekologicznego, Stała kontrola miejsc nielegalnego odprowadzenia zanieczyszczeń do wód.
Ochrona gleb	Brak punktu monitoringu chemizmu gleb na terenie Powiatu, Zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego, Przekształcenia gleb spowodowane antropopresją, Powstawanie dzikich wysypisk śmieci, Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.	Rozwój rolnictwa ekologicznego, Promocja dobrych praktyk rolniczych rolnictwa ekologicznego, Zwiększenie skali rekultywacji gleb, zdegradowanych i zdewastowanych.
Ochrona przyrody	Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska, Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska.	Monitoring obszarów chronionych, Powstanie nowych miejsc zieleni miejskiej, Edukacja ekologiczna mieszkańców i promocja walorów przyrodniczych Powiatu, Tworzenie nowych form ochrony przyrody i dbałość o istniejące, Bieżąca pielęgnacja i monitoring stanu zieleni w mieście, w tym pomników przyrody, Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki.
Gospodarka odpadami komunalnymi	Duża ilość odpadów zmieszanych w całości wytwarzanych opadów, Wyroby zawierające azbest.	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami, Usuwanie i utylizacja azbestu z terenu Powiatu, Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej nawyku selektywnej zbiórki odpadów.
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Transport substancji niebezpiecznych przez tereny zabudowane, Naruszenia prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadowej,	Wspieranie jednostek OSP poprzez wyposażanie w niezbędny sprzęt, szkoleń na wypadek wystąpienia poważnej awarii, Monitoring tras transportu drogowego.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Małe zainteresowanie społeczeństwa udziałem w konsultacjach.	Kształtowanie świadomości ekologicznej i poszanowania dla środowiska przyrodniczego mieszkańców Powiatu, Prowadzenie działań związanych z edukacją dla zrównoważonego rozwoju, Promowanie materiałów/wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej, Promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji.
Działania systemowe w ochronie środowiska	Brak faktycznego zaangażowania w optymalizowanie działań na rzecz środowiska, wynikający w dużym stopniu z braku zrozumienia koncepcji systemu zarządzania środowiskiem, Instrumentalne traktowanie systemu przez zainteresowane strony np. przedsiębiorców zarządzania środowiskowego ukierunkowane jedynie na uzyskanie certyfikatu, Brak skutecznych mechanizmów stymulujących uczestnictwo przedsiębiorstw i instytucji w systemach zarządzania środowiskowego, Problemy z ustaleniem sprawcy za szkody w środowisku.	Zachęcanie i upowszechnianie zastosowania systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach oraz innych instytucjach, Promowanie systemów zarządzania środowiskowego, Zachęcanie społeczeństwa do opiniowania projektów oraz udziału w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska, Odpowiedzialność za szkody w środowisku zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, Zapobieganie powstawaniu i usuwanie szkód w środowisku.

5 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030 wyznaczono dziesięć celów w obszarach interwencji. Dla każdego celu wyznaczono kierunki interwencji, których osiągnięcie będzie możliwe poprzez odpowiednie realizację konkretnych działań.

W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań.

Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania, a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000: Łąki Żukowskie, Dolina Rawki, Grabinki, Dąbrowa Radziejowska,
2. Obszary Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko-Radziejowski z doliną Środkowej Rawki,
3. Bolimowski Park Krajobrazowy,
4. Rezerваты: Stawy Gnojna im. Rodziny Bieleckich, Grądy Osuchowskie, Puszcza Mariańska, Rawka i Dąbrowa Radziejowska,
5. Użytki ekologiczne,
6. Pomniki przyrody,
7. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
8. Ludzie,
9. Woda,
10. Powietrze i klimat,
11. Powierzchnia ziemi,
12. Krajobraz,
13. Zasoby naturalne,
14. Zabytki i dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w poniższej tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego POŚ w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny – dlatego też przy opisach znaczących oddziaływań celowo używane jest określenie „prawdopodobnie”. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Programie* przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska.

Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania. W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego
na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Objaśnienia:

	Oddziaływanie pozytywne
	Oddziaływanie negatywne
	Oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne
	Brak zauważalnego oddziaływania
B	Oddziaływanie bezpośrednie
P	oddziaływanie pośrednie
W	oddziaływanie wtórne
skum.	Oddziaływanie skumulowane
>	oddziaływanie krótkoterminowe
>>	oddziaływanie średnioterminowe
>>>	oddziaływanie długoterminowe
<->	oddziaływanie stałe
0	oddziaływanie chwilowe

Tabela 44 Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerваты	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
Obszar interwencji – Ochrona klimatu i jakości powietrza															
Cel I Poprawa jakości powietrza															
Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii															
I.1.1.	Wykorzystanie odna- wialnych źródeł energii w budownictwie jed- norodinnym na tere- nie Powiatu	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->		
I.1.2.	Budowa farm fotowol- taicznych i elektrowni słonecznych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	
I.1.3.	Zastosowanie odna- wialnych źródeł energii w budynkach stano- wiących własność gmin	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->		
I.1.4.	Wsparcie osób fizycz- nych i prawnych w za- kresie instalacji OZE	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->				
I.1.5.	Zapisy antysmogowe w opracowywanych dokumentach plani- stycznych, w szczegó- lności w miejscowych planach zagospodaro- wania przestrzennego, planie gospodarki ni- skoemisyjnej	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->				

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków															
I.2.1.	Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu		>>> P 0, <->			>>> P 0, <->		>>> P <->	>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	
I.2.2.	Wymiana urządzeń wykorzystujących paliwa stałe na ogrzewanie ekologiczne niepowodujące nadmiernej emisji zanieczyszczeń	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P, B <->		>>> P <->			>>> P <->	
I.2.3.	Opracowanie i wdrożenie „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz „Planów Gospodarki Niskoemisyjnej”	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P, B <->		>>> P <->			>>> P <->	
Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie															
I.3.1.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->				
I.3.2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i	>>> P 0, <->	>>> P 0, <->			>>> P 0, <->		>>> P <->	>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	wymiana nieefektyw- nych systemów grzew- czych														
I.3.3.	Wymiana oświetlenia tradycyjnego na ener- gooszczędne, wymiana urządzeń gospodar- stwa domowego na energooszczędne								>>> P, B <->					>>> P <->	
I.3.4.	Wybieranie energoos- zczędnych źródeł oświe- tlenia i sprzętów biuro- wych								>>> P, B <->					>>> P <->	
I.3.5.	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na energooszczędne								>>> P <->					>>> P <->	
I.3.6.	Infrastruktura do fado- wania pojazdów elek- trycznych								>>> P <->					>>> P <->	
Kierunek interwencji I.4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza															
I.4.1.	Prowadzenie systema- tycznych akcji edukacji ekologicznej w zakre- sie potrzeb i możliwo- ści ochrony powietrza oraz uświadamianie nt. problemu niskiej emisji	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>, >>> P <->				
Obszar interwencji – Zagrożenia hałasem															

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerваты	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu															
Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu															
II.1.1.	Uwzględnianie stan- dardów akustycznych w miejscowych pla- nach zagospodarowa- nia przestrzennego	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->				
II.1.2.	Wspieranie realizacji inwestycji wpływają- cych na zmniejszenie uciążliwości hałasu ko- munikacyjnego (bu- dowa obwodnic, bu- dowa i modernizacja dróg, budowa ekranów akustycznych, wy- miana taboru na tabor o lepszych parame- trach akustycznych.	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->				
II.1.3.	Budowa ekranów aku- stycznych w ciągu drogi ekspresowej S8 na odcinku od granicy województwa mazo- wieckiego do m. Ra- dziejowice tj. od km 414+745 do km 416+393 oraz wymiana							>>> P <->	>>> P <->						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	stolarki okiennej w bu- dynku mieszkalnym.														
II.1.4.	Rozbudowa drogi wo- jewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowe- rowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820,tj. odcinek od m. Kuklówka do m. Radziejowice					>>> P, B <->		>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		
II.1.5.	Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych	>>> P, B <->	>>> P, B <->			>>> P, B <->		>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		
II.1.6.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych	>>> P, B <->	>>> P, B <->			>>> P, B <->		>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		
II.1.7.	Kontrole w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu komuni- kacyjnego							>>> P <->	>>> P <->						
Obszar interwencji – Pola elektromagnetyczne															
Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych															
Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko															
III.1.1.	Wprowadzenie do pla- nów zagospodarowa- nia przestrzennego za- pisów poświęconych							>>> P <->	>>> P <->						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	ochronie przed polami elektromagnetycznymi														
III.1.2.	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego							>>> P <->	>>> P <->						
III.1.3.	Edukacja mieszkańców na temat rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycz- nych							>>> P <->	>>> P <->						
Obszar interwencji – Gospodarowanie wodami															
Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych															
Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód															
IV.1.1.	Upowszechnienie za- sad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej w za- kresie prawidłowego stosowania i przecho- wywania środków ochrony roślin oraz ograniczanie ich złego wpływu na wody po- wierzchniowe i pod- ziemne	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód															
IV.2.1.	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakre- sie racjonalnej	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem														
Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód															
IV.3.1.	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
IV.3.2.	Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno		>>> P, B <->			>>> P, B <->		>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P, B 0, <->			>>> P <->		
IV.3.3.	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->
IV.3.4.	Zwiększenie zdolności wód opadowych								>>> P <->	>>> P <->					
Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią															
IV.4.1.	Ochrona przed powodzią na terenie Powiatu realizowana jest poprzez utrzymanie cieków oraz budowlę hydrotechnicznych znajdujących się na								>>> P <->	>>> P <->					

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	nich, administrowa- nych przez PGW WP, we właściwym stanie technicznym														
Obszar interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa															
Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej															
Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej															
V.1.1.	Stąła kontrola zbiorni- ków bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, sposobu pozbywania się nieczystości cie- kłych przez mieszkań- ców							>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->					
V.1.2.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpły- wowych i przydomo- wych oczyszczalni ście- ków								>>> P <->	>>> P <->					
V.1.3.	Dotacje celowe na bu- dowę przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpły- wowych								>>> P <->	>>> P <->					
V.1.4.	Rozbudowa i moderni- zacja sieci kanalizacyj- nej	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->			>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> B 0, <->		>, >>> B 0, <->			

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwat	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
V.1.5.	Modernizacja oczyszczalni ścieków		>>> P 0, <->			>>> P 0, <->		>>> P <->	>>> P, B 0, <->	>>> P, B <->		>>> P, B <->			
V.1.6.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->			>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> B 0, <->		>, >>> B 0, <->			
V.1.7.	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody					>>> P 0, <->			>>> P 0, <->	>>> P 0, <->					
Obszar interwencji – Zasoby geologiczne															
Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż															
Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin															
VI.1.1.	Wydawanie koncesji i kontrola wydanych koncesji								>>> P <->					>>> P <->	
VI.1.2.	Uwzględnianie ochrony złóż kopalin w opracowaniach planistycznych								>>> P <->					>>> P <->	
Obszar interwencji – gleby															
Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi															
Kierunek interwencji - VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo															
VII.1.1.	Minimalizacja negatywnego wpływu działalności rolniczej na stan gleb poprzez wdrażanie Zasad Dobrej Praktyki Rolniczej							>>> P <->	>>> P <->			>>> P <->			

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	w zakresie ochrony gleb użytkowanych rol- niczo														
VII.1.2.	Wspieranie i promocja gospodarstw ekolo- gicznych							>>> P <->	>>> P <->			>>> P <->			
Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego															
VII.2.1.	Wprowadzenie do miejscowych pla- nów zagospodarowa- nia przestrzennego ko- nieczności ochrony gleb klasy I-III i racjo- nalnego gospodarowa- nia ich zasobami							>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
VII.2.2.	Kontynuacja i rozwój monitoringu środowi- ska glebowego							>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
VII.2.3.	Ochrona gleb o wyso- kiej przydatności rolni- czej przed przeznacze- niem na cele nierolni- cze							>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
Kierunek interwencji – VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych															
VII.3.3.	Rekultywacja obsza- rów zdegradowanych							>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
Obszar interwencji – Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów															

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerваты	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami															
Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów															
VIII.1.1.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania, transportu i przetwarzania odpadów								>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.2.	Coroczne opracowanie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi								>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.3.	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest								>>> P <->		>>> P <->	>>> P <->			
VIII.1.4.	Utrzymanie PSZOK								>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.5.	Budowa i modernizacja PSZOK								>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.6.	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów								>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
VIII.1.7.	Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat prawidłowej								>>> P <->			>>> P <->			

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	gospodarki odpadami komunalnych														
Obszar interwencji – Zasoby przyrody															
Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu															
Kierunek interwencji - IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej															
IX.1.1.	Bieżące utrzymanie zieleni urządzonej na terenie Powiatu							>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.2.	Nowe nasadzenia drzew i krzewów, za- kładanie zieleni osie- dłowej							>>> P <->	>>> P <->						
Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów															
IX.1.1.	Melioracje agrotech- niczne, w tym: rozdra- bianie pozostałości po- zrębowych, usuwanie podszytów – jako prace przygotowujące do pozyskiwania drewna							>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.2.	Zabiegi z zakresu ochrony lasu (odno- wienia, przebudowa stanu, pielęgnacja upraw, dokarmianie zwierząt)							>>> P <->	>>> P <->						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwat	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
IX.1.3.	Budowa i utrzymanie infrastruktury leśnej							>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.4.	Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		
IX.1.5.	Ochrona PPOŻ., budowa dróg pożarowych, oraz monitoring występowania szkodników w lasach							>>> P <->	>>> P <->						
Kierunek interwencji - IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody															
IX.3.1.	Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej oraz form ochrony przyrody i obszarów cennych przyrodniczo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego							>>> P <->	>>> P <->						
IX.3.2.	Opracowanie projektów planów ochrony dla obszarów Natura 2000	>>> P <->						>>> P <->	>>> P <->						
IX.3.3.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej								>>> P <->						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
IX.3.4.	Promowanie rozwoju turystyki i rekreacji w obrębie terenów cennych przyrodniczo								>>> P <->						
Obszar interwencji – Zagrożenia poważnymi awariami															
Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami															
Kierunek interwencji - X. 1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska															
X.1.1.	Wykreowanie właści- wych zachowań społe- czeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych, w tym transportu ma- teriałów niebezpiecz- nych								>>> P <->						
X.1.2.	Kontrole zakładów mo- gących mieć nega- tywny wpływ na stan środowiska i bezpie- czeństwa mieszkańców								>>> P <->						
X.1.3.	Zakup sorbentów i neutralizatorów oraz środków pianotwór- czych								>>> P <->						
X.1.4.	Budowa budynku strażnicy Ochotniczej					>>> P <->		>>> P <->	>>> P <->			>>> P <->			

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

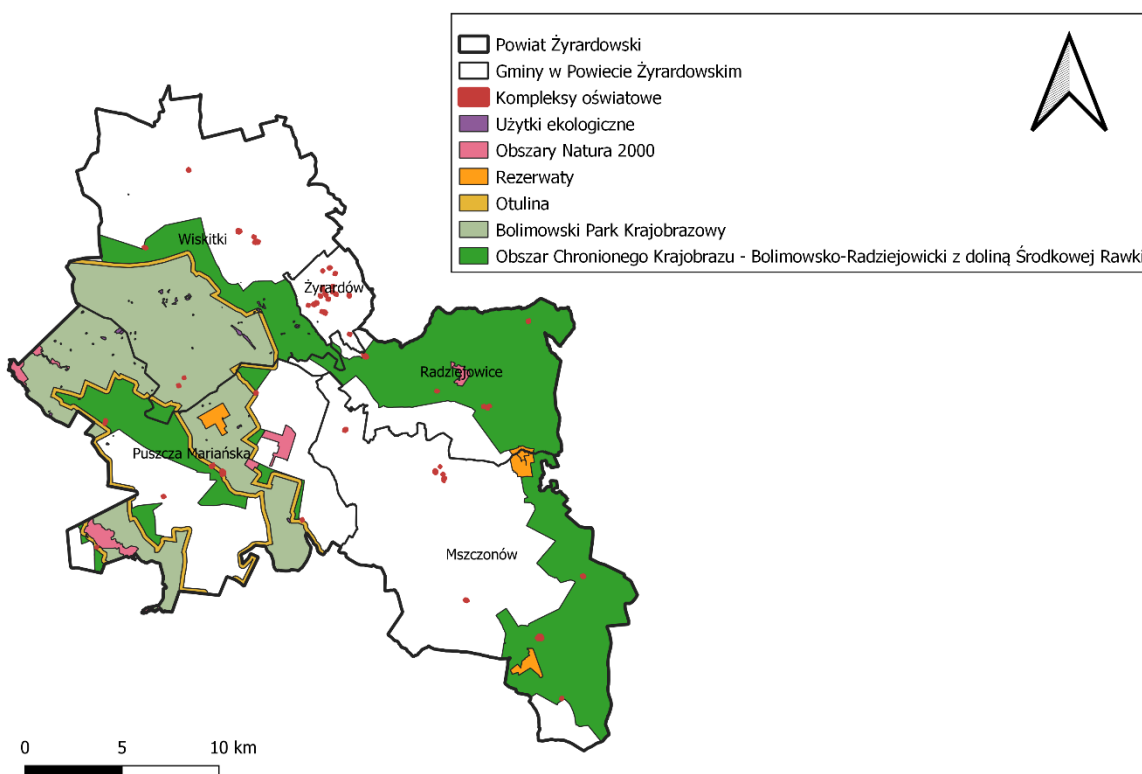
Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty													
		Obszary Natura 2000	Park Krajo- brazowy	Rezerwaty	Użytki ekolo- giczne	Obszary Chro- nionego Kra- jobrazu	Pomniki przy- rody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i kli- mat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby natu- ralne	Zabytki i dobra materialne
	Straży Pożarnej w Ku- klówce Zarzeczej														
X.1.5.	Utrzymanie jednostek OSP oraz wsparcie w zakresie wyposaże- nia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i prze- ciwdziałania poważ- nym awariom oraz za- grożeniom środowiska i zdrowia człowieka wynikającym z nad- zwyczajnych zdarzeń								>>> P <->						
X.1.6.	Edukacja społeczne- stwa na wypadek wy- stąpienia poważnych awarii								>>> P <->						

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Na podstawie powyższej tabeli określono działania inwestycyjne, które mogą wpływać negatywnie na środowisko a w szczególności na obszary chronione. Dla każdego z tych zadań przygotowano krótki opis oraz dokumentację graficzną.

Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.) i termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.)

Większość placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu Żyrardowskiego znajdują się w mieście Żyrardów. Łącznie na terenie całego Powiatu wyróżnia się 50 kompleksów oświatowych, z czego na Obszarze Chronionego Krajobrazu zlokalizowane jest 16, natomiast w Bolimowskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie 8 obiektów. Żadna placówka nie jest zlokalizowana na terenie Obszarów Natura 2000 oraz użytkach ekologicznych.

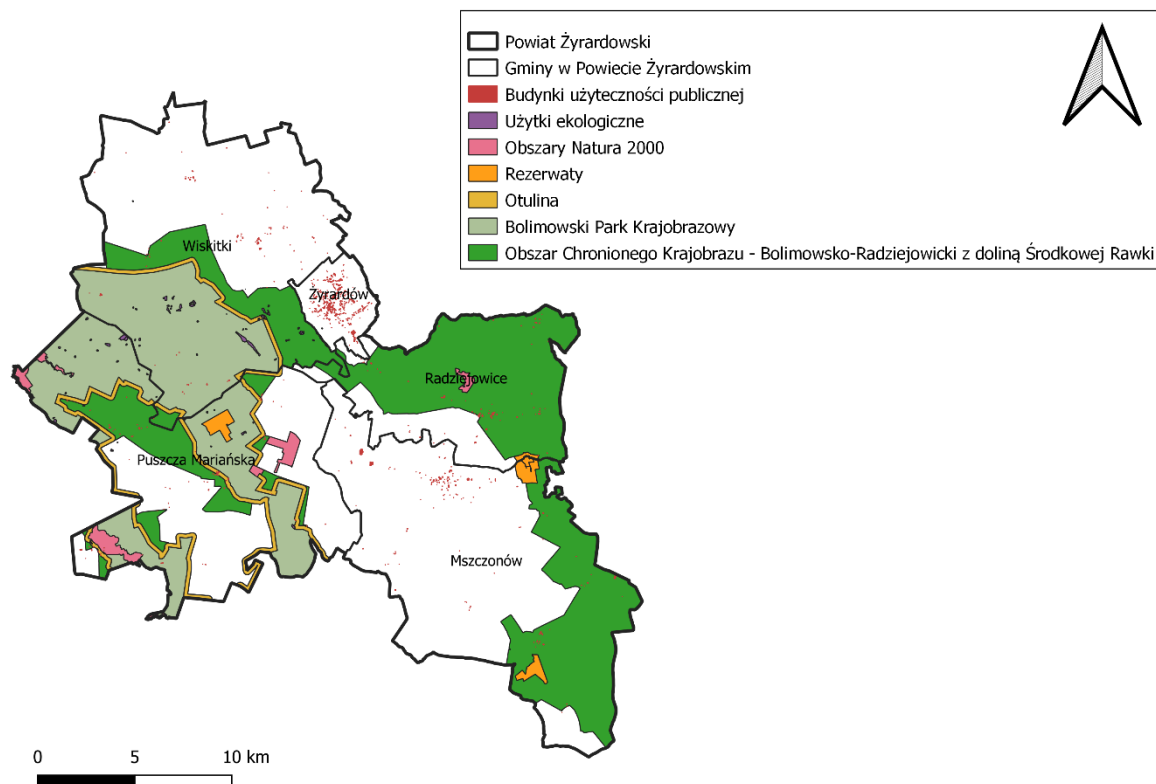

Rycina 15. Kompleksy oświatowe oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie definicją zawartą w par. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, budynkiem użyteczności publicznej jest budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji. Ponadto za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny. Podobnie jak w przypadku placówek oświatowych większość budynków użyteczności publicznej zlokalizowane jest na terenie miasta Żyrardów. Łącznie na terenie Powiatu odnotowuje się 1009 budynków, natomiast jedynie 59 znajduje się na terenie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz 192 na Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na Obszarach Natura 2000 zlokalizowane są 4 obiekty użyteczności publicznej.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Rycina 16. Budynki użyteczności publicznej oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Ze względu na niewielką ilość obiektów użyteczności publicznej w tym placówek oświatowych znajdujących się na obszarach chronionych oddziaływanie planowanego zadania będzie wyłącznie występowało w trakcie realizacji termomodernizacji. W trakcie termomodernizacji prawdopodobnie będzie występować oddziaływanie związane z pracami budowlanymi – emisją pyłów i hałasu, poruszaniem się maszyn budowlanych oraz zajmowanie terenu. Wpływ ten będzie chwilowy i związany wyłącznie z etapem realizacji. W celu minimalizacji oddziaływania można wymienić: właściwe zabezpieczenie maszyn przed wyciekami, przestrzeganie prawa budowlanego, uwzględnić ochronę obiektów w trakcie projektowania i realizacji oraz dostosować termin prac do okresów lęgowych ptaków.

Do najważniejszych korzyści wynikających z termomodernizacji można zaliczyć poprawę komfortu korzystania z budynków, niższe koszty ogrzewania oraz zmniejszenie niekorzystnego oddziaływania na środowisko zewnętrzne. Termomodernizacja, pozwala na ograniczenie zużycia paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynku. Wiąże się to z zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Zadania związane z tą inwestycją przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania zasobów naturalnych oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.)

Zgodnie z *Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* na terenie rezerwatów oraz użytków ekologicznych zabrania się lokalizowania obiektów budowlanych, co dotyczy również farm fotowoltaicznych. Na podstawie tej informacji, rezerwaty przyrody oraz użytki ekologiczne można wykluczyć z typów lokalizacyjnych farm fotowoltaicznych. W odróżnieniu do parków narodowych na obszarze parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu nie obowiązuje generalny zakaz realizowania inwestycji budowlanych. Mogą ich jednak dotyczyć ograniczenia w możliwości zabudowy wynikające z przepisów prawa miejscowego.

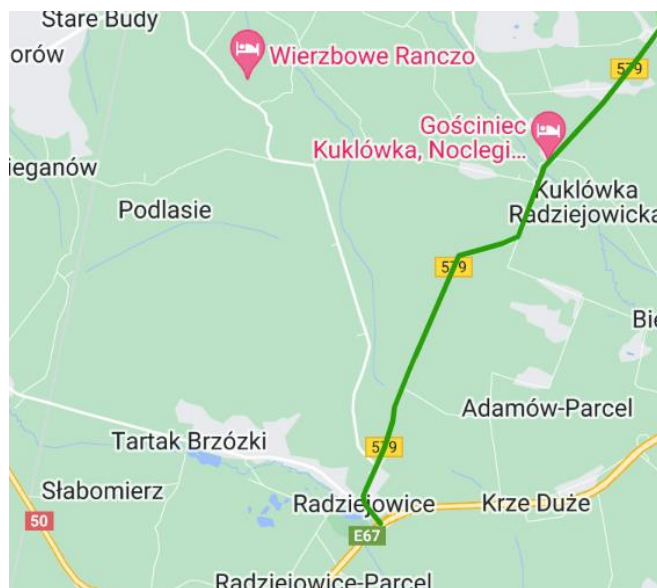
Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Nie jest znana lokalizacja planowanych farm fotowoltaicznych, z tego powodu nie można wykluczyć obszarów chronionych z potencjalnego miejsca lokalizacji instalacji fotowoltaicznych. Dużą część obszarów Natura 2000, OchK oraz Parku Krajobrazowego stanowią lasy. Budowa instalacji fotowoltaicznej w lesie wiąże się z zwiększonymi kosztami inwestycyjnymi. Inwestor musi liczyć się z wycinką drzew oraz z uzyskaniem odpowiednich pozwoleń. Z tego powodu, prawdopodobnie na terenie lasów nie powstaną instalacje fotowoltaiczne. W trakcie budowy inwestycja ta, może wpływać negatywnie, co jest związane z poruszaniem się pojazdów oraz montażem paneli słonecznych (hałas i emisja pyłów). Natomiast w trakcie eksploatacji występuje oddziaływanie długoterminowe (zajęcie miejsca bytowego gatunków). W trakcie eksploatacji fotowoltaiki mogą wystąpić również inne negatywne oddziaływanie. Związane z pracami naprawczymi i serwisowymi (wyciek substancji, naruszenie roślinności). Nowoczesne panele słoneczne posiadają powłokę antyrefleksyjną, dzięki czemu nie powinny wpływać negatywnie na ptaki oraz inne zwierzęta w trakcie eksploatacji. Działania minimalizujące negatywne oddziaływanie to np. stosowanie nowoczesnych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji (z dala od lęgowisk) oraz zabezpieczenie terenu budowy. W trakcie eksploatacji instalacji fotowoltaicznej można zauważyć następujące pozytywne skutki:

- Ograniczenie kosztów zakupu energii przez Gminy, co pozwala na przeznaczenie zaoszczędzonych środków na inne cele (np. edukację społeczeństwa);
- Ograniczenie zużycia paliw kopalnych;
- W trakcie eksploatacji nie są wytwarzane zanieczyszczenia i hałas;
- Szybki zwrot inwestycji;
- Całoroczna produkcja energii elektrycznej;
- Obecność instalacji fotowoltaicznej nie powoduje degradacji środowiska.

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kukłówka do m. Radziejowice (II.1.4.)

Droga wojewódzka nr 579 to droga wojewódzka klasy G o długości 52,8 km, łącząca Kazuń Polski z Radziejowicami. W całości przebiega wewnątrz województwa mazowieckiego, na obszarze powiatów: nowodworskiego, warszawskiego zachodniego, grodziskiego i żyrardowskiego.

Rycina 17. Droga wojewódzka nr 579 na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

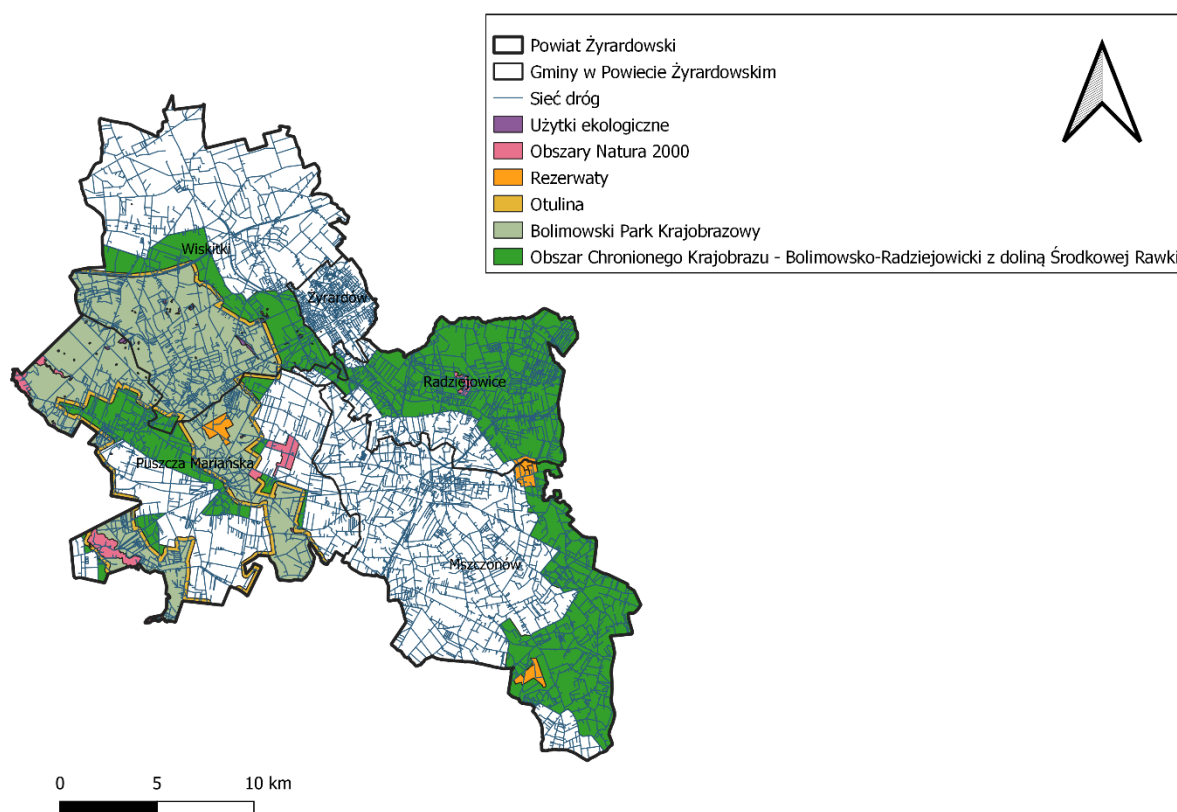
Na terenie Radziejowic znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Obszar Natura 2000, jednak przez obszar Natura 2000 nie przebiega droga wojewódzka nr 579. Oznacza to, że prowadzona rozbudowa będzie wpływać wyłącznie na OchK.

Budowa ścieżek rowerowych wpływa pozytywnie na środowisko w trakcie eksploatacji. Mieszkańcy chętniej będą sięgać po alternatywny środek transportu jakim jest rower niż wybierać samochodów. Takie zachowanie pozwoli ograniczyć zużycie paliw kopalnianych oraz emisji spalin pochodzących z silników samochodowych. Dodatkowo budowa ścieżek pieszych zwiększy bezpieczeństwo osób poruszających się nimi.

W trakcie budowy ścieżek pieszko-rowerowych występuje oddziaływanie związane głównie z poruszaniem się pojazdów budowlanych, emisją pyłów i hałasu oraz pracami ziemnymi. W celu minimalizacji oddziaływania można wymienić: właściwe zabezpieczenie maszyn przed wyciekami, przestrzeganie prawa budowlanego oraz uwzględnić ochronę obiektów w trakcie projektowania i realizacji.

Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.) oraz budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.)

Nie są znane numery dróg oraz lokalizacja planowanych inwestycji, z tego powodu nie można wykluczyć obszarów chronionych z potencjalnych miejsc realizacji zadań.

Rycina 18. Sieć drogowa oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

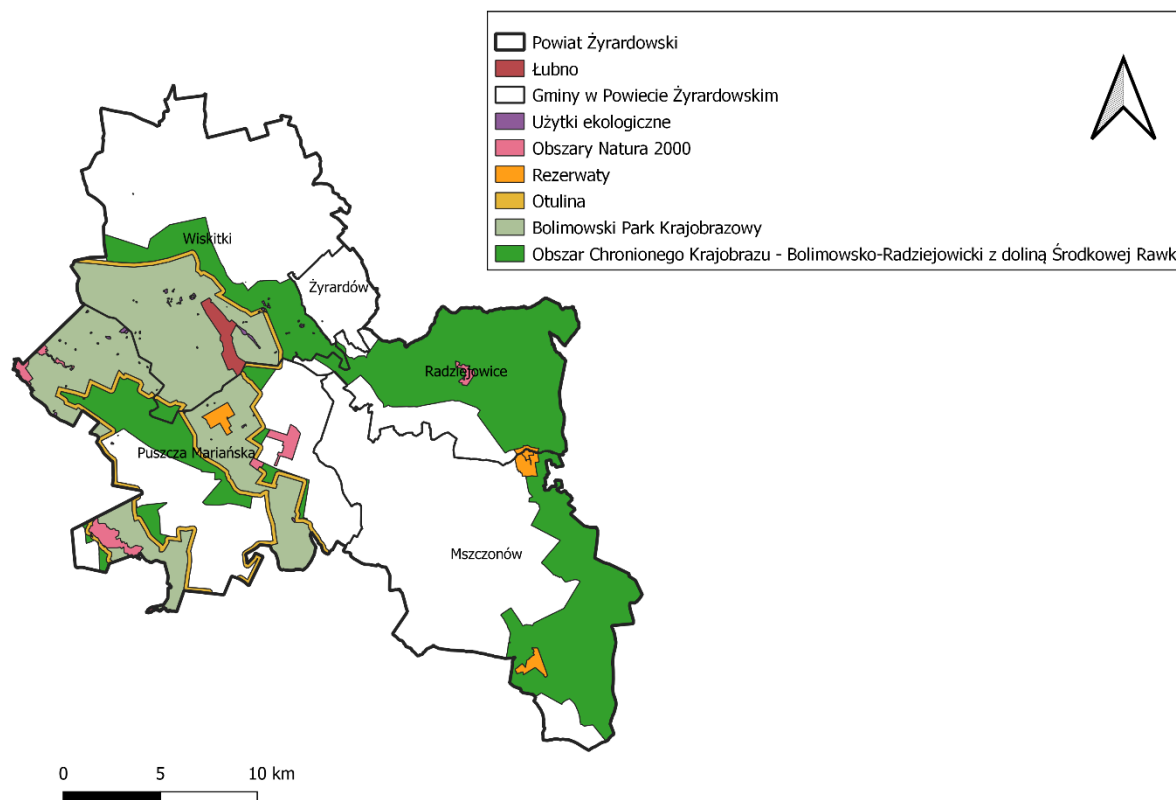
Źródło: Opracowanie własne

Negatywny wpływ na obszary chronione będzie związany z emitowanymi spalinami, wibracjami i hałasem oraz możliwym naruszeniem roślinności. Wpływ ten można minimalizować poprzez prowadzenie działań zgodnie z obowiązującymi zasadami, unikając wycieków oraz zniszczeń roślinności.

Budowa dróg ułatwi poruszanie się pojazdów. Nowa nawierzchnia pozwala na zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń związanych z eksploatacją samochodu (obniżenie ścierania się opon, klocków hamulcowych). Dodatkowo w trakcie modernizacji dróg wykonuje się nowe odwodnienia, tym samym obniżając spływ zanieczyszczeń do gruntu.

Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.)

W miejscowości Łubno planuje się budowę zbiornika retencyjnego. Cały obszar Łubna znajduje się Bolimowski Park Krajobrazowy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu. Co świadczy, że budowa zbiornika będzie wpływać na omawiane obszary.

Rycina 19. Łubno oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Budowa zbiorników wiąże się z pracami ziemnymi, prowadzeniem wykopów oraz możliwym chwilowym zawahaniem poziomów wód. Aby zminimalizować wpływ działania na środowisko należy prowadzić działania zgodnie z założeniami oraz obowiązującym prawodawstwem.

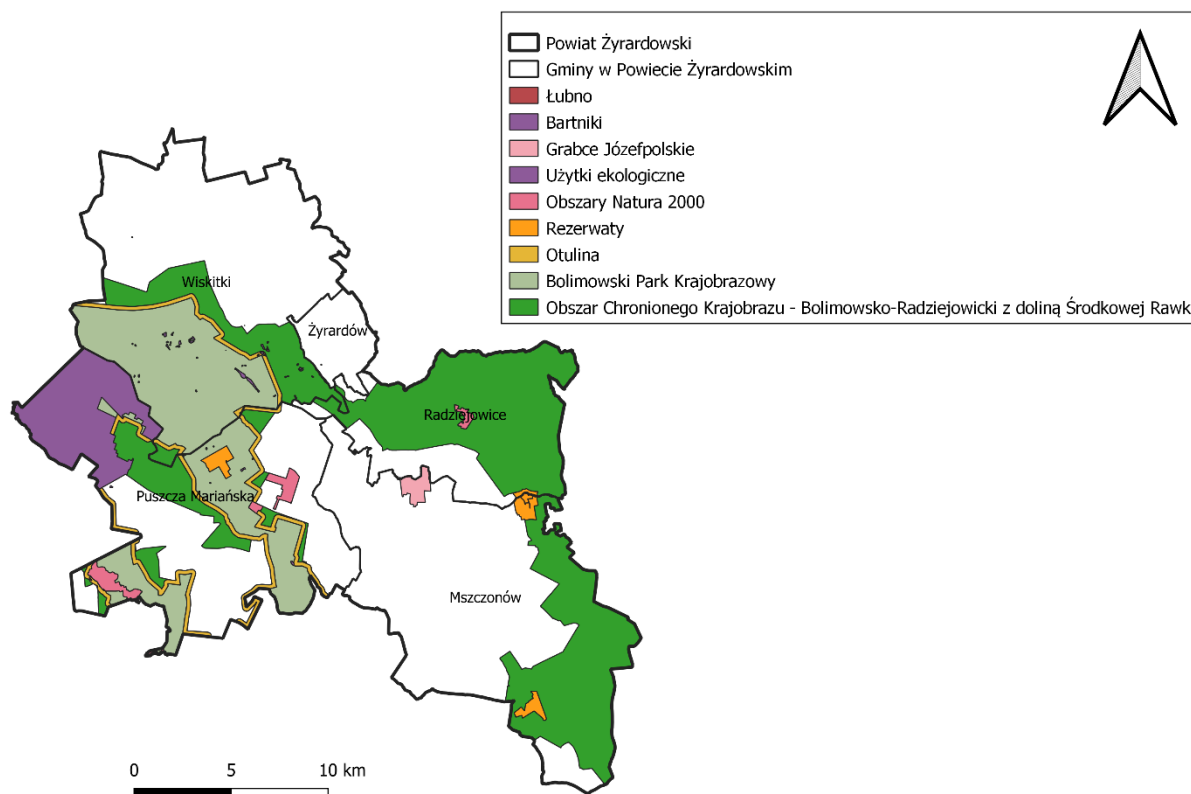
Mała retencja polega na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymanie lub spowolnienie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Głównym celem jest zatrzymanie wód opadowych i roztopowych w miejscu, w którym powstają. Hamuje również spływ powierzchniowy.

Retencja wody ma wpływ także na funkcjonowanie całego środowiska. Zmniejsza ilość ścieków, poprawia mikroklimat miasta oraz obniża koszty utrzymania zieleni. Umożliwia również znaczne ograniczenie strat zasobów tak cennej wody słodkiej.

Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.)

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków – w miejscowości Bartniki oraz Grabce Józefpolskie. Na terenie miejscowości Grabce Józefpolskie nie jest zlokalizowany żaden obszar chroniony, natomiast na terenie Bartników wyróżnia się OchK, Park Krajobrazowy oraz Obszar Natura 2000. Ze względu na to, że OchK oraz Park Krajobrazowy obejmują cały obszar miejscowości, to oczyszczalnia ścieków znajduje się na terenie tych obszarów.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Rycina 20. Miejscowości, na których terenie znajdują się oczyszczalnie ścieków oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Modernizacja oczyszczalni może obejmować np. budowę wielofunkcyjnego reaktora, remont zbiorników i budynków. W trakcie realizacji może występować oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, jednak jest to oddziaływanie chwilowe. W celu minimalizacji oddziaływania należy prowadzić prace zgodnie z planem i obowiązującymi przepisami. Przeprowadzenie tej inwestycji pozwoli na efektywniejsze oczyszczanie ścieków doprowadzanych do obiektu. W trakcie eksploatacji zdecydowanie zakończone działania będą wpływać pozytywnie na środowisko naturalne.

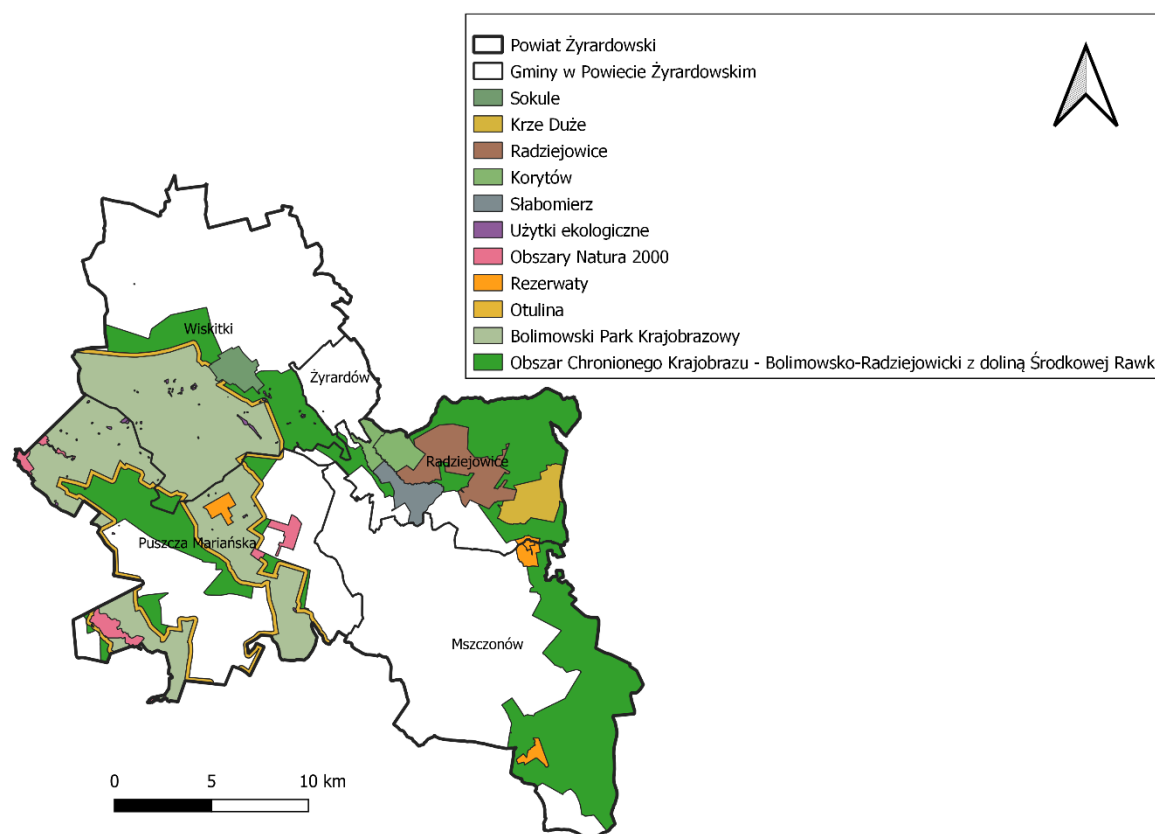
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.)

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajduje się 6 stacji uzdatniania wody.

- SUW w Sokule,
- SUW Mokra,
- SUW Krze, nr ew. dz. 155/4, 155/2, ul. Południowa 5, Krze Duże,
- SUW Radziejowice, nr ew. dz. 96/2, ul. Główna 16, Radziejowice,
- SUW Korytów, nr ew. dz. 443/4, 444/4, ul. Familijna 3, Korytów,
- SUW Słabomierz, nr ew. dz. 92/2, ul. Prywatna 4, Słabomierz.

Większość SUW znajduje się na OchK, z tego powodu działania prowadzone w trakcie modernizacji będą wpływać na ten obszar.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Rycina 21. Miejscowości, na których terenie znajdują się SUW oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Modernizacja systemu polega zazwyczaj na wymianie jego poszczególnych elementów, uzupełnieniu systemu, rozbudowie lub wprowadzeniu nowej technologii. Dzięki temu zwiększamy niezawodność pracy stacji, zapewniamy odpowiednie parametry uzdatnionej wody, a także optymalizujemy koszty produkcji. Z tego powodu prace będą wpływać wyłącznie na etapie realizacji przedsięwzięcia. W celu minimalizacji oddziaływania należy prowadzić działania szybko oraz zgodnie z obowiązującymi projektami.

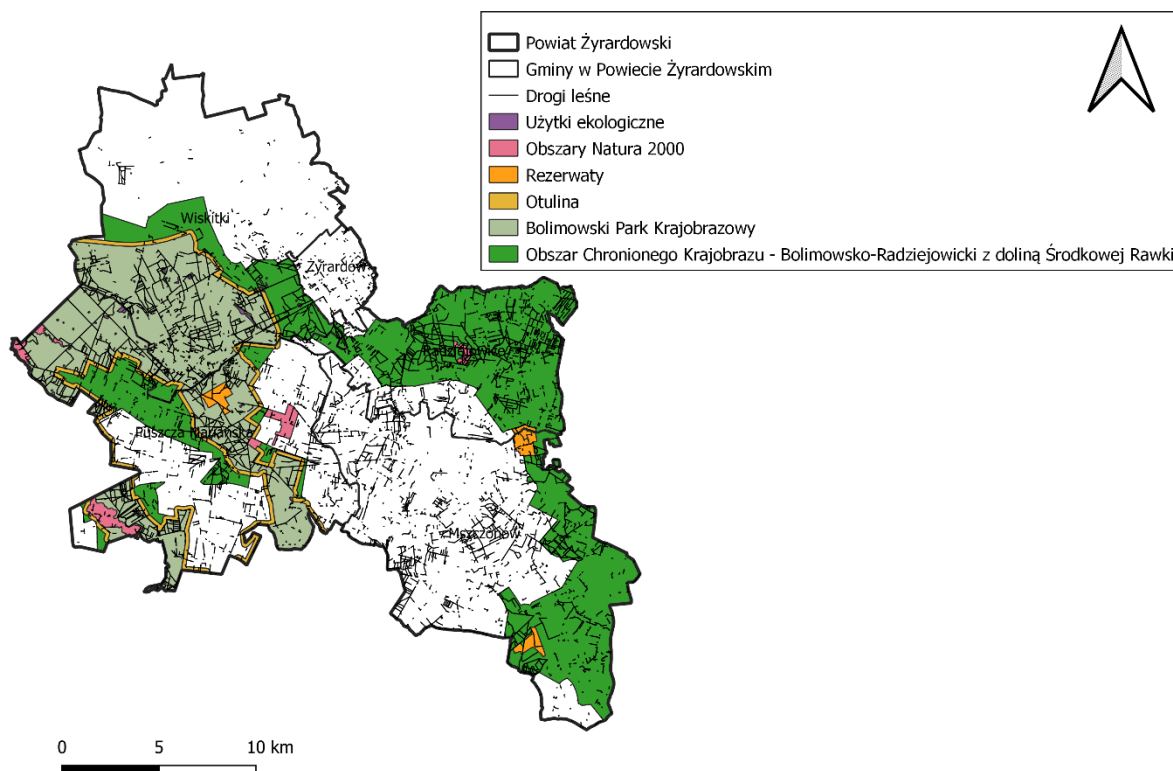
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.) oraz rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.)

Lokalizacja tych działań nie jest określona. Z tego powodu można przyjąć, że będą obejmować obszary chronione (Park Krajobrazowy, OchK oraz obszary Natura 2000). Oddziaływanie na te komponenty, będzie chwilowe i związane z etapem budowy (np. emisja spalin z maszyn, hałasu i wibracji). Działania minimalizujące oddziaływanie negatywne to np. prowadzenie działań budowlanych innowacyjnymi metodami zapobiegającymi zanieczyszczeniu wód oraz odpowiednie zabezpieczenie terenów budowlanych. Podłączenie domostwa do sieci kanalizacyjnej chroni wody gruntowe i rzeki, przed infiltracją zanieczyszczeń z nieszczelnych przydomowych szamb. Skanalizowanie zakończy problemy związane z przepełnianiem się szamba, podnosząc komfort ograniczając odór.

Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.)

Można wnioskować, że modernizacja dróg będzie obejmować tereny leśne. Obszary Natura 2000, OchK oraz Park Krajobrazowy obejmują głównie lasy oraz łąki, na których sieć dróg jest nisko rozwinięta.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Rycina 22. Drogi leśne oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

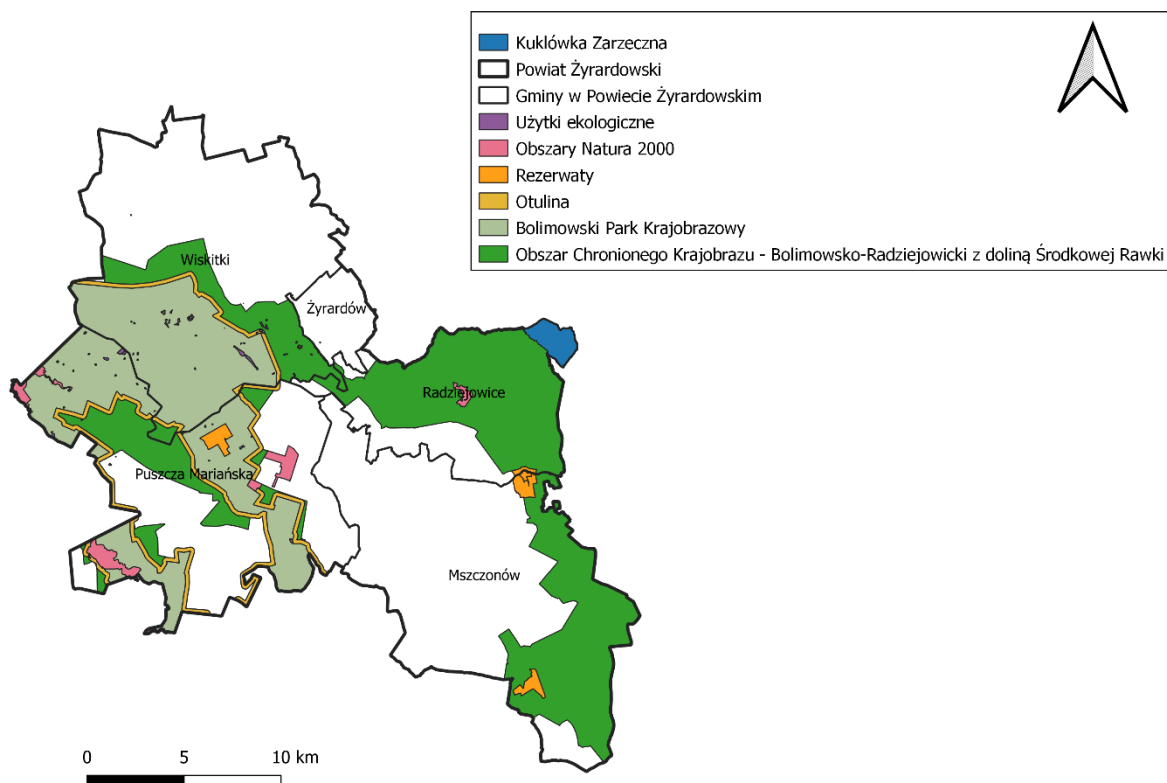
Negatywny wpływ będzie związany z emitowanymi spalinami, wibracjami i hałasem oraz możliwym naruszeniem roślinności. Wpływ ten można minimalizować poprzez prowadzenie działań zgodnie z obowiązującymi zasadami, unikając wycieków oraz zniszczeń roślinności.

Budowa dróg ułatwi poruszanie się pojazdów. Nowa nawierzchnia pozwala na zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń związanych z eksploatacją samochodu (obniżenie ścierania się opon, klocków hamulcowych). Dodatkowo w trakcie modernizacji dróg wykonuje się nowe odwodnienia, tym samym obniżając spływ zanieczyszczeń do gruntu. W celu minimalizacji oddziaływania należy stosować się do obowiązującego prawodawstwa, w trakcie realizacji wykonywać odwodnienia i unikać przecinania dróg migracji zwierząt.

Budowa budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kuklówce Zarzecznej (X.1.4.)

OSP w Kuklówce Zarzecznej znajduje się na terenie OchK, z tego powodu budowa strażnicy będzie miało wpływ na ten obszar.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Rycina 23. Kuklówka Zarzeczna oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Wykonanie tego zadania wiąże się z oddziaływaniem podczas realizacji. Wpływ będzie związany głównie z pracami budowlanymi podczas, których emituje się hałas i pyły. Aby zminimalizować oddziaływanie należy przede wszystkim wykonywać wszelkie prace zgodnie z obowiązującym prawem, prowadzić działania z wyłączeniem pory nocnej.

5.1 Oddziaływanie na Park Krajobrazowy

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego występuje Bolimowski Park Krajobrazowy. Dla tego obszaru obowiązuje plan ochrony wyznaczony w Rozporządzenie Nr 4/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Określa się następujące cele ochrony przyrody Parku:

- 1) cele ochrony zasobów abiotycznych i ekosystemów wodnych:
 - a. podnoszenie odporności ekosystemów wód powierzchniowych na degradację, w tym pogarszanie się cech ilościowych i jakościowych zasobów wód powierzchniowych oraz modyfikację naturalnych procesów kształtujących ilość i jakość tych zasobów,
 - b. podnoszenie odporności na degradację ekosystemów, w obrębie których zachodzą procesy kształtowania się cech ilościowych i jakościowych zasobów wód podziemnych Parku,
 - c. przeciwdziałanie czynnikom i procesom powodującym degradację wód powierzchniowych i podziemnych,
 - d. zwiększenie odporności gleb na degradację oraz przeciwdziałanie czynnikom i procesom degradacji, w tym erozji i zanieczyszczeniu gleb,
 - e. zachowanie zróżnicowania form rzeźby oraz procesów warunkujących ich istnienie,
 - f. ochrona ekosystemów wodnych przed negatywnymi skutkami oddziaływań zewnętrznych;

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- 2) cele ochrony siedlisk przyrodniczych, w tym zbiorowisk roślinnych:
 - a. utrzymanie dotychczasowej różnorodności siedlisk przyrodniczych,
 - b. utrzymanie mozaikowego układu siedlisk przyrodniczych,
 - c. zachowanie zwartych kompleksów Puszczy Bolimowskiej z mozaiką zbiorowisk leśnych, w tym borów, borów mieszanych, dąbrów świetlistych, grądów, łęgów i olsów, stanowiących ostoje chronionych i zagrożonych gatunków roślin, porostów i grzybów wielkoowocnikowych,
 - d. zachowanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych doliny rzeki Rawki, a w szczególności jej naturalnego, meandrującego koryta wraz z kompleksem przestrzennym zbiorowisk roślinnych, reprezentujących pełną skalę wilgotnościową siedlisk występujących w dolinach rzek nizinnych oraz zapewnienie jej trwałego funkcjonowania jako korytarza ekologicznego,
 - e. zachowanie, poprawa stanu oraz przywracanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych śródleśnych polan, stanowiących ostoje chronionych i zagrożonych gatunków roślin oraz zbiorowisk roślinnych;
- 3) cele ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
 - a. utrzymanie różnorodności rodzimych gatunków na ich naturalnych i półnaturalnych stanowiskach, w typowych dla nich fitocenozach,
 - b. zapewnienie warunków do wzrostu liczebności populacji chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków,
 - c. zwiększanie liczby potencjalnych mikrosiedlisk roślin zarodnikowych i grzybów,
 - d. utrzymanie i kształtowanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków,
 - e. utrzymanie lub wznowienie uprawy tradycyjnych odmian roślin użytkowych,
 - f. wykorzystanie walorów szaty roślinnej do celów dydaktycznych, edukacyjnych, naukowych oraz promocji Parku;
- 4) cele ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
 - a. zachowanie możliwie najwyższej różnorodności gatunkowej zgrupowań zwierząt w miejscach ich występowania, w tym w szczególności gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych,
 - b. zapobieganie ubożeniu i niekorzystnym przekształceniom zgrupowań zwierząt,
 - c. utrzymanie populacji poszczególnych gatunków zwierząt, zwłaszcza chronionych, zagrożonych i rzadkich, na poziomie liczebności umożliwiającym ich przetrwanie oraz niedopuszczenie do negatywnych skutków rozmnażania w pokrewieństwie,
 - d. umożliwienie kontaktu pomiędzy metapopulacjami poszczególnych gatunków, warunkującego zachowanie różnorodności biologicznej na poziomie gatunku,
 - e. kontrola i ograniczanie liczebności gatunków introdukowanych, obcych oraz inwazyjnych zagrożających gatunkom rodzimym,
 - f. utrzymanie lub wznowienie hodowli rodzimych ras zwierząt gospodarskich;
- 5) cele ochrony krajobrazu:
 - a. zachowanie i kształtowanie regionalnych cech fizjonomii krajobrazu związanych z dotychczasowymi sposobami gospodarowania,
 - b. ochrona wyróżniających się wizualnie form geomorfologicznych,
 - c. przywracanie, w miarę możliwości, obszarom o krajobrazie negatywnie przekształconym, ich potencjalnych wartości krajobrazowych i przyrodniczych,
 - d. kształtowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej zapewniającej:
 - rozmieszczenie funkcji terenu w sposób niepowodujący obniżenia lub utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz niekolidujący wzajemnie ze sobą,
 - optymalizację układu osadniczego oraz ograniczanie rozpraszania zabudowy,
 - przeciwdziałanie wprowadzaniu antropogenicznych elementów dysharmonizujących krajobraz,
 - zachowanie wnętrza, punktów widokowych i dominant o szczególnych wartościach krajobrazowych, zarówno w krajobrazie zbliżonym do naturalnego, jak i w krajobrazie kulturowym;
- 6) cele ochrony wartości kulturowych:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- a. wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem,
- b. rewitalizacja i rewitalizacja przekształconych lub częściowo zniszczonych elementów dziedzictwa kulturowego,
- c. ochrona i utrwalanie tożsamości kulturowej, a zwłaszcza:
 - organizacji przestrzennej historycznych struktur osadniczych oraz swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
 - odtwarzanie i ożywianie lokalnych tradycji.

Zgodnie z Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego leżącego częściowo w granicach województwa mazowieckiego w parku zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu np. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.),
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośliskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej jezior, rzeki Rawki i zbiorników retencyjnych utworzonych na tej rzece oraz w pasie o szerokości 50 m od pozostałych rzek i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Ze względu na położenie i charakter terenu zajętego przez Bolimowski Park Krajobrazowy nie przewiduje się powstania negatywnego, znaczącego oddziaływania na ww. formę ochrony przyrody.

Wszelkie działania podejmowane w zakresie realizacji celów będą zdecydowanie pozytywnie, lecz w większości pośrednio wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarze Parku objętych projektem. Istnieje możliwość zarówno pozytywnego, jak i negatywnego oddziaływania w przypadku działań:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.1.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.);

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Budowa zbiornika retencyjnego ma na celu przede wszystkim ochronę przeciwpowodziową oraz irygację pól. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przede wszystkim służy ograniczeniu zanieczyszczenia gleb oraz wód ściekami. Z tego powodu chwilowe zmiany stosunków wodnych powstające w trakcie budowy sieci nie wpłyną negatywnie na środowisko. Żadne z planowanych zadań nie łamie zakazów wyznaczonych w Rozporządzeniu.

Można stwierdzić, że oddziaływanie wywołane prowadzeniem poszczególnych zadań będą wpływać na Bolimowski Park Krajobrazowy wyłącznie w fazie realizacji inwestycji. Dodatkowo, oddziaływanie będą nieznaczające i odczuwalne w trakcie budowy (poruszanie się samochodów, hałas maszyn budowlanych). W trakcie budowy może pojawić się nadmierna emisja hałasu, zwiększone zapylenie i powstawanie odpadów budowlanych bądź rozbiórkowych. Będą to jednak niedogodności związane jedynie z fazą realizacji inwestycji, co oznacza, że charakter oddziaływania będzie chwilowy i ustanie w momencie zakończenia prac. Podczas prowadzenia prac może dojść do niekontrolowanych wycieków smarów i paliw z maszyn budowlanych, które mogą zanieczyścić wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne. Aby zminimalizować ryzyko powstania negatywnych oddziaływań pochodzących z budowy i modernizacji różnych obiektów należy zastosować działania minimalizujące, dostosowane do charakteru planowanej i realizowanej inwestycji. W trakcie montażu i serwisów, w celu minimalizacji ewentualnych negatywnych skutków należy zachować środki ostrożności obejmujące np. wykorzystanie nowoczesnego sprzętu, zabezpieczenie terenu oraz odpowiednie przeszkolenie pracowników.

Dla zadania wskazanego w Programie, którego realizacja może wiązać się z powstaniem chwilowych, nieznacznych, negatywnych oddziaływań zaproponowano szereg działań minimalizujących te oddziaływania:

- wyposażenie systemu podczyszczania spływów odprowadzanych do wód w separatory substancji ropopochodnych w miejscach szczególnie wrażliwych;
- właściwą eksploatację, stałą kontrolę, bieżące czyszczenie i konserwację oraz ewentualne naprawy urządzeń systemów;
- zastosowanie odpowiedniej technologii robót (w celu ograniczenia oddziaływań na etapie realizacji);
- w miarę możliwości dążenie do jak najszybszego zabezpieczenia podłoża gruntowego i środowiska wodnego na etapie budowy (wykonanie drenaży, piaskowników, oczyszczalników, np.);
- realizację nasadzeń zieleni;
- szybką stabilizację biologiczną lub techniczną nowo utworzonych skarp w rejonie inwestycji w celu zabezpieczenia przed sufozją;
- dążenie do wyznaczenia terenu pod okresową bazę materiałowo – sprzętową poza obszarami Natura 2000 oraz obszarami cechującymi się płytkim występowaniem wód gruntowych w dobrze przepuszczalnych utworach, obszarami znajdującymi się w pobliżu cieków oraz systemów melioracyjnych oraz terenami, w pobliżu których występują skrzyżowania z ciekami powierzchniowymi.

Pozytywne oddziaływanie wynikające z realizacji zaplanowanych zadań będzie długoterminowe i stałe. Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji zadań określonych jako pozytywnie wpływające na Bolimowski Park Krajobrazowy to:

- przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych – zastąpionych technologią OZE,
- wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Powiatu,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń, związane z budową nowych nawierzchni drogowych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań związanych z rozbudową, modernizacją i eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- rozwój i utrzymanie terenów zielonych i leśnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Podsumowując wykonaną analizę, stwierdzono, iż planowane inwestycje na terenie Powiatu Żyrardowskiego będą w sposób pozytywny, długofalowy, pośredni lub bezpośredni oddziaływać na przedmioty ochrony, integralność i połączenia z innymi obszarami.

5.2 Oddziaływanie na Rezerwaty

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego występuje 5 rezerwatów przyrody: Grądy Osuchowskie, Puszcza Mariańska, Rawka, Dąbrowa Radziejowska i Stawy Gnojna im. Rodziny Bieleckich.

Rezerwat Rewka został utworzony 01.01.1984 roku. Dla obszaru nie zostały wyznaczone zadania ochronne.

Rezerwat Grądy Osuchowskie został utworzony 11.01.1982 roku. Dla obszaru zostały wyznaczone zadania ochronne Zarządzeniem nr 35 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Grądy Osuchowskie”.

Tabela 45 Rodzaj zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Grądy Osuchowskie

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych
1.	Monitoring siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych obszaru rezerwatu wraz z inwentaryzacją zasobów przyrodniczych.

Źródło: Zarządzenia Nr 35 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022r.

Rezerwat Puszcza Mariańska został utworzony 01.06.1983 roku. Dla obszaru zostały wyznaczone zadania ochronne Zarządzeniem nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Puszcza Mariańska.

Tabela 46 Rodzaj zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Puszcza Mariańska

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych
1.	Stabilizacja drzewostanów – zadania ochronne o charakterze trzebieży ukierunkowane na wspomaganie naturalnych procesów regeneracji drzewostanów wzbogacenie ich składu gatunkowego, struktury pionowej i poziomej oraz dostosowanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych, obejmujące usuwanie indywidualnie wybranych drzew z pozostawieniem drzew martwych i dziuplastych.
2.	Eliminacja gatunków – zadanie ochronne, w ramach którego można usuwać występujące drzewostanie gatunki obce.
3.	Zadanie ochronne, w ramach którego można z miejsc nagromadzenia duże ilości drzew usuniętych w ramach eliminacji zagrożenia zdrowia, życia i mienia ludzi, wywieźć do 75% miąższości wyciętych drzew.

Źródło: Zarządzeniem nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Puszcza Mariańska

Rezerwat Dąbrowa Radziejowska został utworzony 01.08.1984 roku. Dla obszaru zostały wyznaczone zadania ochronne Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 września 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowa Radziejowska.

Tabela 47 Cel działań ochronnych dla rezerwatu przyrody Dąbrowa Radziejowska

Lp.	Cel działań ochronnych
1.	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 1,6 ha oraz stopniowe zwiększenie jego udziału do 20 ha (stan niezadowolający – U1 i stopniowa poprawa do stanu właściwego – FV)
2.	Utrzymanie udziału procentowego siedliska na powierzchni badawczej minimum na poziomie < 50% (stan zły – U2).
3.	Utrzymanie występowania gatunków charakterystycznych minimum na poziomie < 10 %. Brak gatunków charakterystycznych dla Molinion (stan niezadowolający – U1).

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Cel działań ochronnych
4.	Utrzymanie braku dominacji gatunków ograniczających rozwój gatunków ciepłolubnych (stan niezadowolający – U1).
5.	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych w runie i podszybie (stan właściwy – FV).
6.	Utrzymanie braku występowania rodzimych gatunków ekspansywnych roślin zielnych (stan właściwy – FV).
7.	Utrzymanie występowania gatunków ciepłolubnych na poziomie > 20% (stan właściwy – FV).
8.	Utrzymanie występowania leżącego martwego drewna do 5% zasobności drzewostanu (stan właściwy – FV).
9.	Utrzymanie występowania drzewostanu powyżej 50 lat (stan właściwy – FV).
10.	Poprawa parametru poprzez występowanie zwarcia podszytu na poziomie 20-50 % (stan niezadowolający – U1).
11.	Utrzymanie zwarcia koron drzew na poziomie maksymalnie ≥70%, jedna warstwa drzew (stan niezadowolający – U1).
12.	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w drzewostanie (stan właściwy – FV).
13.	Utrzymanie warunków do naturalnego odnowienia dębu, umiarkowany dział gatunków grądowych (stan niezadowolający – U1).
14.	Utrzymanie braku obecności nasadzeń drzew (stan właściwy – FV).
15.	Utrzymanie braku śladów zniszczenia runa i gleby (stan właściwy – FV).
16.	Utrzymanie braku śladów zniszczenia drzewostanów (stan właściwy – FV).

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 września 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowa Radziejowska

Rezerwat Stawy Gnojna im. Rodziny Bieleckich został utworzony 31.03.1984 roku. Dla obszaru zostały wyznaczone zadania ochronne Zarządzeniem nr 3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 04 marca 2021 r. ws ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Stawy Gnojna.

Tabela 48 Rodzaj zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Stawy Gnojna

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych
1.	Utrzymanie stawów
2.	Zarybianie
3.	Wykaszanie
4.	Remonty i konserwacja grobli
5.	Remonty i konserwacja mnichów stawowych

Źródło: Zarządzeniem nr 3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 04 marca 2021 r. ws ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Stawy Gnojna

Ze względu na położenie i charakter terenu zajętego przez rezerwat nie przewiduje się powstania negatywnego, znaczącego oddziaływania na ww. formy ochrony przyrody.

Wszelkie działania podejmowane w zakresie realizacji celów będą zdecydowanie pozytywnie, lecz w większości pośrednio wpływać na stan siedlisk i gatunków w rezerwach objętych projektem. Istnieje możliwość zarówno pozytywnego, jak i negatywnego oddziaływania w przypadku działań:

- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Zadania związane z budową oraz modernizacją sieci dróg leśnych wiążą się z wpływem na rezerwat znajdujące się na terenie Powiatu Żyrardowskiego. Zagrożenia jakie mogą wystąpić (zgodnie z Identyfikacją zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących podmiotami ochrony pochodzącą z Zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla omawianych Rezerwatów) podczas realizacji zadań to:

- Uszkodzenie gleby drzew i naturalnego odnowienia w efekcie odciągania w głąb drzewostanów drzew usuniętych w ramach eliminacji zagrożenia zdrowia, życia i mienia ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Działania minimalizujące jakie można zaproponować w celu zmniejszenia oddziaływania w.w. zadania na rezerwaty to:

- Realizacja zadań z wykluczeniem miesięcy występowania okresów lęgowych zwierząt,
- W trakcie budowy dróg może nastąpić wyłącznie tymczasowe obniżenie poziomu wód gruntowych. Nie wiąże się ono z długotrwałym wpływem na zwierzęta,
- Ograniczenie budowy rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach jeziornych i rzecznych,
- Projektowanie dróg z dala od miejsc występowania lęgów zwierząt,
- Omijanie ścieżek migracji zwierząt.

Dodatkowo, oddziaływanie będą nieznaczące i odczuwalne w trakcie budowy (poruszanie się samochodów, hałas maszyn budowlanych) oraz w fazie eksploatacji (ryzyko wycieku i zanieczyszczeń). W trakcie budowy może pojawić się nadmierna emisja hałasu, zwiększone zapylenie i powstawanie odpadów budowlanych bądź rozbiórkowych. Będą to jednak niedogodności związane jedynie z fazą realizacji inwestycji, co oznacza, że charakter oddziaływania będzie chwilowy i ustanie w momencie zakończenia prac. Dodatkowo podczas prowadzenia prac może dojść do niekontrolowanych wycieków smarów i paliw z maszyn budowlanych, które mogą zanieczyścić wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne. Aby zminimalizować ryzyko powstania negatywnych oddziaływań pochodzących z budowy i modernizacji różnych obiektów należy zastosować działania minimalizujące, dostosowane do charakteru planowanej i realizowanej inwestycji. W trakcie montażu i serwisów, w celu minimalizacji ewentualnych negatywnych skutków należy zachować środki ostrożności obejmujące np. wykorzystanie nowoczesnego sprzętu, zabezpieczenie terenu oraz odpowiednie przeszkolenie pracowników.

Dla zadania wskazanego w Projekcie, którego realizacja może wiązać się z powstaniem chwilowych, nieznacznych, negatywnych oddziaływań zaproponowano dodatkowo szereg działań minimalizujących te oddziaływania:

- wyposażenie systemu podczyszczania spływów odprowadzanych do wód w separatory substancji ropopochodnych w miejscach szczególnie wrażliwych;
- właściwą eksploatację, stałą kontrolę, bieżące czyszczenie i konserwację oraz ewentualne naprawy urządzeń systemów;
- zastosowanie odpowiedniej technologii robót (w celu ograniczenia oddziaływań na etapie realizacji);
- w miarę możliwości dążenie do jak najszybszego zabezpieczenia podłoża gruntowego i środowiska wodnego na etapie budowy (wykonanie drenaży, piaskowników, oczyszczalników, np.);
- realizację nasadzeń zieleni;
- szybką stabilizację biologiczną lub techniczną nowo utworzonych skarp w rejonie inwestycji w celu zabezpieczenia przed sufozją;
- dążenie do wyznaczenia terenu pod okresową bazę materiałowo – sprzętową poza obszarami Natura 2000 oraz obszarami cechującymi się płytkim występowaniem wód gruntowych w dobrze przepuszczalnych utworach, obszarami znajdującymi się w pobliżu cieków oraz systemów melioracyjnych oraz terenami, w pobliżu których występują skrzyżowania z ciekami powierzchniowymi.

Pozytywne oddziaływanie wynikające z realizacji zaplanowanych zadań będzie długoterminowe i stałe. Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji zadań określonych jako pozytywnie wpływające na Rezerwaty:

- przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych – zastąpionych technologią OZE,
- wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Powiatu,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń, związane z budową nowych nawierzchni drogowych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań związanych z rozbudową, modernizacją i eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- rozwój i utrzymanie terenów zielonych i leśnych.

Podsumowując wykonaną analizę, stwierdzono, iż planowane inwestycje na terenie Powiatu będą w sposób pozytywny, długofalowy, pośredni lub bezpośredni oddziaływać na przedmioty ochrony, integralność i połączenia z innymi obszarami.

5.3 Oddziaływanie na Użytki Ekologiczne

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajdują się osiemdziesiąt użytków ekologicznych.

Użytki ekologiczne zgodnie z np. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Zgodnie z np. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody w stosunku do użytków ekologicznych można wprowadzić następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa nie dotyczą:

1. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
2. realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
3. zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Żadne z prowadzonych przedsięwzięć nie będzie wpływać negatywnie na użytki ekologiczne występujące na terenie Powiatu Żyrardowskiego. Nie przewiduje się lokalizowania, któregokolwiek z planowanych działań na terenach użytków ekologicznych.

Realizacja zadań, które zostały wskazane jako pozytywnie oddziaływujące na użytki ekologiczne będą związane z:

- poprawą funkcjonowania ekosystemów oraz wzrostem różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszeniem presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcją emisji gazów cieplarnianych,
- redukcją emisji hałasu, w wyniku wymiany lub zastosowania nowoczesnych nawierzchni,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- redukcją spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie 114 odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- zmniejszeniem śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- zmniejszeniem zużycia zasobów naturalnych dzięki zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawą jakości wód powierzchniowych oraz zwiększeniem atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepszą jakością wody, ograniczeniem ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych – zastąpionych technologią OZE,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- zwiększenie się ilości lokum dla jeży i ptaków, tym samym wpływając pozytywnie na bioróżnorodność na chronionym obszarze,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci wodociągowe zapobiegają niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

5.4 Oddziaływanie na Obszary Natura 2000

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajdują się 4 obszary Natura 2000: Łąki Żukowskie, Dolina Rawki, Grabinka i Dąbrowa Radziejowska.

Dla obszaru Dąbrowa Radziejowska obowiązuje:

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dąbrowa Radziejowska (PLH140003).

Dla obszaru Natura 2000 Grabinka obowiązuje:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grabinka (PLH140044).

Dla Obszarów Natura 2000 Dąbrowa Radziejowska oraz Grabinka nie zostały wyznaczone działania ochronne.

Dla obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie obowiązuje:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie PLH140053.

Dla obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie, zostały wyznaczone cele działań ochronnych. W poniższej tabeli przedstawiono cele.

Tabela 49 Cele działań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	Zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 16 ha oraz poprawa jego stanu zachowania z U2 (stan zły) na U1 (stan niezadowolający).
2.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	Zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 24 ha oraz utrzymanie jego stanu zachowania minimum na obecnym poziomie (U1 – stan niezadowolający).
3.	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000.
4.	4038 Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
5.	6177 Modraszek telejus Maculinea (Phengaris) teleius	Uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000.
6.	6179 Modraszek nausitous Maculinea (Phengaris) nausitous	Uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie PLH140053

Dla obszaru Dolina Rawki obowiązują:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 1 lipca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki, zostały wyznaczone cele działań ochronnych. W poniższej tabeli przedstawiono cele.

Tabela 50 Cele działań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Doliny Rawki

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion	1. Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie U1 poprzez ograniczenie antropopresji. 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
2.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością Chenopodion rubri p.p. i Bidention p.p.	Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie U1 poprzez ograniczenie antropopresji.
3.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	Nie określono celów działań ochronnych z powodu konieczności weryfikacji Standardowego Formularza Danych (SDF) w zakresie nadanych siedlisku ocen reprezentatywności, powierzchni ogólnej, stanu zachowania oraz oceny ogólnej.
4.	6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	1. Zachowanie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie FV. 2. Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska na poziomie około 30 ha. 3. Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie U1 poprzez ograniczenie antropopresji na ich powierzchni.
5.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	1. Zachowanie właściwego stanu ochrony (FV) poprzez kontynuację dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów. 2. Powiększenie obecnej powierzchni siedliska. 3. Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie U1 poprzez ekstensyfikację użytkowania. 4. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
6.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria – Caricetea)	Nie określono celów działań ochronnych z powodu konieczności weryfikacji Standardowego Formularza Danych (SDF) w zakresie nadanych siedlisku ocen reprezentatywności, powierzchni ogólnej, stanu zachowania oraz oceny ogólnej.
7.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio –	1. Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie U1 poprzez sukcesywne zwiększanie ilości martwego drewna w dnie lasu. 2. Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska na poziomie około 13 ha.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
	Carpinetum, Tilio – Carpinetum)	3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
8.	91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugoSphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Nie określono celów działań ochronnych z powodu konieczności weryfikacji Standardowego Formularza Danych (SDF) w zakresie nadanych siedlisku ocen reprezentatywności, powierzchni ogólnej, stanu zachowania oraz oceny ogólnej
9.	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe	1. Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska o statusie U1 poprzez renaturyzację płatów siedliska oraz usunięcie gatunków nierodzących, np.: klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> . 2. Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska i sukcesywne jego powiększenie. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
10.	1617 starodub tåkowy <i>Angelica palustris</i> (= <i>Ostericum palustre</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
11.	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV).
12.	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV).
13.	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
14.	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1. Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku (FV). 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane
15.	1096 minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	1. Poprawa złego stanu ochrony (U2) w kierunku stanu właściwego (FV), w tym przejściowe osiągnięcie stanu niezadowolającego (U1) poprzez: a) osiągnięcie właściwego stanu parametru siedliska gatunku, b) osiągnięcie stanu właściwego parametru względnej liczebności populacji ($>0,05 \text{ os/m}^2$), c) określenie stanu populacji gatunku poprzez wykonanie dokładnych badań, d) uzyskanie drożności koryta rzecznej – likwidacja barier migracyjnych (usuwanie progów lub budowa przepławek), e) redukcję stopnia eutrofizacji spowodowanej wpływem powierzchniowym. 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
16.	1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	1. Poprawa złego stanu ochrony (U2) w kierunku stanu właściwego (FV), w tym przejściowe osiągnięcie stanu niezadowolającego (U1) poprzez: a) osiągnięcie właściwego stanu parametru siedliska gatunku, b) osiągnięcie stanu właściwego parametru względnej liczebności populacji ($>0,01 \text{ os/m}^2$), c) określenie stanu populacji gatunku poprzez wykonanie dokładnych badań, d) uzyskanie drożności koryta rzecznej – likwidacja barier migracyjnych (usuwanie progów lub budowa przepławek). 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
17.	1149 koza <i>Cobitis taenia</i>	1. Przywrócenie właściwego stanu ochrony poprzez: a) osiągnięcie właściwego stanu parametru siedliska gatunku, b) osiągnięcie stanu właściwego (FV) parametru względnej liczebności populacji ($>0,01 \text{ os/m}^2$),

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
		c) określenie stanu populacji gatunku poprzez wykonanie dokładnych badań, d) uzyskanie drożności koryta rzecznego – likwidacja barier migracyjnych (usuwanie progów lub budowa przepławek). 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
18.	1163 głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	1. Poprawa złego stanu ochrony (U2) w kierunku stanu właściwego (FV), w tym przejściowe osiągnięcie stanu niezadowalającego (U1) poprzez: a) osiągnięcie właściwego stanu parametru siedliska gatunku, b) osiągnięcie stanu właściwego parametru względnej liczebności populacji ($>0,01$ os/m ²), c) określenie stanu populacji gatunku poprzez wykonanie dokładnych badań, d) uzyskanie drożności koryta rzecznego – likwidacja barier migracyjnych (usuwanie progów lub budowa przepławek). 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015

Ze względu na położenie i charakter terenu zajętego przez obszary Natura 2000 nie przewiduje się powstania negatywnego, znaczącego oddziaływania na ww. formy ochrony przyrody.

Wszelkie działania podejmowane w zakresie realizacji celów będą zdecydowanie pozytywnie, lecz w większości pośrednio wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Programu. Istnieje możliwość zarówno pozytywnego, jak i negatywnego oddziaływania w przypadku działań:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Zadanie związane z termomodernizacją (I.3.2.) wiąże się z wpływem na Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie Powiatu Żyrardowskiego. Zgodnie z Identyfikacją zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących podmiotami ochrony pochodzącą z Zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Łąki Żukowskie oraz Dolina Rawki termomodernizacja budynków użyteczności publicznej nie stanowi zagrożenia dla omawianych obszarów.

Zadania związane z budową oraz modernizacją sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej (V.1.4; V.1.6.) wiąże się z podobnym wpływem na Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie Powiatu Żyrardowskiego. Zagrożenia jakie mogą wystąpić (zgodnie z Identyfikacją zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących podmiotami ochrony pochodzącą z Zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Łąki Żukowskie oraz Dolina Rawki) podczas realizacji zadań to:

- spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.

Działania minimalizujące jakie można zaproponować w celu zmniejszenia oddziaływania w.w. zadań na obszary Natura 2000 to:

- W trakcie budowy sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej może nastąpić wyłącznie tymczasowe obniżenie poziomu wód gruntowych. Nie wiąże się ono z długotrwałym wpływem na zwierzęta.

Zadania związane z budową oraz modernizacją sieci drogowej (II.1.5.; II.1.6.; IX.1.4.) wiąże się z podobnym wpływem na Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie Powiatu Żyrardowskiego. Zagrożenia jakie mogą wystąpić (zgodnie z Identyfikacją zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

siedlisk będących podmiotami ochrony pochodzącą z Zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Łąki Żukowskie oraz Dolina Rawki) podczas realizacji zadań to:

- spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych,
- Pojazdy poruszające się po drogach przecinających dolinę i biegnących wzdłuż niej zabijają zwierzęta wybierające się na żer lub podejmujące dyspersję poza dolinę Rawki.

Działania minimalizujące jakie można zaproponować w celu zmniejszenia oddziaływania w.w. zadań na obszary Natura 2000 to:

- Realizacja zadań z wykluczeniem miesięcy występowania okresów lęgowych zwierząt,
- W trakcie budowy dróg może nastąpić wyłącznie tymczasowe obniżenie poziomu wód gruntowych. Nie wiąże się ono z długotrwałym wpływem na zwierzęta,
- Ograniczenie budowy rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach jeziornych i rzecznych,
- Projektowanie dróg z dala od miejsc występowania lęgów zwierząt,
- Omijanie ścieżek migracji zwierząt.

Zadanie związane z budową farm fotowoltaicznych (I.1.1.) wiąże się z podobnym wpływem na Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie Powiatu Żyrardowskiego. Zagrożenia jakie mogą wystąpić (zgodnie z Identyfikacją zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących podmiotami ochrony pochodzącą z Zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Łąki Żukowskie oraz Dolina Rawki) podczas realizacji zadań to:

- Pojazdy poruszające się po drogach przecinających dolinę i biegnących wzdłuż niej zabijają zwierzęta wybierające się na żer lub podejmujące dyspersję poza dolinę Rawki.

Działania minimalizujące jakie można zaproponować w celu zmniejszenia oddziaływania w.w. zadań na obszary Natura 2000 to:

- Realizacja zadań z wykluczeniem miesięcy występowania okresów lęgowych zwierząt,
- W trakcie budowy sieci gazowej może nastąpić wyłącznie tymczasowe obniżenie poziomu wód gruntowych. Nie wiąże się ono z długotrwałym wpływem na zwierzęta.
- Omijanie ścieżek migracji zwierząt.

Dodatkowo, oddziaływanie będą nieznaczące i odczuwalne w trakcie budowy (poruszanie się samochodów, hałas maszyn budowlanych) oraz w fazie eksploatacji (ryzyko wycieku i zanieczyszczeń). W trakcie budowy może pojawić się nadmierna emisja hałasu, zwiększone zapylenie i powstawanie odpadów budowlanych bądź rozbiórkowych. Będą to jednak niedogodności związane jedynie z fazą realizacji inwestycji, co oznacza, że charakter oddziaływania będzie chwilowy i ustanie w momencie zakończenia prac. Dodatkowo podczas prowadzenia prac może dojść do niekontrolowanych wycieków smarów i paliw z maszyn budowlanych, które mogą zanieczyścić wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne. Aby zminimalizować ryzyko powstania negatywnych oddziaływań pochodzących z budowy i modernizacji różnych obiektów należy zastosować działania minimalizujące, dostosowane do charakteru planowanej i realizowanej inwestycji. W trakcie montażu i serwisów, w celu minimalizacji ewentualnych negatywnych skutków należy zachować środki ostrożności obejmujące np. wykorzystanie nowoczesnego sprzętu, zabezpieczenie terenu oraz odpowiednie przeszkolenie pracowników.

Dla zadania wskazanego w Programie, którego realizacja może wiązać się z powstaniem chwilowych, nieznacznych, negatywnych oddziaływań zaproponowano szereg działań minimalizujących te oddziaływania:

- wyposażenie systemu podczyszczania spływów odprowadzanych do wód w separatory substancji ropopochodnych w miejscach szczególnie wrażliwych;
- właściwą eksploatację, stałą kontrolę, bieżące czyszczenie i konserwację oraz ewentualne naprawy urządzeń systemów;
- zastosowanie odpowiedniej technologii robót (w celu ograniczenia oddziaływań na etapie realizacji);
- w miarę możliwości dążenie do jak najszybszego zabezpieczenia podłoża gruntowego i środowiska wodnego na etapie budowy (wykonanie drenaży, piaskowników, oczyszczalników, np.);
- realizację nasadzeń zieleni;

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- szybką stabilizację biologiczną lub techniczną nowo utworzonych skarp w rejonie inwestycji w celu zabezpieczenia przed sufozją;
- dążenie do wyznaczenia terenu pod okresową bazę materiałowo – sprzętową poza obszarami Natura 2000 oraz obszarami cechującymi się płytkim występowaniem wód gruntowych w dobrze przepuszczalnych utworach, obszarami znajdującymi się w pobliżu cieków oraz systemów melioracyjnych oraz terenami, w pobliżu których występują skrzyżowania z ciekami powierzchniowymi.

Pozytywne oddziaływanie wynikające z realizacji zaplanowanych zadań będzie długoterminowe i stałe. Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji zadań określonych jako pozytywnie wpływające na obszary Natura 2000 to:

- przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych – zastąpionych technologią OZE,
- wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Powiatu,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń, związane z budową nowych nawierzchni drogowych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań związanych z rozbudową, modernizacją i eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- rozwój i utrzymanie terenów zielonych i leśnych.

Podsumowując wykonaną analizę, stwierdzono, iż planowane inwestycje na terenie Powiatu Żyrardowskiego będą w sposób pozytywny, długofalowy, pośredni lub bezpośredni oddziaływać na przedmioty ochrony, integralność i połączenia z innymi obszarami.

5.5 Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajdują się jeden OchK. Obszar Chronionego Krajobrazu zajmując dużą część powierzchni Powiatu. Oznacza to, że duża część prowadzone działania inwestycyjnie mogą na niego wpływać. Większość zaplanowanych zadań będzie miało pozytywny wpływ na ten obszar. A pozostałe inwestycje będą wpływać w sposób negatywny w fazie realizacji, a następnie oddziaływanie to będzie pozytywne.

Na terenie OchK zgodnie z Rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie Bolimowsko – Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu roku o ochronie przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 poz 1094 ze zm.);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 50m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Poniżej wymieniono zadania, których realizacja może wiązać się z powstaniem negatywnych, chwilowych i nieznacznych oddziaływań:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kuklówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa i modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Omawiane zadania będą wpływać na zakres ochrony czynnej ekosystemów. Przede wszystkim działania związane z podwyższeniem świadomości społeczeństwa. Mieszkańcy posiadający większą wiedzę, nie będą niszczyć środowiska naturalnego oraz będą chronić gatunki chronione występujące na terenie Powiatu. W żadnym z zadań nie planuje się niszczenia korytarzy ekologicznych, śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych oraz lasów.

Wyznaczone zakazy nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego. Przez takie działania rozumie się inwestycje o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym oraz krajowym. Prawie wszystkie zadania zaplanowane w Programie stanowią inwestycje publiczne wpływające na rozwój regionu. Z tego powodu, zakazy wyznaczone w ustawie nie obejmują większości działań zawartych w Programie.

Zadania związane z termomodernizacją (I.2.1.; I.3.2.) wiążą się z podobnym wpływem na OchK. W trakcie realizacji inwestycji mogą występować naruszenia powierzchni gleby, emisja pyłów i spalin samochodowych, hałas, płoszenie zwierząt oraz ewentualna wycinka drzew. Zadania te będą pozytywnie wpływać w etapie eksploatacji. Poprawią walory estetyczne panujące na terenie Powiatu oraz pozwolą na rozwój społeczeństwa, tym samym pomogą w zwiększeniu świadomości mieszkańców.

Program inwestycyjny w infrastrukturę wodnokanalizacyjną (V.1.4.; V.1.6.; V.1.7.) wiąże się z negatywnym oddziaływaniem na etapie realizacji. Może występować zmiana stosunków wodnych w otoczeniu, a w trakcie budowy oddziaływanie będzie związane głównie z robotami ziemnymi oraz poruszaniem się pojazdów budowlanych. Pozytywny wpływ związany z kanalizacją i wodociągiem, zdecydowanie przeważa nad oddziaływaniem w trakcie budowy, które jest chwilowe i odwracalne. W odpowiednio wykonanej infrastrukturze wodnokanalizacyjnej, w odróżnieniu od zbiorników bezodpływowych, ścieki nie są przetrzymywane i w bezpieczny dla środowiska sposób trafiają do oczyszczalni. Dodatkowo stanowi dostęp do bezpiecznego źródła wód dla mieszkańców.

Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.) ma na celu przede wszystkim ochronę przeciwpowodziową oraz irygację pól. W trakcie budowy łączy się z oddziaływaniem związanym z pracami ziemnymi, jednak oddziaływanie będzie jedynie chwilowe.

Inwestycja w infrastrukturę drogową – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg i chodników, ścieżek rowerowych (II.1.4.; II.1.5.; II.1.6.) oddziałuje na OchK w zależności od konkretnych działań:

- Budowa dróg, chodników i ścieżek wiąże się z oddziaływaniem w trakcie realizacji – poruszanie się pojazdów budowlanych, ewentualny wyciek paliw z maszyn, hałas generowany przez sprzęt

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

budowlany i utrudnianie ruchu drogowego. W trakcie eksploatacji będzie występował hałas (poruszanie się pojazdów), emisja pyłów i zanieczyszczeń oraz zwiększenie śmiertelności zwierząt (przećcinanie ścieżek migracyjnych).

- Rozbudowa i modernizacja dróg, chodników i ścieżek będzie wpływać na obszar, w trakcie etapu realizacji. Będzie to oddziaływanie chwilowe i odwracalne. Oddziaływania będą dotyczyć, wyłącznie poruszania się pojazdów budowy, ewentualnych wycieków z maszyn budowlanych oraz utrudnieniem w ruchu.

Powstanie nowych oraz modernizacja istniejących dróg wiąże się z pozytywnym wpływem w trakcie eksploatacji. Nowa nawierzchnia, ułatwia poruszanie się pojazdów co może wiązać się z obniżeniem emisji pyłów i zanieczyszczeń. W trakcie budowy nowych dróg oraz modernizacji istniejących buduje się nowe odwodnienia, które pozwalają na bezpieczny spływ wód.

Realizacja inwestycji powinna natomiast obejmować działania minimalizujące negatywne oddziaływanie. Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na Obszary Chronionego Krajobrazu należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z cennymi obiektami geologicznymi i krajobrazowymi,
- wyznaczać i rozbudowywać korytarze ekologiczne na omawianym obszarze,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- zraszać materiały pyłące,
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- zminimalizować ilości drzew i krzewów koniecznych do wycinki, a następnie uwzględnić nowe nasadzenia,
- stosować „czasowe” przejścia dla zwierząt na etapie budowy,
- tworzyć siedliska zastępcze np. budki dla ptaków, na czas trwania inwestycji,
- uwzględniać ochronę wartości przyrodniczych przy planowaniu inwestycji,
- dostosować termin przeprowadzania prac do okresów lęgowych ptaków oraz rozrodu,
- ograniczyć do minimum strefę bezpośredniej ingerencji,
- materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego, tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych temu regionowi,
- stosować zbiorniki podczyszczające wody spływające z dróg.

Realizacja ww. zadań została wskazana jako charakteryzująca się zarówno pozytywnym jak i negatywnym oddziaływaniem na Obszar Chronionego Krajobrazu, ponieważ wszystkie inwestycje będą na etapie wykonawczym wiązały się z niedogodnościami takimi jak:

- płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji, wynikające z nadmiernej emisji hałasu,
- nadmierna emisja pyłu pochodząca z prac prowadzonych podczas budowy,
- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla gatunków wodnych bytujących w pobliżu,
- zwiększona śmiertelność małych zwierząt, ginących dla placu budowy,
- usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji,
- ograniczenie powierzchni gleb w związku z modernizacją sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz SUW – powierzchnia ziemi jako siedlisko życia niektórych gatunków.

Jednakże wszystkie opisane wyżej negatywne oddziaływanie będą jedynie przejściowe tzn. krótkoterminowe, wynikające z prowadzonych prac. Eksploatacja inwestycji będzie związana z powstaniem długofalowego, pozytywnego oddziaływania na Obszar Chronionego Krajobrazu. Uporządkowanie stanu gospodarki wodno-

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

ściekowej, zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego oraz ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych to cele, które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji opisanych inwestycji, a ich skutkiem będzie poprawa stanu siedlisk.

Realizacja zadań, które zostały wskazane jako pozytywnie oddziaływujące na Obszar Chronionego Krajobrazu będą związane z:

- poprawą funkcjonowania ekosystemów oraz wzrostem różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszeniem presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcją emisji gazów cieplarnianych,
- redukcją emisji hałasu, w wyniku wymiany lub zastosowania nowoczesnych nawierzchni,
- redukcją spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie 122dwodni przy nowych lub modernizowanych drogach,
- zmniejszeniem śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- zmniejszeniem zużycia zasobów naturalnych dzięki zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawą jakości wód powierzchniowych oraz zwiększeniem atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepszą jakością wody, ograniczeniem ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych – zastąpionych technologią OZE,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- zwiększenie się ilości lokum dla jeży i ptaków, tym samym wpływając pozytywnie na bioróżnorodność na chronionym obszarze,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci wodociągowe zapobiegają niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

5.6 Oddziaływanie na pomniki przyrody

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na pomnik przyrody:

- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Wykorzystanie ciężkiego sprzętu budowlanego może przyczynić się powstania nadmiernej emisji pyłu, co wpłynie negatywnie na jakość powietrza. Jednakże należy również zauważyć, iż dęby szypułkowe, będące żywioną częścią pomników przyrody w Powiecie Żyrardowskim, są gatunkami odpornymi na wszelakie zanieczyszczenia powietrza. Nasadzenia tymi właśnie gatunkami są stosowane na terenach przemysłowych, co świadczy o wysokiej odporności na uszkodzenia spowodowane zanieczyszczeniami powietrza.

W trakcie inwestycji w gospodarkę wodno-ściekową oraz budowy dróg leśnych możliwy jest negatywny wpływ na pomniki przyrody w trakcie realizacji zadań. Oddziaływanie to będzie chwilowe i nie będzie dłużej wpływać na pomniki. Aby uniknąć zniszczenia należy odpowiednio projektować inwestycje w sposób unikający lokalizację pomników przyrody.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na pomnik przyrody to:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- lepszą jakością wody, ograniczeniem ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- redukcja spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci kanalizacyjne czy wodociągowe zapobiegą niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na pomniki przyrody należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z cennymi obiektami geologicznymi i krajo-
brazowymi,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabu-
dowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- zraszać materiały pyłące,
- zminimalizować ilości drzew i krzewów koniecznych do wycinki, a następnie uwzględnić nowe nasadze-
nia,
- uwzględniać ochronę wartości przyrodniczych przy planowaniu inwestycji,
- ograniczyć do minimum strefę bezpośredniej ingerencji,
- materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego,
tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych temu regionów,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowo – kanalizacyjne,
aby zminimalizować konieczność naruszania powierzchni ziemi i wycinki drzew oraz krzewów,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających
przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleby.

5.7 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta, a wśród nich można wymienić:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzew-
czych (I.3.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km
ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kukłówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.);
- Budowa budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kuklówce Zarzecznej (X.1.4.).

Możliwe oddziaływania negatywne na różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, a przede wszystkim z modernizacjami dróg na terenie Powiatu, inwestycję w gospodarkę wodnokanalizacyjną oraz budowy/rozbudowy obiektów. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów zielonych, na których mogłyby bytować rośliny i zwierzęta (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac. Oddziaływania potencjalnie negatywne będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również przebiegu dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytyczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu gatunków zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu.

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji, wynikające z nadmiernej emisji hałasu,
- nadmierna emisja pyłu pochodząca z prac prowadzonych podczas budowy,
- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla gatunków wodnych bytujących w pobliżu,
- zniszczenia siedlisk lub stanowisk gatunków, w wyniku realizowania budowy nowych odcinków dróg,
- duża śmiertelność szczególnie małych ssaków, płazów i gadów na placach budowy,
- likwidacja i fragmentacja ekosystemów wskutek rozbudowy sieci drogowej,
- zwiększone prawdopodobieństwo wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych, które stanowią zagrożenie dla lokalnych siedlisk,
- duże fragmenty lasów, które są wycinane przed rozpoczęciem realizacji inwestycji drogowych, powodują iż obrzeża lasów tracą swój mikroklimat przez co bardziej narażone są na działania wiatru lub rozprzestrzenianie się ognia,
- wycięcie krzewów lub drzew znajdujących się na obszarze przewidzianych inwestycji, zmniejszy dostępność pokarmową zwierzętom roślinożernym, a w przypadku ptaków doprowadzi do zniszczenia ich naturalnych siedlisk,
- nowe ciągi dróg w miejscach wcześniej nie uczęszczanych mogą powodować występowanie wypadków z udziałem zwierząt właśnie w tych miejscach,
- emisja spalin samochodowych, która pojawi się w miejscu nowo powstałych ciągów dróg będzie negatywnie wpływała na rośliny szczególnie wrażliwe,
- niekorzystne działanie emitowanych pyłów na przeprowadzaną przez rośliny fotosyntezę, pośrednio ograniczy efektywność produkcji roślinnej,
- pogorszenie jakości plonów w wyniku zanieczyszczenia gleby metalicznymi pyłami będzie kolejnym negatywnym skutkiem rozbudowy sieci dróg,
- ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową kanalizacji i wodociągu – powierzchnia ziemi jako siedlisko życia niektórych gatunków.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji zadań określonych jako pozytywnie wpływające na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta to:

- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane spalaniem paliw nieekologicznych,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- redukcja emisji hałasu, w wyniku wymiany lub zastosowania „cichych nawierzchni”,
- redukcja spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- zmniejszenie śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych dzięki zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepsza jakość wody, ograniczenie ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci kanalizacyjne zapobiegą niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z cennymi obiektami geologicznymi i krajobrazowymi,
- uwzględniać połączenia ekologiczne w polityce przestrzennej, w tym wyłączyć z zabudowy korytarze ekologiczne,
- wyznaczać i rozbudowywać korytarze ekologiczne na omawianym obszarze,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- zraszać materiały pyłące,
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- zminimalizować ilości drzew i krzewów koniecznych do wycinki, a następnie uwzględnić nowe nasadzenia,
- stosować „czasowe” przejścia dla zwierząt na etapie budowy,
- tworzyć siedliska zastępcze np. budki dla ptaków, na czas trwania inwestycji,
- prowadzić szczegółowe inwentaryzacje budynków, które mają być poddane termomodernizacji (stropy, podbitki dachowe),
- uwzględniać ochronę wartości przyrodniczych przy planowaniu inwestycji,
- dostosować termin przeprowadzania prac do okresów lęgowych ptaków oraz rozrodu,
- ograniczyć do minimum strefę bezpośredniej ingerencji,
- materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego, tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych temu regionowi,
- stosować zbiorniki podczyszczające wody spływające z dróg,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- dostosować zakres prac do wymogów ochrony przyrody – szczególnie w odniesieniu do ekosystemów wodnych, wykorzystując możliwość przeprowadzenia konsultacji przyrodniczych oraz przez zachowanie zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną,
- prowadzić prace poza sezonem lęgowym ptaków, tarłem ryb, a także migracjami zwierząt,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowo – kanalizacyjne, aby zminimalizować konieczność naruszania powierzchni ziemi i wycinki drzew oraz krzewów,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleby.

5.8 Oddziaływanie na ludzi

Wraz ze wzrostem presji na środowisko, pojawiają się również negatywne oddziaływanie na ludzi. W przypadku realizacji analizowanego Programu negatywne oddziaływanie będą miały charakter przejściowy i lokalny, a związane będą głównie z emisją zanieczyszczeń pyłowych na etapie realizacji inwestycji i ponadnormatywnym hałasem generowanym przez maszyny budowlane. Dodatkowo, źródłem hałasu, który może negatywnie oddziaływać na ludzi jest emisja z transportu. Negatywny wpływ na mieszkańców mogą również powodować utrudnienia związane ze zmianą organizacji ruchu. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi oraz ich zdrowie i bezpieczeństwo.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na ludzi, a wśród nich można wymienić:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kukłówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa i modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.);
- Budowa budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kukłowie Zarzecznej (X.1.4.).

Wszystkie wymienione zadania będą oddziaływać negatywnie na ludzi w etapie realizacji tych zadań, będą to oddziaływanie chwilowe i odwracalne. Powstający hałas, zapylenie, przerwy w dostawie wody oraz utrudnienie ruchu ustaną po zakończeniu inwestycji.

Prawdopodobne negatywne oddziaływanie, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- wzrost zapylenia oraz podwyższone stężenie zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w maszynach budowlanych i pojazdach
- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla ujęć wód dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia,
- emisja spalin samochodowych, która pojawi się w miejscu nowo powstałych ciągów dróg będzie negatywnie wpływać na zdrowie ludzi,
- nadmierna emisja hałasu wywołana prowadzonymi pracami, jak również pochodząca z nowych odcinków dróg,
- konieczność czasowego wyłączenia modernizowanych dróg z użytku – zmiana organizacji ruchu,
- utrudnienia w ruchu drogowym związane z budową i rozbudową sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków,
- czasowe przerwy w dostawie wody, wynikające z prowadzonych prac na sieci wod.-kan.,
- odczuwanie wibracji pochodzących od ciężkiego sprzętu budowlanego,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- utrata wartości obiektów zlokalizowanych w pobliżu zrealizowanych przedsięwzięć.

POŚ zakłada rozwój dążący do podniesienia jakości życia mieszkańców poprzez poprawę stanu środowiska. Z tego powodu, pozytywne oddziaływania na zdrowie i życie jego mieszkańców są prognozowane we wszystkich działaniach. Przede wszystkim będą one związane z zwiększeniem świadomości. Działania te prowadzą do pozytywnego wpływu na ludzi i środowisko. Poprawa w zakresie głównych komponentów środowiska pozwoli na poprawę standardu życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie). Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo planowane termomodernizacje wpłyną pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców. Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki wodno – ściekowej. Istotny pozytywny wpływ zarówno na jakość życia mieszkańców oraz jakość wód podziemnych w tym przeznaczonych do spożycia będą miały inwestycje związane z rozbudową infrastruktury dotyczącej odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na ludzi to:

- poprawa stanu technicznego dróg pozwoli upłynnić ruch, co będzie pozytywnie oddziaływało na klimat akustyczny, a tym samym na zdrowie człowieka,
- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepsza jakość wody, ograniczenie ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia,
- zmodernizowane odcinki dróg pozwolą odciążyć trasy charakteryzujące się wzmożonym ruchem, co będzie w sposób pozytywny oddziaływało na zdrowie ludzi (poprzez zmniejszenie liczby wypadków),
- zmniejszenie zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego,
- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek poprawy jakości powietrza atmosferycznego,
- wzrost efektywności zarządzania środowiskiem,
- poprawa stanu zdrowia dzięki ograniczeniu hałasu związanego z transportem,
- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami i azbestem,
- poprawa świadomości ekologicznej.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na ludzi należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z obiektami mieszkalnymi,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód, powietrza, gleb,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowe – kanalizacyjne, aby zminimalizować niegodności związane z prowadzonymi pracami,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleby,
- właściwie oznakować miejsca prowadzenia robót.

5.9 Oddziaływanie na wody

Negatywne oddziaływania jakie mogą się pojawić w związku z realizacją niektórych zadań, będą polegały na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji). Oddziaływania negatywne na wody związane będą głównie z planowanymi inwestycjami takimi jak modernizacje i przebudowy dróg. Na etapie budowy dochodzi do odwodnienia terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zamianą stosunków wodnych. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się zanieczyszczenia pochodzące z placów budowy, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg, zanieczyszczenia (głównie związki soli stosowane do zimowego utrzymania dróg) przedostają się do wód, podczas infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest stosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych i innych substancji niekorzystnych dla środowiska przyrodniczego. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe. Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji infrastrukturalnych, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokal i krótkotrwały.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na wody, a wśród nich można wymienić:

- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kuklówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa zbiornika retencyjnego na działkach o nr ew. 340, 343/2 w miejscowości Łubno (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Inwestycje polegające na budowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych oraz inwestycja w infrastrukturę drogową mogą mieć na etapie ich realizacji potencjalny negatywny wpływ na środowisko wód podziemnych. Oddziaływania związane będą z prowadzeniem prac odwodnieniowych płytkich poziomów wody gruntowej w rejonie inwestycji. Zasięg ewentualnych oddziaływań będzie uzależniony głównie od lokalnych warunków gruntowo-wodnych, głębokości posadowienia instalacji, a także czasu realizacji inwestycji. Aby uniknąć negatywnego oddziaływania należy zakresy robót odwadniających dostosować do rzeczywistych warunków gruntowo – wodnych w trakcie wykonywania robót. Natomiast na etapie eksploatacji, bezpośrednie oddziaływanie na stan środowiska, może wystąpić w sytuacjach awaryjnych. Mogą być one związane z wyciekami do gruntu przez nie szczelności systemu kanalizacyjnego powstałe w wyniku uszkodzeń mechanicznych, błędów wykonawczych lub zużycia technicznego materiałów. Zjawiska te nie powinny stanowić istotnego ryzyka ekologicznego z uwagi na incydentalny charakter, aczkolwiek ostatecznie będzie to zależać od charakteru i rozmiaru zjawiska.

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- wzrost zapylenia oraz podwyższone stężenie zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w maszynach budowlanych i pojazdach,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych,
- pogorszenie warunków tlenowych wody w rejonie prowadzonych prac,
- okresowo wzrosnąć może ilość zawiesin oraz substancji biogennej oraz materii organicznej,
- mętność i spadek przejrzystości,
- obniżenia poziomu wód na skutek odwodnienia wykopów, jak i zanieczyszczenia wód na skutek spływów wód zanieczyszczonych, zawierających wyerodowane gleby, jak też zanieczyszczenia budowlane,
- niewłaściwe zagospodarowanie odpadów i powstających osadów ściekowych,
- niewłaściwie zorganizowana gospodarka paliwami i smarami tworząca możliwości ich przedostania się do wód podziemnych,
- pośrednio poprzez wpływ emisji gazowej pochodzącej ze spalania paliw z transportu (zanieczyszczenia powietrza sprzyjają powstawaniu kwaśnych deszczy, które prowadzą do zakwaszania wód powierzchniowych),
- prowadzone wykopy lub przecięcia naturalnych spływów wód powierzchniowych mogą doprowadzić do zmiany infiltracji wód oraz stref zasilania zbiorników wód podziemnych.

Część zadań zaplanowane w ramach Programu jest ukierunkowana pośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych. Bezpośrednio największe korzyści dla stanu wód powierzchniowych przyniesie realizacja działań polegających na uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania wpływające na minimalizację zanieczyszczeń powietrza. Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej Powiatu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, co za tym idzie poprawa stanu jakości powietrza wpływa na poprawę stanu jakości wody.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na wody to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepsza jakość wody, ograniczenie ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody,
- poprawa bezpieczeństwa na terenach zalewowych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- minimalizacja spływów z dróg, poprzez wykonanie nowych odwodnień przy trasach,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań związanych z rozbudową, modernizacją i eksploatacją sieci wodociągowej,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej,
- wszystkie działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej, pośrednio, wpłyną pozytywnie na wody poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym na ograniczenie zużycia zasobów wodnych przez energetykę do celów chłodzenia.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na wody należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących ze strefami ochronnymi bezpośrednich ujęć wody,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpłyłowe (np. zraszania),
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- prowadzić prace poza sezonem tarła ryb,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowe – kanalizacyjne, aby zminimalizować ryzyko naruszenia warstw wodonośnych,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód,
- dostosować zakres prac do wymogów ochrony przyrody – szczególnie w odniesieniu do ekosystemów wodnych, wykorzystując możliwość przeprowadzenia konsultacji przyrodniczych oraz przez zachowanie zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną,
- substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo – magazynowych,
- zwiększenie bezpieczeństwa przy przeładunku niebezpiecznych substancji płynnych przez zastosowanie zapór przeciwwzrostowych,
- wykonać zabezpieczenia zbiorników na paliwo i terenu dystrybucji paliw,
- stosować pogłębiarki ssące z mechanicznym lub hydraulicznym odspajaniem urobku,
- na etapie projektu budowlanego wykonać symulację określającą rzeczywistą miąższość czwartorzędowego poziomu wodonośnego, zmienność litologiczną, a także uwzględniać okresowe zmniejszenie zasilania warstwy wodonośnej i eksploatację najbliższych ujęć wody podziemnej.

Ujęcia wód podziemnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego należy chronić w oparciu o przepisy Prawa wodnego, które stanowi, że w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane:

1. strefy ochronne ujęć wody;
2. obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Strefę ochronną ujęcia wody stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej. Dopuszcza się ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony pośredniej ujęć wód należy:

1. odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
2. zagospodarować teren zielenią;
3. odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
4. ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

1. wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
2. rolnicze wykorzystanie ścieków;
3. przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych;
4. stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
5. budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych;
6. wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych;

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

7. lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
8. lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;
9. lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
10. mycie pojazdów mechanicznych;
11. urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk;
12. lokalizowanie nowych ujęć wody;
13. lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Z uwagi, że teren Powiatu Żyrardowskiego w części położony jest na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy pamiętać aby zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być stosowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich stosowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na powodzie oraz zalewanie wodami opadowymi.

W celu zachowania dobrego stanu/potencjału ekologicznego obszaru zlewni i jednolitych części wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych realizacja zadań uwzględnionych w Programie, przyczyni się do zmniejszenia ilości ścieków odprowadzanych bezpośrednio do środowiska gruntowo-wodnego poprzez wprowadzenie zasad uzbrojenia terenu Powiatu w sieć wodociągowo-kanalizacyjną. Realizacja Programu nie będzie miała negatywnego wpływu na jednolite części wód oraz nie będzie wpływała na pogorszenie stanu tych wód.

5.10 Oddziaływanie na powietrze i klimat

Oddziaływania negatywne ma powietrze i klimat, które mogą powstać będą miały charakter przejściowy i będą związane z realizacją planowanych inwestycji. Źródłem negatywnego oddziaływania mogą być głównie modernizacje, budowy oraz eksploatacja inwestycji drogowych. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały – ustanie w momencie zakończenia robót budowlanych.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na powietrze i klimat, a wśród nich można wymienić:

- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kuklówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Wszelkie działania inwestycyjne będą miały wpływ na powietrze, w trakcie realizacji. Będą emitowane zanieczyszczone pyły oraz spaliny. Oddziaływanie to będzie chwilowe i odwracalne. Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- emisja zanieczyszczeń powietrza z wykorzystywanego sprzętu, w tym emisja ze spalania paliw kopalnych w silnikach maszyn budowlanych,
- zapylenie wynikające z transportu materiałów oraz wykonywanych robót.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane jest przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacje.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na powietrze i klimat to:

- zmniejszenie wielkości emisji gazów i pyłów powstających podczas spalania paliw,
- poprawa jakości powietrza,
- zmniejszenie niskiej emisji poprzez zmianę systemów ogrzewania budynków,
- ograniczenie emisji w związku ze zmniejszeniem zapotrzebowania na energię cieplną uzyskiwaną ze spalania paliw kopalnych dzięki zwiększeniu efektywności energetycznej i zastosowaniu alternatywnych źródeł ciepła,
- poprawa jakości środowiska w związku z ograniczeniem emisji szkodliwych substancji,
- poprawa jakości powietrza wskutek nowych nasadzeń,
- zachowanie i zwiększenie warunków oczyszczania powietrza, w szczególności absorpcji CO₂,
- zmniejszeniu ulegną zapotrzebowanie na energię użytkową, końcową i nieodnawialną energię pierwotną,
- w przypadku przebudowy dróg, powiązanej z modernizacją nawierzchni, może nastąpić zmniejszenie ilości pyłu wprowadzanego do powietrza,
- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane spalaniem paliw nieekologicznych,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcja emisji gazów cieplarnianych.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na powietrze i klimat należy:

- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- czyszczenie kół pojazdów przez wyjazd z placu budowy na drogę w celu ograniczenia wtórnego unosu,
- zarządzać terenami zielonymi wzdłuż dróg transportu kołowego, w tym stosować pasy zieleni izolacyjnej z wykorzystaniem gatunków zimozielonych,
- chronić zieleń szczególnie miejską,
- wybierać rozwiązania niskoemisyjne np. w zakresie transportu,
- stosować najlepsze dostępne technologie BAT w odniesieniu do realizowanych projektów, a szczególnie w zakresie źródeł energii dla ciepłownictwa (w tym na biomasę i kogeneracyjnych),
- minimalizować emisję zanieczyszczeń na etapie realizacji prac budowlanych poprzez ekonomiczne użytkowanie pojazdów i maszyn: wyłączanie silników podczas załadunku i rozładunku materiałów oraz innych przerw w pracy,
- zakładać pasy zieleni izolacyjnej,
- prowadzić drogi na estakadach, wiaduktach, wysokich nasypach, co wpływa korzystnie na przewietrzanie terenów sąsiadujących z drogą.

5.11 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Oddziaływania negatywne na powierzchnię ziemi związane z realizacją zadań w zakresie infrastruktury wystąpią na etapie realizacji i w wyniku bezpośredniego przekształcania powierzchni ziemi, w tym zwłaszcza gleb

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

i rzeźby terenu. Związane będzie przede wszystkim niezbędnymi pracami ziemnymi na etapie budowy, gdzie prawidłowe działania minimalizujące powinny ograniczyć potencjalny negatywny wpływ. Charakter oddziaływania będzie krótkotrwały. Dotyczyć będą głównie terenów zurbanizowanych, a ich wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi przewiduje się jako potencjalnie mały. Wyjątkiem mogą być przedsięwzięcia obejmujące tereny przyrodnicze lub położone w ich bliskim sąsiedztwie, wówczas istotne będą działania minimalizujące ich wpływ na naturalną rzeźbę i glebę jak ograniczanie powierzchni zabudowy. Istotne będzie również zapobieganie ewentualnym zdarzeniom, zarówno na etapie budowy jak i użytkowania wpływającym na jakość gleb, poprzez ograniczanie ryzyka ich zanieczyszczenia.

Potencjalnie negatywnego wpływu na zasoby powierzchni ziemi można spodziewać się w wyniku realizacji zadań uwzględniających działania inwestycyjne zmierzające do budowy obiektów i infrastruktury drogowej. Na etapie budowy wystąpi czasowa zmiana ukształtowania powierzchni terenu związana z naruszeniem powierzchni ziemi i powstawaniem odkładów ziemnych.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na powierzchnię ziemi, a wśród nich można wymienić:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Powiatu (I.1.1.);
- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność gmin (I.1.3.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kuklówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa i modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.);
- Budowa budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kuklówce Zarzecznej (X.1.4.).

Wszelkie działania inwestycyjne będą miały wpływ na powierzchnię ziemi, w przypadku nowych obiektów będzie to oddziaływanie stałe. Będą zajmować powierzchnię, ograniczając możliwość wzrostu roślinności. Sama rozbudowa/modernizacja będzie wpływać wyłącznie na etapie realizacji – chwilowe zajęcie przestrzeni przez maszyny budowlane. Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych,
- przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z realizacją planowanych inwestycji drogowych,
- przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową kanalizacji, wodociągu,
- zmiana struktury gruntów, erozja oraz przekształcanie sposobu użytkowania gruntów rolnych i leśnych,
- może wystąpić zanieczyszczenie powierzchni ziemi substancjami ropopochodnymi.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na powierzchnię ziemi to:

- poprawa jakości gleb wskutek zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza,
- zapobieganie negatywnym wpływom na powierzchnię ziemi, poprzez prowadzenie działań wspierających i edukacyjnych,
- modernizację dróg, jako sposób zwalczania niekorzystnych dla gleb spływów zanieczyszczeń pochodzących z transportu.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na powierzchnię ziemi należy:

- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z terenami rolnymi,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę gleb,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowe – kanalizacyjne, aby zminimalizować ryzyko naruszenia pokrywy glebowej,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do gleb,
- ograniczać do minimum strefy bezpośredniej ingerencji robót remontowo-budowlanych,
- minimalizować tereny przeznaczone dla obiektów zaplecza budowy i zabezpieczać powierzchnię składowe i postojowe przed awaryjnym wyciekiem paliwa i smarów,
- odpowiednio przygotować materiały neutralizujące na wypadek ewentualnych wycieków lub awarii zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji,
- odpowiednio przygotować szczelne miejsca do czasowego gromadzenia odpadów wytwarzanych w wyniku prac rozbiórkowych i podczas prac budowlanych,
- poruszać się maszynami budowlanymi i środkami transportowymi po ściśle wytyczonych drogach dojazdowych,
- odpowiednio składować grunty zanieczyszczone, warstwy ziemi i humusu,
- rekultywować miejsca zdegradowane w czasie prowadzonych robót,
- wykorzystać zabezpieczoną w czasie budowy wierzchnią warstwę gleby,
- stosować technologię ograniczającą zasięg prowadzonego odwodnienia roboczego,
- odpowiednie wyposażać drogi asfaltowe i betonowe oraz place w urządzenia do przechwytywania zanieczyszczeń ze spływów opadowych i wód roztopowych
- prowadzić utrzymanie dróg wodnych z uwzględnieniem zapobiegania i zwalczania zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

5.12 Oddziaływanie na krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz mogą mieć inwestycje drogowe, których lokalizacja została zaplanowana poza terenami miejskimi. Wynika to ze zmiany charakteru danego terenu w tym: z wycinką drzew czy wykonywaniem nasypów i wykopów, co powoduje ingerencję w naturalny charakter terenów otwartych. Zmiany są nieodwracalne i zmieniają krajobraz w znacznym stopniu.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na krajobraz, a wśród nich można wymienić:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Powiatu (I.1.1.);
- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność gmin (I.1.3.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 w zakresie budowy ścieżki pieszo – rowerowej na odcinku od km ok. 47+933 do km ok. 51+820, tj. odcinek od m. Kuklówka do m. Radziejowice (II.1.4.);
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa modernizacja dróg leśnych i pożarowych (IX.1.4.).

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych,
- usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji,
- powstawanie odpadów budowlanych,
- ogólna zmiana walorów krajobrazowych, zawierająca nowopowstałe budynki,
- zmiana walorów krajobrazowych wynikająca z montażu OZE.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na krajobraz to:

- poprawa warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji,
- zachowanie walorów krajobrazowych poprzez ich ochronę,
- po zakończeniu działań inwestycyjnych odpowiednie dopasowanie powstających obiektów do krajobrazu może wywrzeć na niego pozytywny wpływ,
- zapobieganie negatywnym zmianom krajobrazowym, poprzez prowadzenie działań wspierających i edukacyjnych,
- zwiększenie powierzchni zielonych terenów, dzięki bieżącym utrzymaniom i nowym nasadzeniom, Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na krajobraz należy:
- zarządzać terenami zielonymi wzdłuż dróg transportu kołowego, w tym stosować pasy zieleni izolacyjnej z wykorzystaniem gatunków zimozielonych,
- chronić zieleni, szczególnie miejską,
- uwzględniać w projekcie budowlanym efekt wizualnego odcięcia trasy komunikacyjnej/obiektu towarzyszącego od obiektów dóbr kultury przez zastosowanie osłon krajobrazowych w postaci skarp, wałów ziemnych lub zieleni izolacyjnej w celu ochrony wartości ekspozycyjnych,
- ze względu na ochronę krajobrazu przyrodniczego i kulturowego stosować jak najmniej ingerujące w otoczenie rozwiązania ochrony akustycznej,
- uregulować sposób postępowania z odpadami przed rozpoczęciem prac budowlanych,
- zapewniać możliwie najwyższy udział odpadów poddawanych odzyskowi w ogólnej ilości wytwarzanych odpadów oraz maksymalizację ilości odpadów poddawanych odzyskowi w miejscu powstania,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne.

5.13 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W trakcie realizacji inwestycji budowlanych i modernizacyjnych mogą wystąpić krótkoterminowe negatywne oddziaływania związane z możliwym wzrostem zapotrzebowania na surowce naturalne. Charakter tego typu oddziaływań wiąże się z etapem budowy i jest krótkoterminowy oraz przejściowy.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na zasoby naturalne to:

- poprawa jakości gleb wskutek zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza,
- zmniejszenie wydobycia paliw kopalnych dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na nie w efekcie termomodernizacji budynków,
- poprawa jakości środowiska i skuteczności jego ochrony,
- poprawa warunków dla rozwoju roślin,
- wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb,
- poprawa warunków bytowania zwierząt,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej złą gospodarką odpadami,
- ograniczenie negatywnego zanieczyszczenia powietrza dzięki zmniejszeniu emisji pochodzącej z transportu drogowego,
- poprawa jakości środowiska w związku z ograniczeniem emisji szkodliwych substancji,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

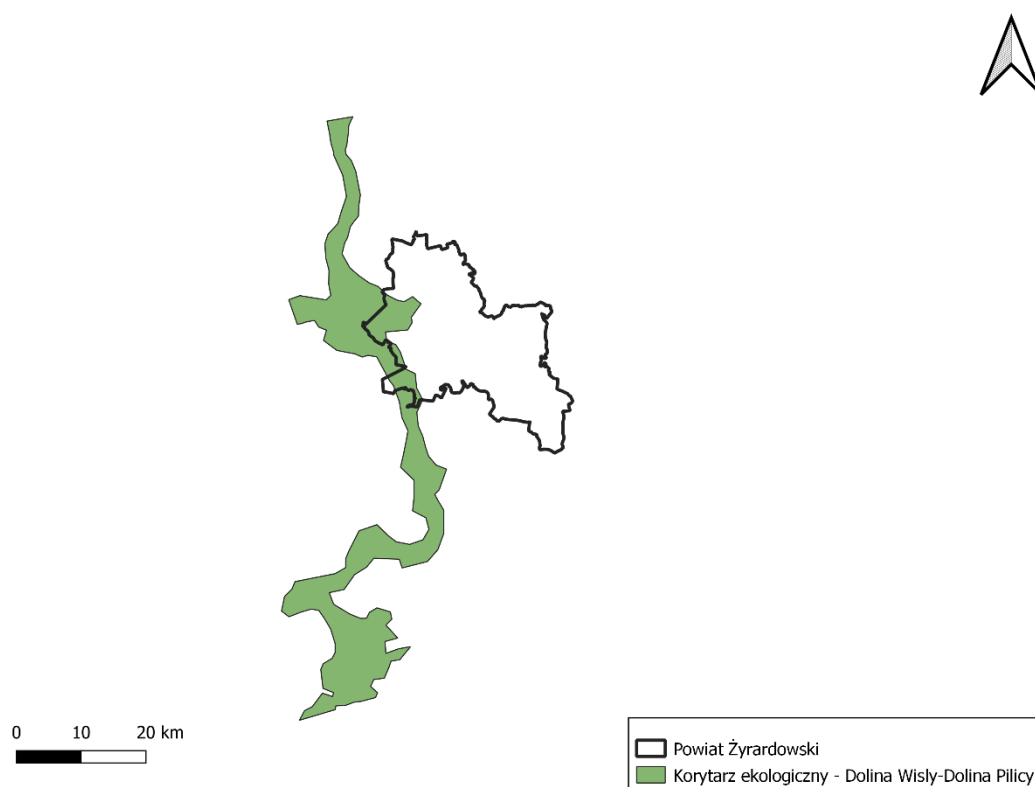
- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza, wód i gleb.

5.14 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania nie zidentyfikowano żadnych zadań w ramach Programu, które mogłyby negatywnie oddziaływać na zabytki i dobra materialne. Natomiast pozytywne, długofalowe, pośrednie i bezpośrednie oddziaływanie będzie wywierać duża część zaplanowanych działań. Będą one związane z planami zagospodarowania przestrzennego oraz zwiększoną świadomością społeczeństwa.

5.15 Oddziaływanie na korytarze ekologiczne

Przez obszar Powiatu Żyrardowskiego przebiega korytarz ekologiczny Dolina Wisły-Dolina Pilicy. Ryzyko powstania negatywnego oddziaływania związanego z planowanymi pracami w zakresie przebudowy dróg istnieje.

Rycina 24. Korytarz ekologiczny na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadanie, które może oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na korytarz ekologiczny:

- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Powyższe zadania mogą mieć wpływ na korytarze ekologiczne. Aby ograniczyć śmiertelność zwierząt na drogach stosuje się specjalne ogrodzenia ochronne. Ogrodzenie musi zostać odpowiednio dobrane do gatunków bytujących w pobliżu konkretnej drogi. Innym działaniem minimalizującym negatywne oddziaływanie dróg jest budowa przejść dla zwierząt, w miejscach gdzie miejsce ich migracji miałyby przebiegać w okolicach budowanych dróg.

Powszechnie stosowaną metodą minimalizacji negatywnego oddziaływania nowo powstających czy modernizowanych dróg na dziką faunę, będącą elementem korytarzy ekologicznych są przejścia dla zwierząt i mosty krajobrazowe. Przejścia dla zwierząt można podzielić na:

- przejścia po powierzchni drogi – czyli nieogrodzone fragmenty drogi,
- górne – w postaci mostów nad drogą,
- dolne – budowane pod drogą.

Dodatkowe metody zminimalizowania śmiertelności zwierząt przy ciągach dróg polegają na:

- zabezpieczeniu elementów odwodnienia, np. poprzez stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających,
- stosowaniu jak najmniej transparentnych ekranów akustycznych, co ograniczy kolizje z udziałem ptaków,
- właściwym zarządzaniu ruchem na drogach nie wyposażonych w ogrodzenia ochronne np. poprzez wprowadzenie ograniczenia prędkości,
- właściwym kształtowaniu otoczenia drogi: unikanie głębokich rowów, wysokich nasypów i gęstej roślinności wzdłuż tras,
- modyfikacji oświetlenia drogowego, wykorzystanie źródeł światła o możliwie najniższej emisji barw niebieskich i promieniowania UV.

Realizacja zadań, które zostały wskazane jako pozytywnie oddziałujące na korytarz ekologiczny będą związane z:

- zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej działań ekologicznych oraz migracji zwierząt,
- poprawa zagospodarowania przestrzennego terenów zielonych, wpływająca bezpośrednio na komfort poruszających się zwierząt,
- zmniejszeniem śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- lepszą jakością wody, ograniczeniem ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków.

6 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W poprzednim rozdziale zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Programu* jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów.

Należy również pamiętać o:

- ścisłym nadzorze merytorycznym nad prawidłową realizacją Projektu oraz systematycznym monitoringu stanu środowiska, o analizie wyników i podejmowaniu adekwatnych działań do otrzymanych wyników,
- egzekwowaniu i przestrzeganiu zapisów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych, regulaminów i przepisów prawnych,
- ścisłej współpracy z innymi instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (np. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzeniu szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacji ekologicznej społeczeństwa,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- wzmocnieniu funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach *Programu*, podczas realizacji których może pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie budowy, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znaczości poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Potencjalne negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz siedzib ludzkich,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Proponowane zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, zostały przedstawione poniżej.

1. Ludzie:

- oznakowanie obszarów prowadzenia prac budowlanych dla zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, maksymalne ograniczenie placu budowy,
- przestrzeganie przepisów BHP,
- stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego,
- ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez nie wywoływane,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

2. Zwierzęta:

- wykonanie inwentaryzacji budynków przed przystąpieniem do prac budowlanych pod kątem występowania ptaków oraz nietoperzy,
- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy i innych gatunków istotnych pod względem przyrodniczym,
- w trakcie prac modernizacyjnych budynków, wskazana jest kontrola pod kątem gniazdowania ptaków i nietoperzy,
- ograniczenie inwestycji na terenach bytowania, gniazdowania i żerowania dzikich zwierząt,
- prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie.

3. Rośliny:

- wykonywanie inwentaryzacji florystycznych, dendrologicznych i badań fitosocjologicznych w przypadku realizacji przedsięwzięć w rejonie lub sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo,
- zachowanie obszarów biologicznie czynnych o powierzchni proporcjonalnej do powierzchni zagospodarowania,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- ograniczenie ilości drzew podlegających wycince oraz wykonywanie kompensujących nasadzeń,
 - wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz współgrającej z otoczeniem,
 - prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych oraz zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia w czasie wykonywania prac budowlanych.
4. Obszary chronione:
- Ograniczenie prac prowadzonych w sąsiedztwie obszarów chronionych,
 - Ingerowanie w obszary chronione w jak najmniejszym stopniu i respektowanie obowiązujących tam przepisów.
5. Wody powierzchniowe i podziemne:
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
 - racjonalnie korzystać z zasobów wodnych i ograniczenie zmian stosunków wodnych,
 - zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi),
 - kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,
 - zapewnienie pracownikom przedsiębiorstw budowlanych dostępu do przenośnych toalet,
 - stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie zużycia wody,
 - stosowanie systemu podczyszczającego wody deszczowe i roztopowe, odprowadzane z powierzchni utwardzonych do separatorów substancji ropopochodnych,
 - zagwarantowanie odpowiedniego spływu wód opadowych i roztopowych z terenów nieprzepuszczalnych oraz ich oczyszczania ze względu na rodzaj odbiornika.
6. Powietrze i klimat:
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia,
 - propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę nowych lub modernizację istniejących ciągów komunikacyjnych,
 - ograniczenie zmniejszania się lub zwiększanie powierzchni terenów zielonych na terenach zurbanizowanych,
 - budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwość komunikacyjnej,
 - utrzymanie zieleni na terenach zurbanizowanych,
 - stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych.
7. Powierzchnia ziemi:
- przestrzegania prawidłowej gospodarki odpadami,
 - przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozplantowanie na powierzchni terenu.
8. Krajobraz:
- zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu i zagospodarowaniem,
 - utrzymanie jak największego areálu zieleni miejskiej, wprowadzenie nowych zagospodarowań przestrzeni w kierunku wzrostu udziału zieleni,
 - przeprowadzanie konsultacji społecznych przed realizacją przedsięwzięć wielkopowierzchniowych lub związanych z istotną ingerencją w krajobraz.
9. Zabytki i dobra materialne:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym, odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji,
- prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

7 Rozwiązania alternatywne

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030 przewiduje realizację zadań, które przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców Powiatu Żyrardowskiego. Duża część zaplanowanych działań będzie wpływać również pozytywnie na środowisko naturalne. Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Programie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Programie* był stopień ogólności zapisów analizowanego Programu. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

8 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście trans-granicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane przedsięwzięcie będą oddziaływać lokalnie, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar Powiatu. Negatywne skutki, przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego mogą być odczuwalne w sąsiednich powiatach. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

9 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W *Prognozie* analizowano oddziaływanie zaplanowanych do realizacji zadań w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030” na poszczególne

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, wraz z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Prognozę sporządzono zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Przygotowana Prognoza składa się z 9 rozdziałów.

Rozdział 1 – Wprowadzenie

Rozdział ten przedstawia strukturę i metodykę pracy nad Programem oraz przedstawiono powiązania z innymi dokumentami. Przy opracowywaniu analizowanego Programu uwzględniano również opracowania dotyczące Powiatu Żyrardowskiego.

Cele przedstawione w Programie są spójne, a nawet często są kontynuacją zapisów dokumentów strategicznych szczebla lokalnego i nadrzędnego.

Rozdział ten opisuje również, cele zawarte w dokumentach wyższego szczebla. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego jest ściśle powiązany z innymi dokumentami strategicznymi o charakterze krajowym i regionalnym niektóre z nich to:

1. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020,
 2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022,
 3. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego,
- Wyznaczone cele w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego są zgodne z działaniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu. Cele obejmują strefę społeczną, przestrzeń, środowisko oraz infrastrukturę i gospodarkę.

Rozdział 2. Główne cele oraz zawartość ocenianego dokumentu

Biorąc pod uwagę podstawowe, strategiczne dokumenty Powiatu Żyrardowskiego, województwa mazowieckiego oraz strategię rozwoju kraju i potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców, po analizie aktualnego stanu środowiska naturalnego i przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju sformułowano nadrzędny cel „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”, którego brzmienie jest następujące:

Zrównoważony rozwój Powiatu Żyrardowskiego dążący do poprawy jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego

W oparciu o charakterystykę stanu środowiska i przeprowadzoną analizę SWOT wyznaczono do realizacji cele. W celu realizacji celów wytyczono kierunki działań, które w oparciu o wytyczone konkretne zadania mają posłużyć realizacji wyznaczonych celów. W Programie zostały wyznaczone cztery cele strategiczne, do których zostały dopasowane cele operacyjne:

Cel I Poprawa jakości powietrza

Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii

Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków

Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie

Kierunek interwencji I.4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu

Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu

Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko

Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód

Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód

Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią

Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin

Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji – VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego

Kierunek interwencji – VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych

Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów

Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu

Kierunek interwencji – IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej

Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Kierunek interwencji- IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody

Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Kierunek interwencji – X.1. Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska

Rozdział 3 – Istniejący stan środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Powiat Żyrardowski znajduje się w województwie Mazowieckim, graniczy z pięcioma powiatami: sochaczewskim, grodziskim, grójeckim, skierniewickim i rawskim. Powierzchnia Powiatu wynosi 53 254 ha. Siedzibą Powiatu jest miasto Żyrardów.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego ogólna liczba ludności Powiatu Żyrardowskiego w ostatnich latach wykazuje tendencję spadkową. W 2018 roku powiat liczył 75 848 mieszkańców, natomiast w roku 2022 liczba ta zmniejszyła się o ponad 434 osoby.

Na podstawie Regionalizacji Klimatycznej opracowanej przez prof. Alojzego Wosia, powiat żyrardowski znajduje się w regionie Środkowopolskim. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, zaś najzimniejszym grudzień. Na analizowanym terenie występuje bardzo krótki okres wegetacyjny, wynoszący średnio 150 dni w roku. Wyniki oceny jakości powietrza wskazują na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu w strefie mazowieckiej.

Źródłami hałasu na terenie Powiatu jest: hałas drogowy, przemysłowy, kolejowy. O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje głównie charakter drogi, jej stan techniczny oraz parametry ruchu.

W celu zmniejszenia emisji hałasu, nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie. Ciche nawierzchnie charakteryzujące się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15%, nawierzchnie drogowe o zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu.

Dystrybucją energii elektrycznej w Polsce zajmują się lokalni Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD). Operatorem Systemu Dystrybucyjnego sieci elektroenergetycznej wyznaczonym przez Urząd Regulacji Energetyki na terenie Powiatu Żyrardowskiego jest PGE Dystrybucja S.A., oddział w Łodzi. Na omawianym obszarze istnieje rozbudowany układ sieci elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Powiat Żyrardowski położony jest w obszarze dorzecza Wisły. Powiat Żyrardowski charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną. Przez teren przebiegają dwie główne rzeki – Rawka, Jeziorka i Pisia Gągolina. Rawka przepływa zachodnio-południowej części Powiatu, a Jeziorka w południowej części.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Według danych GUS długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Powiatu Żyrardowskiego wzrasta, w 2018 roku wynosiła 859,0 km a w roku 2021 była o 18,9 km dłuższa i wynosiła 877,9 km. Od roku 2018 wzrosło również zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz ilość wody dostarczanej gospodarstwom domowym. Zmalała natomiast ilość nowych przyłączy do budynków a także ilość ludności korzystającej z sieci wodociągowej.

Na terenie Powiatu występują udokumentowane zasoby złóż kopalin.

Obszar Powiatu Żyrardowskiego pokrywa warstwa utworów czwartorzędowych. Są to głównie piaski, żwiry, gliny, iły i aluwia rzeczne.

W Powiecie Żyrardowskim znajdują się następujące obszary chronione:

- rezerваты przyrody,
- park krajobrazowy,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.

Wskaźnik lesistości dla Powiatu Żyrardowskiego wynosił w 2022 roku – 22,6%. Największym wskaźnikiem lesistości w 2022 roku charakteryzowała się Gmina Puszcza Mariańska – 34,6%, a najmniejszym zaś Żyrardów – 5,1%.

Na terenie Powiatu Żyrardowskim, zgodnie z danymi WIOŚ Warszawa występuje jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej - GAZGROD PLUS Sp. z o.o. oraz jedna o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej - EKONIP Sp. z o.o.

W programie ochrony środowiska wyznaczono zadania własne Powiatu oraz zadania monitorowane innych jednostek. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości środowiska. Zadania zostaną sfinansowane z środków własnych gminy oraz uzyskanych dotacji.

Dla wszystkich celów wyznaczonych w programie określono wskaźnik ich realizacji. Co dwa lata należy sporządzić raport z realizacji programu, natomiast po 4 latach dokonać jego aktualizacji.

Rozdział 4 – Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu

W rozdziale przedstawiono problemy ochrony środowiska wynikające z przedstawionego aktualnego stanu środowiska Powiatu.

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska w gminie i przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 51. Problemy ekologiczne w Powiecie Żyrardowskim

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym.	Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii, Wymiana indywidualnych źródeł ciepła, Budowanie świadomości ekologicznej wśród społeczeństwa, w tym promowanie wśród mieszkańców alternatywnych źródeł energii w ramach funduszy UE, Kontrole WIOŚ pod kątem spalania odpadów.
Hałas	Brak pomiarów natężenie hałasu,	Pomiary natężenia hałasu,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
	Zbyt duży udział indywidualnego transportu samochodowego w całości transportu na terenie Powiatu.	Stale modernizacje i rozbudowa dróg, Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, Rozwój i pielęgnacja zieleni miejskiej, w tym zadrzewień, zakrzewień przydrożnych, które pełnią funkcję izolacyjną, Budowa infrastruktury dróg gminnych na nowo powstających osiedlach mieszkaniowych.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi, Kontrola obecnych oraz potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.
Zanieczyszczenia wód	Zły stan wód powierzchniowych, Występowanie obszarów zagrożonych powodzią.	Propagacja rolnictwa ekologicznego, Stała kontrola miejsc nielegalnego odprowadzenia zanieczyszczeń do wód.
Ochrona gleb	Brak punktu monitoringu chemizmu gleb na terenie Powiatu, Zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego, Przekształcenia gleb spowodowane antropopresją, Powstawanie dzikich wysypisk śmieci, Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.	Rozwój rolnictwa ekologicznego, Promocja dobrych praktyk rolniczych rolnictwa ekologicznego, Zwiększenie skali rekultywacji gleb, zdegradowanych i zdewastowanych.
Ochrona przyrody	Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska, Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska.	Monitoring obszarów chronionych, Powstanie nowych miejsc zieleni miejskiej, Edukacja ekologiczna mieszkańców i promocja walorów przyrodniczych Powiatu, Tworzenie nowych form ochrony przyrody i dbałość o istniejące, Bieżąca pielęgnacja i monitoring stanu zieleni w mieście, w tym pomników przyrody, Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki.
Gospodarka odpadami komunalnymi	Duża ilość odpadów zmieszanych w całości wytwarzanych opadów,	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
	Wyroby zawierające azbest.	Usuwanie i utylizacja azbestu z terenu Powiatu, Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej nawyku selektywnej zbiórki odpadów.
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Transport substancji niebezpiecznych przez tereny zabudowane, Naruszenia prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadowej,	Wspieranie jednostek OSP poprzez wyposażanie w niezbędny sprzęt, szkoleń na wypadek wystąpienia poważnej awarii, Monitoring tras transportu drogowego.
Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Małe zainteresowanie społeczeństwa udziałem w konsultacjach.	Kształtowanie świadomości ekologicznej i poszanowania dla środowiska przyrodniczego mieszkańców Powiatu, Prowadzenie działań związanych z edukacją dla zrównoważonego rozwoju, Promowanie materiałów/wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej, Promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji.
Działania systemowe w ochronie środowiska	Brak faktycznego zaangażowania w optymalizowanie działań na rzecz środowiska, wynikający w dużym stopniu z braku zrozumienia koncepcji systemu zarządzania środowiskiem, Instrumentalne traktowanie systemu przez zainteresowane strony np. przedsiębiorców zarządzania środowiskowego ukierunkowane jedynie na uzyskanie certyfikatu, Brak skutecznych mechanizmów stymulujących uczestnictwo przedsiębiorstw i instytucji w systemach zarządzania środowiskowego, Problemy z ustaleniem sprawcy za szkody w środowisku.	Zachęcanie i upowszechnianie zastosowania systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach oraz innych instytucjach, Promowanie systemów zarządzania środowiskowego, Zachęcanie społeczeństwa do opiniowania projektów oraz udziału w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska, Odpowiedzialność za szkody w środowisku zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, Zapobieganie powstawaniu i usuwanie szkód w środowisku.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 5 Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

W rozdziale tym przedstawiono obszary priorytetowe, które zostały wybrane po przeanalizowaniu aktualnego stanu środowiska na terenie Powiatu Żyrardowskiego.

Przeanalizowano możliwy wpływ zaplanowanych zadań na poszczególne komponenty:

1. Obszary Natura 2000: Łąki Żukowskie, Dolina Rawki, Grabinki, Dąbrowa Radziejowska,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

2. Obszary Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko-Radziejowicki z doliną Środkowej Rawki,
3. Bolimowski Park Krajobrazowy,
4. Rezerваты: Stawy Gnojna im. Rodziny Bieleckich, Grądy Osuchowskie, Puszcza Mariańska, Rawka i Dąbrowa Radziejowska,
5. Użytki ekologiczne,
6. Pomniki przyrody,
7. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
8. Ludzie,
9. Woda,
10. Powietrze i klimat,
11. Powierzchnia ziemi,
12. Krajobraz,
13. Zasoby naturalne,
14. Zabytki i dobra materialne.

Oddziaływania te mogą być pozytywne lub negatywne, krótko- średnio- lub długoterminowe, pośrednie lub bezpośrednie oraz stałe i chwilowe.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Analiza wpływu realizacji zaplanowanych zadań w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030* pozwoliła wskazać na działania o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania na środowisko zaplanowanych działań zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Stwierdzenie negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów.

W rozdziale 5 przedstawiono Ocenę ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030* w postaci tabeli wraz z opisem możliwych do wystąpienia oddziaływań.

Rozdział 6 - Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W rozdziale tym przedstawiono sposoby minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją zadań zawartych w Programie należących do nich;

- ścisły nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją *Programie* oraz systematycznym monitoringu stanu środowiska, o analizie wyników i podejmowaniu adekwatnych działań do otrzymanych wyników,
- egzekwowanie i przestrzeganie zapisów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych, regulaminów i przepisów prawnych,
- ścisła współpraca z innymi instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologicznej społeczności,
- wzmocnienie funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.
- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz siedzib ludzkich,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dyszarmicznych dla krajobrazu.

Rozdział 7 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

W rozdziale przedstawiono możliwości alternatywne dla zadań z Programu a także wskazano trudności jakie napotkano przy sporządzaniu Prognozy.

Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji *Programu* mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Prognozie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Rozdział 8 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście trans-granicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane przedsięwzięcie będą oddziaływać lokalnie, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar Powiatu. Negatywne skutki, przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego mogą być odczuwalne w sąsiednich powiatach. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

Spis tabel

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ	9
Tabela 2. Wskaźniki realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030	10
Tabela 3 Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi ...	15
Tabela 4. Liczba mieszkańców Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018-2022	19
Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018-2022 według sektorów własnościowych	19
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie Powiatu Żyrardowskiego lat 2018-2022.....	20
Tabela 7. Klasyfikacja strefy mazowieckiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia za rok 2022.....	22
Tabela 8. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO ₂ , NO _x oraz O ₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2022	23
Tabela 9. Dane dotyczące realizacji programu Mój Prąd w Powiecie Żyrardowskim	25
Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	27
Tabela 11. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych na drogach wojewódzkich w Powiecie Żyrardowskim.....	28
Tabela 12. Zestawienie wyników pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie Powiatu Żyrardowskiego w 2021 roku	30
Tabela 13. Charakterystyka JCWP rzecznych na terenie Powiatu Żyrardowskiego	32
Tabela 14. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w latach 2014-2019 na terenie Powiatu Żyrardowskiego	33
Tabela 15. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego	37
Tabela 16. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Powiatu Żyrardowskiego	38
Tabela 17. Wykaz oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Żyrardowskiego	38
Tabela 18. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Żyrardowskiego.....	38
Tabela 19. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Powiatu Żyrardowskiego	39
Tabela 20. Wykaz zasobów złóż kopalin w Powiecie Żyrardowskim (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)	39
Tabela 21. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Żyrardowskiego	41
Tabela 22. Odczyn gleb ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice	42
Tabela 23. Zawartość substancji organicznej w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice	42
Tabela 24. Właściwości sorpcyjne gleb ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice	42
Tabela 25. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice	43
Tabela 26. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w glebach ornych w punkcie pomiarowym w miejscowości Michałowice	43
Tabela 27. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Puszcza Mariańska w 2021 roku.....	44
Tabela 28. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Wiskitki w 2020 roku	45
Tabela 29. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Radziejowice w 2021 roku	46
Tabela 30. Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Mszczonów w 2021 roku	46
Tabela 31. Odpady komunalne zebrane na terenie Żyrardowa w 2021 roku	46
Tabela 32. Odpady komunalne zebrane na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2020-2022	47
Tabela 33. Masa wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia na terenie Gmin Powiatu Żyrardowskiego (stan na 14.08.2023 r.)	48
Tabela 34. Użytki ekologiczne na terenie Powiatu Żyrardowskiego	54
Tabela 35. Pomniki przyrody na terenie Powiatu Żyrardowskiego	60
Tabela 36. Lesistość w Gminach Powiatu Żyrardowskiego w roku 2022	72
Tabela 37. Powierzchnia lasów na terenie Powiatu Żyrardowskiego w latach 2018 - 2022	73

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 z perspektywą na lata 2027-2030”

Tabela 38. Dane dotyczące Nadleśnictwa Radziwiłłów	73
Tabela 39. Dane dotyczące Nadleśnictwa Skierniewice	74
Tabela 40. Dane dotyczące Nadleśnictwa Grójec	75
Tabela 41. Zieleń urządzona na terenie Powiatu Żyrardowskiego w 2021 roku	75
Tabela 42. Charakterystyka przeprowadzonych kontroli przez WIOŚ	76
Tabela 43 Problemy ekologiczne w Powiecie Żyrardowskim	78
Tabela 44 Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji	83
Tabela 45 Rodzaj zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Grądy Osuchowskie	110
Tabela 46 Rodzaj zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Puszcza Mariańska	110
Tabela 47 Cel działań ochronnych dla rezerwatu przyrody Dąbrowa Radziejowska	110
Tabela 48 Rodzaj zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Stawy Gnojna	111
Tabela 49 Cele działań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie	114
Tabela 50 Cele działań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Doliny Rawki	115
Tabela 51. Problemy ekologiczne w Powiecie Żyrardowskim	143

Spis rysunków

Rycina 1. Powiat Żyrardowski na tle Polski	18
Rycina 2. Róża wiatrów dla Miasta Żyrardów	21
Rycina 3. Meteogram dla stacji pomiarowej w Żyrardów	21
Rycina 4. Lokalizacja czujnika Airly Sensory na terenie Powiatu Żyrardowskiego	22
Rycina 5. Mapa Średniego Dobowego Ruchu Rocznych pojazdów silnikowych na drogach wojewódzkich i krajowych w GPR 2020/21 na terenie Powiatu Żyrardowskiego	29
Rycina 6. JCWP na terenie Powiatu Żyrardowskiego	31
Rycina 7. JCWPd i GZWP na terenie Powiatu Żyrardowskiego	35
Rycina 8. Mapa zagrożenia powodziowego dla Powiatu Żyrardowskiego	37
Rycina 9. Złóża na terenie Powiatu Żyrardowskiego	40
Rycina 10. Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie Powiatu Żyrardowskiego	49
Rycina 11. Park Krajobrazowy na terenie Powiatu Żyrardowskiego	50
Rycina 12. Rezerваты, Obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i pomniki przyrody na terenie Powiatu Żyrardowskiego	51
Rycina 13. Korytarz ekologiczny na terenie Powiatu Żyrardowskiego	72
Rycina 14. Nadleśnictwa na terenie Powiatu Żyrardowskiego	73
Rycina 15. Kompleksy oświatowe oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	98
Rycina 16. Budynki użyteczności publicznej oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	99
Rycina 17. Droga wojewódzka nr 579 na terenie Powiatu Żyrardowskiego	100
Rycina 18. Sieć drogowa oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	101
Rycina 19. Łubno oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	102
Rycina 20. Miejscowości, na których terenie znajdują się oczyszczalnie ścieków oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	103
Rycina 21. Miejscowości, na których terenie znajdują się SUW oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	104
Rycina 22. Drogi leśne oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	105
Rycina 23. Kuklówka Zarzeczna oraz obszary chronione na terenie Powiatu Żyrardowskiego	106
Rycina 24. Korytarz ekologiczny na terenie Powiatu Żyrardowskiego	136